

Ο ΜΕΝΤΩΡ

ΕΤΟΣ

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΕΡΠΝΑ
ΚΑΙ ΩΦΕΛΙΜΑ

ΧΑΡΙΝ ΤΗΣ

ΕΥΓΕΝΟΥΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

ΤΟΜΟΣ Α΄. ΠΕΡΙΕΧΩΝ 12 ΤΕΥΧΗ.

ΤΕΥΧΟΣ Γ΄.
ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ

ΕΝ ΣΜΥΡΝΗ,
ΤΥΠΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΥ Α. ΔΑΜΙΑΝΟΥ.

1869.

ΠΕΡΑΤΩΘΕΝΤΟΣ και τοῦ Β'. τεύχους τοῦ ΜΕΝΤΟΡΟΣ, θαρραλέωτεροι μεταβαίνομεν ἤδη εἰς τὸ Γ'.

Ἐκφράζοντες δὲ τὴν εὐγνωμοσύνην ἡμῶν καὶ αὐτῆς πρὸς τοὺς φιλομούσους αὐτοῦ ἀναγνώστας, ἐκφράζομεν συνάμα καὶ τὴν ἐπιθυμίαν ἵνα γίνῃ γνωστὸν ὅτι τὸ φύλλον τοῦτο ἰδρῦθη οὐχὶ ὡς ὄργανον ἀποκλειστικὸν τῆς δημοσιεύσεως τῶν ἰδεῶν τοῦ μὲν ἢ τοῦ δέ, ἀλλ' ἵνα χρησιμεύῃ ὡς σάλπιγξ ἀνήκουσα παντὶ φιλογενεῖ καὶ παντὶ λογίῳ βουλομένῳ νὰ μετοχετεύσῃ τοῖς ὁμογενέσι γνώσεις εἴτε θεωρητικὰς εἴτε πρακτικὰς, ἀπὸ τῆς ἐκμαθήσεως τῶν ὁποίων βλέπει ὅτι δύναται νὰ προκύψῃ ὠφέλεια εἴτε μερικὴ εἴτε γενικὴ.

Περιεχόμενα τοῦ περατωθέντος Β'. τεύχους εἰσὶ τὰ ἀκόλουθα: 1 ὁ Μέντωρ, ὁ Τρωικὸς πόλεμος καὶ ὁ Ὀδυσσεὺς (μετ' εἰκονογραφίας).— 2 Ἀπειθεῖα καὶ ματαιοφροσύνη (διηγήμ. συνέχεια καὶ τέλος μετ' εἰκονογραφίας).— 3 συμβουλαὶ μητρὸς πρὸς θυγατέρα μέλλουσαν νὰ νυμφεθῆ— 4 ἐν σγόλιον— 5 δημοπρασία γυναικῶν— 6 ὁ ματαιόφρων Ξέρξης (μετ' εἰκονογραφίας).— 7 ποίημα, ἡ παντοδυναμία μιᾶς τριάδος (σελ. 90, 111 καὶ 142).— 8 Θαῦμα ἐπιμονῆς καὶ ἐνεργητικότητος— 9 πόσον ὁμιλεῖ εἰς ἄνθρωπος— 10 χάριτος κατανάλωσις— 11 ἡ δύναμις τῶν μύνων— 12 θέκτρον— 13 παράπονον ἴλιν παράξενον— 14 συμβουλαὶ πρὸς τοὺς νέους (ἐκ τοῦ Ἄγγλ. σελ. 97 καὶ 129).— 15 τὸ ἐκ τῆς πίστεως κέρδος— 16 νόμοις πείθου (μετ' εἰκονογρ.).— 17 ὁ μικρὸς βοσκὸς (ἐκ τοῦ Γαλλ.).— 18 γεωργία (σελ. 108, 126 καὶ 141).— 19 ποιημάτια (σελ. 78, 110, καὶ 112).— 20 ἡ σημερινὴ κατάστασις— 21 τὸ ἐσωτερικὸν σκότος— 22 οἱ περιφημότεροι νομοθέται (μετὰ δύο εἰκονογρ.).— 23 φρικτὸν κακούργημα— 24 κάτω οἱ τίτλοι, κάτω ὁ μεσαιωνισμὸς— 25 κτηνοτροφικὰ— 26 θαυμάσιον σπήλαιον— 27 περιήγησις εἰς Ἰάθβαν— 28 περὶ συνεταιρισμοῦ— 29 Μιλτιάδης (μετ' εἰκονογραφ.)— 30 Ἰδωρ— 31 περίεργος ἄγρ.

Εὐρίσκειται ἐν τοῖς βιβλιοπωλείοις τῶν κ. κ. 1. Μάγνητος καὶ Ν. Δαμικλοῦ καὶ τιμᾶται γρ. 5.

Συνδρομὴ ἐβδ. 1 γρ. πληρωτέα μετὰ τὴν παραλαβὴν τοῦ φύλλου.

Αἱ πρὸς καταχώρισιν πραγματείας ἀποστέλλονται πρὸς τὴν Διεύθυνσιν, ὁδ. Ρόδων, ἀριθ. 58.

Ὁ προμηθεύων δέκα συνδρομητὰς λαμβάνει τὸ φύλλον δωρεάν καὶ ἰδιαίτερος πίνακς ὠραίων εἰκονογραφιῶν.

Σμύρνη τῆ 6 Νοεμβρίου 1869.

Ο ΜΕΝΤΩΡ

« Καὶ οἱ πατέρες μὴ παροργίζετε τὰ τέκνα ὑμῶν, ἀλλ' ἐκτρέφετε αὐτὰ ἐν παιδείᾳ καὶ νουθεσίᾳ Κυρίου. »
(Ἐφεσ. 5'. 4).

ΑἶΝΑ πᾶσαν στιγμὴν, ὅπου ἀν στραφῶμεν, ἀκούομεν πλείστους γονεῖς φωνάζοντας «τί νὰ κάμωμεν μετὰ τὰ παιδιά ! Εἶνε τόσον κακὰ καὶ παρήκω ! Μᾶς ἐκβάλλουν τὴν ψυχὴν μας τὰ ἀναθεματισμένα !» Ἐπίσης ἀκούομεν τοὺς διδασκάλους παρα-

πονουμενους ἀδιακόπως κατὰ τοῦ δυστρόπου χαρακτηῖρος καὶ τῆς ἀδιαφορίας καὶ ψυχρότητος τῶν μαθητῶν των πρὸς τὴν μάθησιν. Πολλάκις μάλιστα πολλοὶ διδάσκαλοι, ἀναγκασόμενοι ἐκ τοῦ καθήκοντός των νὰ ἐπιπλήξωσιν αὐτοὺς ἐνεκα τῆς κακῆς διαγωγῆς καὶ τῆς πρὸς τὰ μαθήματα ἀμελείας των, ὑβρίζονται καὶ κατηγοροῦνται ὡς βάρβαροι καὶ ἀγροῖκοι οὐχὶ μόνον παρὰ τῶν ἰδίων των μαθητῶν ἀλλὰ καὶ παρὰ τῶν ἰδίων ἐκείνων γονέων, τῶν παραπονουμένων κατὰ τῆς κακῆς διαγωγῆς των τέκνων των. Οἱ τεχνῖται οἱ δεχόμενοι παιδιὰ ὅπως τὰ διδάξωσι τὴν τέχνην των ἐκφέρουσι τὰ αὐτὰ παράπονα. Οἱ διὰ τῶν διαφορῶν ὁδῶν τῆς πόλεως διερχόμενοι πολλάκις ἀναγκάζονται ν' ἀναθεματίζωσι καὶ γονεῖς καὶ παιδιὰ ἐνεκα τῆς ἀδιαντροπίας καὶ κακῆς διαγωγῆς τῶν παιζόντων ἐν αὐταῖς παιδίω. Πολλοὶ ἐξῆλθον τῶν ὁδῶν μὲ κατεσπιλωμένους πῖλους, ἢ μὲ ἄλλο τι πάθημα, προσελθὸν ἐκ τῶν ὁσίων ἐνείνων γόνων, ἐξ ὧν περιμένομεν νὰ ἴδωμεν μίαν ἡμέραν ἐναρέτους πολίτας. Τέλος πάντων γενικὸν παράπονον ἀκούεται κατὰ τῆς ὑπαρχούσης ἤδη διαφθορᾶς τῶν ἡθῶν τῶν παιδίω. Καὶ τοῦτο οὐδεὶς δύναται ν' ἀρνηθῆ, διότι καθ' ἐκάστην ἰδίους ὀφθαλμοῖς βλέπει τὰ ἔργα αὐτῶν. Ἀλλὰ τίς ἢ αἰτία τοῦ κακοῦ τούτου; Τί γεννᾷ τὴν πρὸς τοὺς γονεῖς παρακοήν, τὴν πρὸς τὰ γράμματα ἀποστροφὴν, τὴν ἐν γένει αὐτῶν δυστροπίαν πρὸς πᾶν ὅ,τι καλὸν καὶ ὠφέλιμον αὐτοῖς; Τί ἀποστερεῖ τὴν καρδίαν αὐτῶν τοῦ πρὸς τοὺς γονεῖς διδασκάλους καὶ γέροντας σεβασμοῦ; Τί ἐπιφέρει τὴν πρὸς τὰ καλὰ καὶ πρὸς πᾶν γενναῖον αἴσθημα ψυχρότητα καὶ ἀδιαφορίαν αὐτῶν; Τί ἐπὶ τέλους κάμνει αὐτὰ νεκρὰ οὕτως εἰπεῖν πρὸς τὰ θρησκευτικὰ ἐκεῖνα αἰσθήματα, τὰ ὅποια καθιστάνουσι τὸν ἄνθρωπον ἐνάρετον πολίτην καὶ κληρονόμον τοῦ οὐρανοῦ; Ἡ κακὴ ἀνατροφή, ἣν λαμβάνουσι παρὰ τῶν γονέων των. Οὗτοι, ὧν πλεῖστον μέρος ἀγνοοῦσι διατὶ ἐδημιουργήθησαν ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἐπομένως τὸν σκοπὸν τοῦ γάμου, ἀμελοῦσι παντελῶς τὴν καλὴν ἀνατροφὴν, ἣν ὡς φιλόστοργοι γονεῖς, καὶ ὡς καλοὶ ὀνομαζόμενοι χριστιανοὶ ὀφείλουσι νὰ δίδωσι πρὸς τὰ τέκνα των. Οὗτοι δυστυχῶς ἀγνοοῦσι καὶ τὸν τρόπον, καθ' ὃν πρέπει νὰ ἐκτρέφωσιν αὐτὰ. Νομίζουσιν ὅτι ἡ τρυφερότης τοῦ φίλτρου τῶν γεννητῶρων δέον νὰ συνίσταται εἰς τὸ ἐνδύειν καὶ ὑποδένειν

αὐτὰ κομφῶς, εἰς τὸ ἀφίνειν αὐτὰ ἐλεύθερα νὰ παίζωσιν ὅσον θέλωσι, καὶ εἰς τὸ τρέφειν αὐτὰ πολὺ συχνά. Τοῦτο παρ' αὐτοῖς νομίζεται τὸ τελειότερον εἶδος τῆς καλῆς ἀνατροφῆς· τὴν δὲ ὄντως ἀνατροφὴν τὴν συνισταμένην εἰς τὸ διδάξαι αὐτὰ τὴν τέχνην τοῦ θείου, ἤτοι πῶς πρέπει νὰ συζῶσι καὶ συμπολιτεύωνται μετὰ τῶν ὁμοίων των καὶ νὰ ἦνε ἐνάρετα καὶ εὐτυχῆ, παντάπασιν ἀμελοῦσι. Τούτου ἐνεκα ἐνομίσαμεν σκόπιμον καὶ λυσιτελές νὰ γράψωμεν πρὸς τοὺς γονεῖς παραινετικούς τινας λόγους ἐξαγομένους ἐκ τοῦ προκειμένου ρητοῦ τοῦ ἀποστόλου Παύλου.

Καὶ πρῶτον ἃς ἐξετάσωμεν πῶς πρέπει οἱ γονεῖς νὰ φέρονται πρὸς τὰ τέκνα, ἵνα μὴ παροργίζωσιν αὐτὰ, ἤτοι ἵνα μὴ καθιστάνωσιν αὐτὰ οὐστροπα καὶ ἐπομένως ἐπιρρηπῆ πρὸς τὸ κακόν.

Οἱ γονεῖς οἱ ἐπιθυμοῦντες νὰ ἴδωσιν ἀγαθὰς ἡμέρας διὰ τῆς χρηστότητος καὶ ἐναρέτου ζωῆς τῶν τέκνων των ὀφείλουσι νὰ φέρονται πρὸς αὐτὰ ἐξ ἀρχῆς τοῦ βίου ὡς πρὸς ὄντα λογικά, συνετά, καὶ ἠθικά, καὶ ὄχι ὡς πρὸς ἄλογα ὄντα· διότι τὰ παιδιὰ, ὡς λογικὰ πλάσματα, ἐκ νηπιακῆς ἡλικίας ἔχουσιν ἰδέαν τινὰ τοῦ τί ἐστὶ καλὸν καὶ τί κακόν, τί δίκαιον καὶ ἀδίκον ἐν τῇ πρὸς αὐτὰ διαγωγῇ τῶν γονέων των καὶ παρατηροῦσι τὴν καλὴν ἢ κακὴν διάθεσιν αὐτῶν ἢ εὐχαρίστως ἢ δυσαρέστως, ὅπως ἐνεργεῖται πρὸς αὐτὰ. Ἐὰν οἱ γονεῖς τιμωρῶσι τὰ τέκνα των, διότι αὐτοὶ εὐρίσκονται εἰς δυσκόλους περιστάσεις, ἢ διότι εἶνε ὠργισμένοι ἀπὸ ἄλλην αἰτίαν, τὰ τέκνα ἐννοοῦσι τὸ ἄτοπον τούτου καὶ εὐθὺς αἰσθάνονται ὅτι ἀδικοῦνται· ἐκ τούτου δ' ἐνίοτε παροργίζονται, ὁπόθεν πηγάζει ἡ δυστροπία τοῦ χαρακτηῖρος των· οἱ δὲ γονεῖς οὕτω γίνονται πταῖσται, καὶ παραβαίνουσι τὴν παραγγελίαν τοῦ Κυρίου « καὶ οἱ πατέρες μὴ παροργίζετε τὰ τέκνα ὑμῶν.

Οἱ γονεῖς λοιπὸν πρέπει νὰ προσέχωσιν ἵνα μὴ παροργίζωσι τὰ τέκνα των, τιμωροῦντες αὐτὰ οὐχὶ διότι πρὸς αὐτοὺς ἔσφαλον, ἀλλὰ διότι συνέβη νὰ ἦνε ὠργισμένοι κατ' ἄλλων, πρὸς τοὺς ὁποίους δὲν τολμῶσιν ἢ ἴσως δὲν θέλωσι νὰ δεῖξωσι τὴν δυσαρέσκειάν των. Τὰ παιδιὰ βλέποντα καὶ αἰσθανόμενα τὴν ἀδικίαν τοιαύτης τιμωρίας χάνουσι βαθμηδὸν τὸ πρὸς τοὺς γονεῖς αὐτῶν σέβας, ἴσως καὶ τὴν πρὸς αὐτοὺς ἀγάπην. Ὄφείλουσι νὰ προσέχωσι νὰ μὴ τὰ

παιροργίζωσι, δίδοντες πρὸς αὐτὰ ἀλόγους προσταγὰς, καὶ ἐπιβάλλοντες εἰς αὐτὰ ὑπερόγκους κόπους εἴτε ἐν καιρῷ ἐργασίας, εἴτε μελέτης, ἢ ἐν καιρῷ μὴ δέοντι, διότι διὰ τοιούτου κόπου ἀπαυδᾷ καὶ τὸ σῶμα καὶ τὸ πνεῦμα, καὶ ἕνεκα τούτου ἀποβάλλουσι τὴν προθυμίαν αὐτῶν καὶ πᾶσαν ἐπιθυμίαν ν' ἀρέσωσιν εἰς τοὺς γονεῖς. Δέον γὰρ μὴ τιμωρῶσι τὰ τέκνα των μετὰ πολλῆς αὐστηρότητος ἕνεκα ἀκουσίου περιστατικοῦ ἢ λάθους, εἰς ὃ καὶ αὐτοὶ οἱ ἴδιοι ἐνδέχεται νὰ ὑποπέσωσι, μήτε νὰ γογγύζωσι συχνὰ καὶ ἐπιπλήττωσιν αὐτὰ διὰ μικρὰ ἢ φανταστά σφάλματα. Ἡ τοιαύτη πρὸς αὐτὰ διαγωγή τὰ κάμνει νὰ αἰσθάνωνται ὅτι ἀδικοῦνται, καὶ τὰ ἀποκαθιστᾷ εὐερέθιστα καὶ βαθμηδὸν κάμνει αὐτὰ νὰ χάσωσι τὴν ὄρεξιν τοῦ νὰ ἀρέσωσιν εἰς τοὺς γονεῖς των. Τοιοῦτον κακὸν ἀποτελεσμα τῆς κακῆς ταύτης διαγωγῆς παρατηροῦμεν πολλάκις καὶ εἰς τὰ ἄλογα ζῶα. Ἐὰν θιάζωμεν ἢ τύπτωμεν συνεχῶς βοῦν ἢ ὄνον ἢ ἵππον, καταντᾷ ἐπὶ τέλος ἀδιάφορος, καὶ χάνει τὴν προθυμίαν αὐτοῦ καὶ δὲν ἐπιταχύνει τὸ βᾶδισμα ἕνεκα τῶν κτυπημάτων. Ἡ πραότης, ἡ ἡμερότης, ἡ δικαιοσύνη, ἡ ἀγάπη, συνοδευόμενα ὑπὸ σταθερότητος καὶ τῆς προσηκούτης τιμωρίας ἕνεκα ἔκουσίων σφαλμάτων, σπανίως παροργίζουσι τὰ τέκνα. Τὸ ἐναντίον μάλιστα συμβαίνει· αὐτὰ ἔτι μᾶλλον ἀγαπῶσι τοὺς γονεῖς, παιδευόμενα ὑπ' αὐτῶν πρεπόντως καὶ καθ' ὃν τρόπον παρήγγειλεν ὁ Κύριος. Ὅθεν ἡ τιμωρία δέον νὰ γίνεταί ἐν καιρῷ δικαίας ἀφορμῆς, καὶ ὡς ἀρμόζει εἰς λογικὰ ὄντα (διότι, ἐὰν ᾔνε ὑπερβολικὴ, γεννᾷ ἐν τῇ καρδίᾳ τῶν τέκνων ἀποστροφὴν καὶ μῖσος πρὸς τοὺς γονεῖς) καὶ ἐνταύτῳ μὲ τὴν διδασκαλίαν ὅτι ἡ εἰς αὐτὰ ἐπιβαλλομένη τιμωρία ὡσάκις παραβαίνουσί τινα διάταξιν ἢ νόμον τῶν γονέων εἶνε σύμφωνος πρὸς τὰς ὑγιεῖς ἀρχὰς τῆς οἰκιακῆς κυβερνήσεως καὶ πρὸς τὸν θεῖον νόμον.

Καθῆκον ἀπαραίτητον τῶν γονέων εἶνε νὰ προσπαθῶσι νὰ ἐντυπώσωσιν εἰς τὰς καρδίας τῶν τέκνων των ὅτι ὁ Θεὸς εἶνε ὑπεράνω πάντων, ἥτοι Κύριος κυρίων καὶ Βασιλεὺς βασιλέων· ὅτι θέλει τιμωρῆσαι τοὺς γονεῖς, ἐὰν ἀμελῶσι νὰ διδάσκωσι τὰ τέκνα των, ἐὰν συγχωρῶσι νὰ ἔχωσι τὴν ἰδίαν των θέλησιν καὶ ἀκολουθῶσιν ἀχαλί- νωτα τὰς ἰδίας των κλίσεις καὶ ἐπιθυμίας. Καὶ διὰ νὰ ἐννοήσωσι κα-

ΑΘΗΝΑ.

"Έργον τοῦ Φειδίου.

λως ταῦτα, πρέπει ν' ἀνατρέψωσιν αὐτὰ ἐν παιδείᾳ καὶ νοουθεσίᾳ Κυρίου. Τοῦτο εἶνε τὸ σπουδαιότερον καὶ ἀναγκαϊότερον καθήκον τῶν γονέων· διότι διὰ τοιαύτης διδασκαλίας καθιστάνουσιν αὐτὰ ἐνάρετα, καὶ εὐδαίμονα: « Παιδεὺς υἱὸν σου· οὕτως γὰρ ἔσται εὐελπίς. » « Ἄκουε, υἱέ, παιδείαν πατρός σου, ἵνα σοφὸς γένη ἐπ' ἐσχάτων σου. » « Οὔτε εὐφραίνεται πατήρ ἐν υἱῷ ἀπαιδεύτῳ. » « Υἱὸς σοφὸς εὐφραίνει πατέρα· υἱὸς δὲ ἄφρων μηκτυρίζει μητέρα αὐτοῦ. » « Υἱέ, ἐάν σοφὸς γένη σεαυτῷ, σοφὸς ἔσῃ καὶ τῷ πλησίον· ἐάν δὲ κακὸς ἀποβῆς, μόνος ἂν τλήσεις κηκὰ. » « Υἱὸς πεπαιδευμένος σοφὸς ἔσται, τὸ δὲ ἄφρων διακόνῳ χρήσεται· διεσώθη ἀπὸ καύματος υἱὸς νοήμων, ἀνεμόφθορος δὲ γίνεται ἀμητῶν υἱὸς παράνομος. » « Υἱέ, τίμα τὸν Κύριον, καὶ ἰσχύσεις· πλὴν δὲ αὐτοῦ μὴ φοβοῦ ἄλλον. » (Παροιμ. Σολομ.).

Δεύτερον ἃς ἐξετάσωμεν πῶς πρέπει νὰ ἐκτρέψωσιν αὐτὰ ἐν παιδείᾳ καὶ νοουθεσίᾳ Κυρίου.

(Ἀκολουθεῖ.)

Ἄθηνᾶ.

Εἰρήνη. Μοὶ εἶχες εἰπεῖ προηγουμένως (1), Ἰωάννη, ὅτι οἱ πρόγονοι ἡμῶν π. Χ. ἦσαν εἰδωλολάτραι, ὅτι εἶχον πολλοὺς θεοὺς καὶ θεᾶς, ὅτι ὁ μέγιστος πάντων τῶν θεῶν ἦτον ὁ Ζεὺς καὶ ὅτι θυγάτηρ αὐτοῦ ὑπῆρξεν ἡ Ἄθηνᾶ. ἡ ὁποία ὑπὸ τὴν μορφήν τοῦ Μέντορος ὠδήγησε τὸν νέον Τηλέμαχον εἰς τὸ ταξίδιον, ὅπερ ἐπεχείρησε πρὸς ἀναζήτησιν τοῦ πατρός του Ὀδυσσεύς. Ἥδη θὰ σὲ παρακαλέσω, ἂν ἔχῃς καιρὸν, νὰ μοὶ διηγηθῆς τὸν μῦθον τῆς θεᾶς ταύτης.

Ἰωάν. Εὐχαρίστως, Εἰρήνη, καὶ χαίρω πολὺ διὰ τὴν φιλομάθειάν σου· λοιπὸν ἄκουσον. Ἡ Ἄθηνᾶ μυθολογεῖται ὅτι ἐγεννήθη ἀπὸ τὴν κεφαλὴν τοῦ πατρός της Διός.

Εἰρ. Τί εἶνε αὐτὰ, Ἰωάννη; ἀστειεύεσαι βέβαια.

Ἰωάν. Διόλου δὲν ἀστειεύομαι, ἀλλ' ἰδοὺ πῶς συνέβη τὸ πρᾶγμα. Ὁ Ζεὺς πρὶν νυμφρευθῆ τὴν Ἥραν εἶχε λάβει σύζυγον τὴν Μῆτιν, θυγατέρα τοῦ Ὠκεανοῦ.

Εἰρ. Καὶ πῶς; ὁ Ὠκεανὸς δύναται ποτε νὰ ἔχῃ θυγατέρα;

Ἰωάν. Οἱ πρόγονοι ἡμῶν διὰ τῆς ζωηρᾶς αὐτῶν φαντασίας ἔει-

(1) Ἴδε σελ. 67.

χον θεοποιήσει οὐχὶ μόνον τὸν Οὐρανὸν καὶ τὴν Γῆν, τὸν Ἥλιον καὶ τὴν Σελήνην ἀλλὰ καὶ τὰς θαλάσσας καὶ τὸν Ὠκεανὸν, περὶ τοῦ ὁποίου ἔλεγον ὅτι ἦτον υἱὸς τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τῆς Γῆς καὶ τὸν ἐξωγράφουν γέροντα μὲ μικρὰ κέρατα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς. μὲ ράβδον εἰς τὴν χεῖρα καὶ καθήμενον ἐφ' ἀμάξης, συρομένης ὑπὸ θαλασσιῶν ζώων.

Εἶρ. Καὶ ποῖα ὑπῆρξαν τὰ τέκνα τοῦ Διὸς καὶ τῆς Μῆτιος;
 Ἰωάν. Ἡ Μῆτις δὲν ἐπρόφθασε νὰ γίνῃ μήτηρ, διότι ὁ Ζεὺς, φοβούμενος τὴν ἐκπλήρωσιν παλαιοῦ τινος χρησιμοῦ (προφητείας), κατέπιεν αὐτήν, ἐνῶ ἦτον ἔγκυος.

Εἰρήνη. Ὡ τὴν ταλαίπωρον Μῆτιν! Πλὴν ὁποῖος λοιπὸν ἦτον αὐτὸς ὁ χρησιμὸς, ὁ ὁποῖος ὑπεχρέωσε τὸν Δία νὰ φωνῆ τόσον σκληρὸς πρὸς τὴν κόρην τοῦ Ὠκεανοῦ;

Ἰωάν. Ὁ χρησιμὸς ἦτον ὅτι τὸ γεννηθησόμενον ἔμελλεν ἀρπάσῃ τὴν βασιλείαν παρὰ τοῦ Διὸς, καθὼς καὶ αὐτὸς τὴν εἶχεν ἀρπάσει παρὰ τοῦ πατρὸς του Κρόνου, τὸν ὁποῖον ἀφοῦ ἐξεθρόνισεν ἐδίωξε μάλιστα ὄλως διόλου ἀπὸ τὸν οὐρανόν.

Εἰρήνη. Καὶ τί ἀπέγεινεν ἄραγε ἡ Μῆτις καὶ τὸ ἐν τῇ κοιλίᾳ αὐτῆς ἔμβρυον;

Ἰωάν. Περὶ τῆς Μῆτιος μὲν οὐδὲν μανθάνομεν πλέον ἐκ τῆς μυθολογίας· ἀλλὰ τὸ ἔμβρυον, ἀφοῦ ἐπλησίασεν ὁ καιρὸς τοῦ τοκετοῦ, ἐζήτησε νὰ ἐξέλθῃ ἐκ τῆς φυλακῆς του, καὶ ὁ Ζεὺς ἠσθάνθη τόσον δριμεῖς πόνους εἰς τὴν κεφαλὴν, ὥστε διέταξε τὸν υἱὸν του Ἡφαίστον νὰ σχίσῃ αὐτὴν διὰ πελέκειας, καὶ εὐθύς ἐξεπήδησεν ἡ Ἀθηνᾶ, νεάνις σωστὴ, ὠπλισμένη καὶ χορεύουσα τὸν πυρρῆχον χορόν.

Εἰρήνη. Σὲ βεβαιῶ, Ἰωάννη, γελαιωδέστερον πρᾶγμα δὲν ἔμπορεῖ νὰ γείνη ἀπὸ τὴν ἐκ τῆς κεφαλῆς τοῦ Διὸς γέννησιν τῆς Ἀθηνᾶς.

Ἰωάν. Ἐχει δίκαιον, Εἰρήνη· ἀλλ' ἐὰν θεωρήσωμεν τὸν μῦθον τοῦτον ὑπὸ τὴν ἀλληγορικὴν αὐτοῦ ὄψιν, τότε οὐχὶ μόνον δὲν μᾶς φαίνεται γελοῖος, ἀλλὰ καὶ λίαν σπουδαῖος.

Εἰρήνη. Δὲν ἐνωῶ, τί θὰ εἶπῃ ἀλληγορικὴ ὄψις.

Ἰωάν. Ἀλληγορικὴ ὄψις ἢ ἀλληγορία καλεῖται ἡ ἐντὸς πολλῶν ἀρχαίων μύθων ὑποκρυπτομένη μυστικὴ ἔννοια· π. χ. εἰς τὸν μῦθον τοῦ Ὀρφέως, ὁ ὁποῖος διὰ τῆς μελωδίας του ἔθελε

λίθους καὶ δένδρα, ἐμφαίνεται ἀλληγορικῶς ἡ μεγάλη δύναμις τῆς μουσικῆς.

Εἶρ. Ἄς ἰδῶμεν λοιπὸν τίς ἢ ἀλληγορία τοῦ μύθου τῆς Ἀθηνᾶς.

Ἰωάν. Ὁ Ζεὺς ἠθικῶς ἀλληγορεῖται εἰς τὸν νοῦν, λαμβάνει δὲ γυναῖκα τὴν Μῆτιν, τουτέστι τὴν βουλήν καὶ τὴν τέχνην, ἐκ τῆς ὁποίας γεννᾷ τὴν Ἀθηνᾶν, ὁλ. τὴν φρόνησιν ὥστε ἡ Ἀθηνᾶ ἐγεννήθη ἐκ τῆς κεφαλῆς τοῦ Διὸς, διότι ἡ φρόνησις εἶνε τέκνον τοῦ νοῦς καὶ τῆς σκέψεως, τὰ ὁποῖα ἐδρεύουσιν ἐν τῇ κεφαλῇ. Ἐγεννήθη δὲ πρῶτις ἐνοπλος καὶ διέμεινε πάντοτε παρθένος, διότι ἡ φρόνησις ἐν παντὶ καιρῷ εἶνε ὠπλισμένη καθαρά καὶ ἀνωτέρα τῶν παθῶν τοῦ σώματος.

Εἶρ. Μόνον ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ἐλατρεύετο ἡ θεὰ αὕτη;

Ἰωάν. Ἡ Ἀθηνᾶ ἐλατρεύετο μετὰ μεγίστου ἐνθουσιασμοῦ καὶ ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων, ὑπ' ὧν ἐκαλεῖτο Minerva. Οἱ Ἕλληνες ἐπωνόμαζον αὐτήν Παλλάδα διότι ἐξῆλθεν ἐκ τῆς κεφαλῆς τοῦ Διὸς πάλλουσα τὸ δόρυ, καὶ Γλαυκώπις ὡς ἔχουσαν γλαυκοὺς τοὺς ὀφθαλμούς. Εἰς δὲ τὴν Σπάρτην ἐπωνομάζετο Χαλκίοικος ἀπὸ τὸν ἐκ χαλκοῦ κατασκευασμένον ναὸν αὐτῆς, εἰς τὸν ὁποῖον ὑπῆρχε καὶ ἀγάλμα χαλκίον τῆς αὐτῆς θεᾶς. Εἰς οἰκῆμά τι τοῦ ναοῦ τούτου εἶχε καταφύγει Παυσανίας ὁ στρατηγὸς τῶν Σπαρτιατῶν, ὅτε κατεδιώκετο ὡς προδότης τῆς Ἑλλάδος· οἱ δὲ συμπολιταὶ του ἀφαιρέσαντες τὴν στέγην τοῦ οἰκήματος καὶ ἀποτειχίσαντες τὰς θύρας ἄφησαν αὐτὸν ν' ἀποθάνῃ ἐκ τῆς πείνης. Εἰς τὸν αὐτὸν ναὸν κατέφυγεν ἰκέτης καὶ ὁ βασιλεὺς τῆς Σπάρτης Λεωνίδας (244 π. Χ.), ὅπου ἡ θυγάτηρ του Χειλωνίς, σύζυγος τοῦ Κλεομβρότου, τὸν συνώδευσεν ἐγκαταλιποῦσα τὸν σύζυγόν της, ὅστις εἶχεν ἤδη ἐκλεχθῆ βασιλεὺς ἀντὶ τοῦ πενηθοῦ του, προτιμήσατα μᾶλλον νὰ συνικετεύσῃ μετὰ τοῦ πατρὸς της παρὰ νὰ ἀπολαμβάνῃ βασιλικὰς τιμὰς πλησίον τοῦ συζύγου της.

Εἶρ. Ἐκτὸς τοῦ ἐν Σπάρτῃ χαλκίονο ναοῦ ὑπῆρχον καὶ ἀλλὰ χροῦ τῆς Ἑλλάδος ναοὶ αὐτῆς;

Ἰωάν. Πλείστοι ὅσοι καὶ μάλιστα ἐν τῇ Ἀττικῇ, ὅπου καὶ ἡ πόλις Ἀθῆναι ἔλαβεν ἀπ' αὐτῆς τὸ ὄνομα. Ἀνηγέρθη δὲ μετὰ ταῦτα δι' ἐπιστασίας τοῦ Περικλέους ἐπὶ τῆς ἀκροπόλεως πρὸς τὴν τιμὴν

αὐτῆς ὁ λαμπρὸς καὶ μεγαλοπρεπὴς Παρθενὼν, ἐντὸς τοῦ ὁποῦ
ὑπῆρχε καὶ τὸ χρυσελεφάντινον ἄγαλμά της, ἔργον ἀμίμητον τοῦ
περιφήμου τεχνίτου Φειδίου, εἴκοσι πήχεων τὸ ὕψος. Κατ' ἔτος δὲ
τῆς τοῦ θαρρηλιῶνος (Μάρτου) μηνὸς ἐπανηγύριζον οἱ Ἀθηναῖοι
ἐορτὴν Ἀθηναία καλουμένην, κατὰ πενταετίαν δὲ τὰ Πανα-
θηναία τὴν λαμπροτέρην τῶν ἐορτῶν τῶν, καθ' ἣν περιεφέρετο
εἰς λιτανεῖαν ὁ ἱερὸς αὐτῆς πέπλος.

Εἶρ. Εἶπέ μοι ἂν θέλῃς καὶ πῶς ἐζωγραφεῖτο ;

Ἰωάν. ἐζωγραφεῖτο μετὰ θώρακος, ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ὁποῦ παρι-
στάνετο καὶ ἡ κεφαλὴ τῆς Μεδούσης, τῆς ὁποίας τὰς τρίχας μετε-
μόρφωσεν εἰς ὄφεις, πλησίον δὲ αὐτῆς εἶχεν ἀλέκτορα, ἡ ὡς ἐπὶ τὸ
πολὺ γλαῦκα, ἥτις συμβολικῶς ὑπαινίττεται τὰς νυκτερῆς τῆς φρο-
νήσεως ἐφευρετικὰς σκέψεις.

Εἰρήνη. Σὲ εὐχαριστῶ πολὺ, Ἰωάννη, διὰ τὴν ὡραῖαν διήγησίν
σου περὶ τῆς Ἀθηνᾶς, ἥτις πραγματικῶς μὲ κατέβλεψε, καὶ θὰ σὲ πα-
ρακαλέσω, ὅσάκις εὐαρεστεῖσαι, νὰ μοὶ διηγῆσαι τοὺς τερπνοτέρους
περὶ τῶν θεῶν μύθους τῶν παλαιῶν Ἑλλήνων.

Ἰωάν. Τὸ κατ' ἐμὲ πάντοτε θὰ μὲ εὖρης πρόθυμον, Εἰρήνη, νὰ ἱ-
κανοποιῶ τὴν φιλομάθειάν σου.

Φυσικὴ θεογνωσία

ἦτοι Ἐρρῖκος ὁ εἶ. Ἐίχενφελσης'

Α. Ἡ ἐπιτήρησις τῶν παιδίων ἔργον ἐστὶν ἀγγελικόν.

Περὶ τὰς ἀρχὰς τῆς τελευταίας ἑκατονταετηρίδος κατῴκουν ἐν
τινὶ πολυτελεστάτῳ παλατίῳ πλησίον μεγάλου τινὸς δάσους ὁ
κόμης Φρισερῖκος καὶ ἡ σύζυγος αὐτοῦ κόμησσα Ἀδελαΐς ἐξ' Εἰ-
χενφέλτης (πόλεως τῆς Πρωσσίας) εἶχον δὲ ἐν μόνον τέκνον
τὸν Ἐρρῖκον, νῆπιον ὠραιότατον, τὸν ὁποῖον ἠγάπων καθ' ὑ-
περβολήν. Ἀλλά, πρὶν ἢ θνηθῆ τὸ παιδίον νὰ προφῆρῃ τὴν λέ-
ξιν πατήρ, ὁ εὐγενὴς κόμης ἠναγκάσθη νὰ ὑπάγῃ εἰς πόλεμον·
ἡ δὲ εὐσεβὴς κόμησσα ἔμεινεν ἐν τῷ παλατίῳ, μόνην ἔχουσα πα-
ρηγορίαν καὶ μόνην εὐχάριστήσιν τὸν φίλτατον αὐτῆς μικρὸν Ἐρ-

ρῖκον. Ἀφιερῶσασα δὲ ὅλην αὐτῆς τὴν εὐκαιρίαν εἰς τὴν ἐπιτήρη-
σιν καὶ ἀνατροφὴν τοῦ τέκνου αὐτῆς μετὰ πόθου πολλοῦ περιέμενε
τὴν εὐτυχῆ στιγμήν, καθ' ἣν φέρουσα εἰς τὰς ἀγκαλάς τὸν φίλτα-
τον υἱὸν ἔμελλε νὰ τρέξῃ πρὸς ὑποδοχὴν τοῦ ἀγαπητοῦ αὐτῆς συ-
ζύγου.

Ἐσπέραν τινὰ ἡ μὲν κόμησσα ἐκάθητο ἐν τῷ δωματίῳ ἔχουσα
ἐπὶ τῶν γονάτων τὸν μικρὸν Ἐρρῖκον, ἡ δὲ Μαργαρίτα, ἡ τροφὸς
τοῦ παιδίου, ἴστατο πλησίον αὐτῆς δεικνύουσα πρὸς τὸ παιδίον ὠ-
ραῖα ἄνθη, τὰ ὅποια μόνις εἶχε συνάξει, καὶ τὸ παιδίον γελῶν
ἐξετείνει τὴν μικρὰν αὐτοῦ χεῖρα πρὸς τὰ ἄνθη, ἡ δὲ μήτηρ περι-
χαρῆς ἔβλεπε τοῦ παιδίου τὴν εὐθυμίαν. Ἀλλ' αἰφνης εἰσελθὼν
εἰς τῶν ὑπηρετῶν, τῶν συνοδουσάντων τὸν κόμητα εἰς τὴν ἐκτρα-
τεῖαν, ἀνήγγειλεν ὅτι ὁ κόμης βαρέως πληγωθεὶς, ἐπεθύμει νὰ ἴδῃ
τὴν κόμησσαν πρὶν ἀποθάνῃ. Ἡ κόμησσα εἰς τὴν θλιβεράν ταύτην
ἀγγελίαν ἔμεινε σχεδὸν ἀνάσθητος μόνις δυναμένη νὰ κρατῆ εἰς
τὰς τρεμοῦσας χεῖράς της τὸ παιδίον· ὁ ὑπηρέτης ἰδὼν τὴν ταρα-
χὴν αὐτῆς, ἐμετρίασε μὲν τὰς φράσεις αὐτοῦ, δὲν ἐδύνατο ὅμως ν'
ἀποκρύψῃ ὅτι ἡ κόμησσα ὤφειλε νὰ σπεύσῃ ὁδοιποροῦσα ἡμέραν
καὶ νύκτα, ὅπως προφθάσῃ τὸν σύζυγον αὐτῆς ζῶντα. Ἀπεφάσισε
λοιπὸν ν' ἀναχωρήσῃ ἄνευ ἀναβολῆς· καὶ διὰ θερμῶν δακρύων κα-
ταβρέχουσα τὸ παιδίον ἀνέκραξεν· « Ἀγαπητέ μου Ἐρρῖκε, σὺ δὲν
» ἐννοεῖς διατί ἡ μήτηρ σου θρηνεῖ ! δυστυχὲς παιδίον, κινδυνεύεις
» νὰ στερηθῆς τὸν πατέρα σου, πρὶν ἔτι γνωρίσῃς αὐτόν ! πόσον
μοὶ εἶνε ὀδυνηρὸν ὅτι δὲν δύναμαι νὰ σὲ παραλάβω εἰς τὴν μακρὰν
» καὶ ἐπίπονον ταύτην ὁδοιπορίαν ! »

« Ὁ Μαργαρίτα, εἶπεν ἔπειτα, στραφεῖσα πρὸς τὴν τροφόν, εἰς
» χεῖρας σου ἐμπιστευόμην τὸ πολυτιμότερον τῶν πραγμάτων ὅσα
» καταλείπω ἐνταῦθα· ἐπιτήρει τὸ παιδίον μετὰ πολλῆς προσοχῆς·
» μὴ ἐγκαταλείπῃς αὐτὸ ποτὲ μόνον μηδὲ μίαν στιγμήν, μηδ' ὅ-
» ταν ἀκόμη κοιμᾶται· περιποιῶ αὐτὸ μετὰ πολλῆς προσοχῆς, ὡς
» εἰ ἐγὼ ἤμην παροῦσα· φέρε αὐτὸ κατὰ πᾶσαν καλὴν ἡμέραν, καὶ
» ἐξαιρετικῶς τὴν πρωτὴν, εἰς τὸν κῆπον, ὅπως ἀναπνῆθῃ καθαρὸν
» ἀέρα ἄνε πρὸς αὐτὸ μικρὰ τινὰ ἄσματα, ὁμίλει πρὸς αὐτό· δει-
» κνέ τῳ συχνὰ ἄνθη καὶ ἄλλα ὠραῖα πράγματα· πρόσσεχε μὴ

» κρατῆ ποτὲ εἰς χεῖρας τὸ παιδίον ἐπικίνδυνόν τι πράγμα, δι' οὗ
 » ἐνδέχεται νὰ πληγωθῆ. ἢ ὅπερ ἐνδέχεται νὰ καταπίῃ· μὴ
 » προξενήσῃς εἰς αὐτὸ θυμὸν ἢ δυσaréσκειαν ἐν τῇ νηπιακῇ αὐτοῦ
 » ἀδυναμίᾳ. Ὑποσχέθητί μοι ὅτι, δὲν θὰ ἀμελήσῃς τὰς τελευ-
 » ταίας ταύτας παραγγελίας μου, ὅπως διαμένω τοῦλάχιστον κατὰ
 » τοῦτο ἥτυχος. Ἀνυπομόνως θὰ μετρῶ τὰς στιγμὰς ἕως οὗ ἐπι-
 » στρέψω καὶ τότε, ἐὰν ἀποδώσῃς τὸ παιδίον εἰς τὰς ἀγκάλας μου
 » εὐθυμον καὶ εὐτυχές. ἐγὼ γνωρίζω πῶς θὰ σὲ ἀνταμείψω »

Ἡ Μαργαρίτα ὑπεσχέθη τὰ πάντα· ἡ δὲ κόμισσα, καταφιλή-
 σασα τὸ παιδίον, ἠλόγησεν αὐτό, καὶ ἐπὶ πολὺ ἐκράτησεν ἐστραμ-
 μένας πρὸς τὸν οὐρανὸν τοὺς πλήρεις δακρύων ὀφθαλμοὺς αὐτῆς,
 θερμῶς ἰκετεύουσα τὸν Θεὸν ὑπὲρ τοῦ παιδίου· ἔπειτα δὲ παραι-
 τοῦσα αὐτὸ εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς Μαργαρίτας, ἀνέβη εἰς τὴν ἄμα-
 ξαν, προπεμπομένη ὑπὸ τῶν θρηγούντων ὑπηρετῶν, καὶ ἀπῆλθε
 πρὸς τὸ στρατόπεδον, τῆς νυκτὸς ἐγγυζούσης, καὶ ἅμα ραγδαίας
 βροχῆς καταπιπτούσης. (ἰκολουθεῖ)

Τὰ ἐκ τοῦ συνεταρισμοῦ καλὰ.

(Συνέχεια σελ. 135).

Δεύτερον μὲ 80 λίρας, τὰς ὁποίας ὁ καθείς σας ἔχει, πόσον
 πράγμα θὰ ἀγοράσῃ ἓνας τεχνίτης; διότι βέβαια ἀπὸ αὐτὰς
 θὰ ἔχη τοῦλάχιστον 40 λ. εἰς βερεσέδια ἂν ἔχη καὶ 20
 εἰς πράγμα δουλευμένον, τοῦ μένου μόνον 50 λ. λοιπὸν
 μὲ 50 λ. πόσον ὑλικὸν θὰ ἀγοράσῃ; ἐνῶ μὲ 500 λ., νο-
 μίζω, ὅταν μάλιστα ἦνε τοῖς μετρητοῖς, καὶ καλλίτερον πράγμα
 καὶ εὐθυνότερον θὰ ἀγοράζετε. — Βέβαια. — Καὶ ὅταν δώσετε ἐγ-
 γύησιν ὁ ἓνας διὰ τὸν ἄλλον, ξεύρετε πῶς εἴμπορῆτε νὰ ἔχετε πί-
 στωσιν ἄλλας 500 λ.; — Χωρὶς ἄλλο. — Νομίζω λοιπὸν πῶς
 αὕτη δὲν εἶνε μικρὰ ὠφέλεια. — Ἀκοῦς ἐκεῖ! — Τρίτον. Ἐπειδὴ θὰ
 ἀγοράζετε τοῖς μετρητοῖς, καὶ εὐθυνότερα θὰ εἴμπορῆτε νὰ πωλῆτε
 καὶ καλλίτερον πράγμα θὰ δουλεύετε· οἱ ἀγορασταὶ λοιπὸν θὰ
 προτιμοῦν τὸ κατὰστημά σας ἀπὸ κάθε ἄλλο. Τέταρτον θὰ χασο-
 μερᾶ ἓνας μόνον διὰ νὰ πωλῆ καὶ ὄχι δέκα· τὸ ἴδιον καὶ διὰ τὴν

συναξιν καὶ διὰ τὸ κουμέρκι, ὅταν θὰ στέλλετε πράγμα ἔξω, ἢ ὅ-
 ταν σὰς ἔρχεται πράγμα ἀπ' ἔξω· καὶ ἠξεύρετε ὅτι τὸ νὰ χάνῃ ἓνας
 τεχνίτης καιρὸν εἶνε ὅσον νὰ χάνῃ μετρητὰ χρήματα. Πέμπτη ὠ-
 φέλεια πολὺ σημαντικὴ, τὴν ὁποίαν θὰ ἔχετε ὅταν συντροφιάσετε
 καὶ τὴν ὁποίαν παρακαλῶ νὰ προσέξετε διὰ νὰ τὴν ἐννοήσῃτε, εἶνε
 ἡ ἀκόλουθος. — Λέγε, νὰ σὲ χαρίνη ὁ Θεὸς τὰ παιδιὰ σου, καὶ
 θὰ προσέξωμεν. — Ὅταν συντροφιάσετε δέκα τεχνίται, θὰ ἔχετε
 καθένας καὶ ἀπὸ ἓνα ἢ δύο μαθητὰς· λοιπὸν συνάξεσθε 25—30
 ἄνθρωποι· τότε καθένας θὰ κάμῃ ἀπὸ μίαν ἐργασίαν, τρεῖς οἱ
 καλλίτεροι τεχνίται θὰ κόπτουν, ἄλλοι θὰ ράπτουν, ἄλλοι θὰ
 ἐτοιμάζουν κλωστήν καὶ ἄλλοι θὰ καλαποδιάζουν καὶ τότε ἔξeu-
 ρετε πῶς βοδόνει καλλίτερα ἢ δουλιὰ; τότε εἴμπορεῖτε νὰ ἀγο-
 ράσετε καὶ δύο μηχανὰς τῆς ραπτικῆς καὶ τοιοῦτοτρόπως συστή-
 νετε ἓνα ἀξιόλογον ἐργοστάσιον, φίλοι μου· δηλ. μίαν ἀξιόλογη
 φάμπρικα. — Αὕτη εἶνε ἅγια δουλιὰ· μὰ εἶνε γιὰ τοὺς φοράχκου;
 ποὺ ἔξεύρουν νὰ ζοῦν. Ποῦ θὰ εὕρῃς δέκα ρωμιοὺς νὰ συμφωνή-
 σουν; Ἡμεῖς εἴμαστε πέντε γραικοὶ πενήντα κουμάντα. — Γιατί
 τὸ λέγεις αὐτὸ μαστρῶ-Μανώλῃ; νὰ, ἡμεῖς οἱ δύο καὶ ὁ μαστρῶ-
 Νικόλας τρεῖς, καὶ ὁ κουμπάρος σου ὁ μαστρῶ-Χαραλάμπης τέσ-
 σαρρες, καὶ τὰ δύο σου ἀδελφία ἔξ, καὶ ὁ ἐξάδελφός μας ὁ Χ. Ἀθα-
 νάσης ἑπτὰ καὶ ὁ συμπέθερός μου ὁ μαστρῶ-Θοδωρῆς ὄκτώ. —
 Δὲν πιστεύω ὁ συμπέθερός σου νὰ ἔμπαῖνῃ σ' αὕτη τὴ δουλειὰ·
 κείνος ἔχει τὰ καπιτάλια του· τί ἀνάγκη ἔχει; — Ἐνοῖα σου·
 ἐγὼ τὸν καταφέρνω· εἶπαμε λοιπὸν ὄκτώ, καὶ ὁ Στεφανάκης ἐν-
 νέα, καὶ δύο τοῦ μαστρῶ-Γιαννακοῦ τὰ παιδιὰ ἑνδεκα καὶ ὁ Χ.
 Πρόδρομος δώδεκα· νὰ ποῦ σοῦ εὐρῆκα καὶ δύο παραπάνω. — Ἐ-
 χεις δίκιο· καλοὶ καὶ ἀξιοὶ ὄλοι· μὰ ἄλλος ἔχει περισσότερα κα-
 πιτάλια καὶ ἄλλος ὀλιγώτερα· καὶ ἄλλος ἔξεύρει καλλίτερα τὴν
 τέχνην καὶ ἄλλος χειρότερα· τὸρα ἐγὼ καὶ σὺ θὰ πιαστοῦμε ἴσια μὲ
 τὸν Χ. Πρόδρομον καὶ μὲ τὸν Στεφανάκη; — Εἶνε δύσκολα πράγ-
 ματα αὐτὰ Κύρ Μιχαλάκη. — Ναι, ἔχεις δίκιο, μαστρῶ-Μανώλῃ·
 ἀλλὰ ὅταν οἱ ἄνθρωποι θέλουν, ὅλα ἔχουν τὴν εὐκολίαν των· ἐσεῖς
 ὅταν θέλετε, ἐγὼ σὰς εὐρίσκω τὴν εὐκολίαν νὰ μὴ ἀδικῆται κανεὶς.
 — Αἱ! πές, πῶς συμφωνήσαμε· πῶς θὰ γίνῃ τότε; — Ἰδοὺ πῶς

θὰ γίνῃ. Πρῶτον θὰ καταθέσετε εἰς πρᾶγμα καὶ εἰς μετρητὰ ὁ καθεὶς τὰ κεφάλαιά σας· δεύτερον θὰ προσδιορίσετε ἀναμεταξύ σας τὸ ἡμερομίσθιον τοῦ καθενὸς καὶ ἀπὸ τὸ κέρδος ἀφοῦ πληρωθῆτε τὰ ἡμερομίσθιά σας ὁ καθεὶς, τὸ ὑπόλοιπον μοιράζεται ἀναλόγως τῶν κεφαλαίων· ἢ καὶ ἄλλως, προσδιορίζετε ἓνα τόκον 12 τοῖς 0)0 ἐπὶ τῶν κεφαλαίων σας καὶ ὅσοι ἔχουν περισσότερα κεφάλαια λαμβάνουν τὸν τόκον των καὶ τὸ καθῆκον κέρδος μοιράζεται ἀναλόγως πρὸς ὅλους. — Μὰ νὰ ἀγιάσουν οἱ γονεῖς σου, κύρ Μιχαλάκη· ποῦ τὰ συ' λογισθηκὲς αὐτὰ; Αἱ μαστρῶ-Γιῶργη, νὰ τί θὰ πῆ νὰ ξεύρη κανένας γράμματα· τότε καιρὸ τὸ συλλογίσθηκὲς ποτὲ σου αὐτό;—Τί νὰ σοῦ εἰπῶ, μαστρῶ-Μανώλη· ἡμεῖς ἂν ἤμπορούσαμε νὰ συλλογιόμαστε τέτοια πράγματα, θὰ εἴμασταν καὶ καλύτερα. Τώρα ξεύρεις τί θὰ κάμωμε; Ἡμεῖς θὰ ἀνταμώσωμεν ὅλους αὐτοὺς καὶ θὰ τοὺς εἰποῦμεν ὅτι ὁ κύρ Μιχαλάκης ἔχει νὰ μᾶς εἰπῆ κατὰ καλά πράγματα καὶ τὴν ἐρχόμενη Κυριακὴ νὰ συμφωνήσωμεν νὰ ἀνταμωθῶμεν ὅλοι σταῖς δέκα ὥραις, νὰ λάβῃ τὴν καλοσύνη καὶ ὁ κύρ Μιχαλάκης νὰ ἔλθῃ γιὰ νὰ τοὺς δώσῃ νὰ τὰ καταλάβουν αὐτὰ τὰ πράγματα· γιὰτὶ ἐγὼ δὲν κόβω· ὁ νοῦς μου νὰ τοὺς τὰ παραστήσω. — Ὅταν μείνετε σύμφωνοι, ὁμιλήσετε με καὶ ἐγὼ ἔρχομαι με ὄλην μου τὴν εὐχαρίστησιν. — Νὰ σᾶς πῶ ἐγὼ, κύρ Μιχαλάκη; μὴ ἰδέα μοῦ λέγει πῶς αὐτὸ τὸ πρᾶγμα, ἀφοῦ ἤσασθε ἢ ἀφεντιά σας στὴ μέση, εἶνε σὰν τελειωμένο. — Νὰ δώσῃ ὁ Θεὸς· πιστεῦσατέ με ὅτι ἂν κατορθώσητε νὰ πάγῃ ἐμπρὸς αὐτὴ ἡ δουλειά, θὰ γίνετε τὸ παράδειγμα εἰς ὅλα τὰ συνάφια· εἶνε πρᾶγμα ὅπου ὅταν γίνῃ ἡ ἀρχή, ὅλοι θὰ τὸ μιμηθῶν· λοιπὸν πηγαίνομεν τώρα καὶ πάλιν ξαναθλεπόμεθα. — Μάλιστα, ἐγὼ ἔρχομαι εἰς τὸ κατὰστημά σας τὸ σάββατο καὶ σᾶς λέγω τὸ πῶς καὶ τί. — Λοιπὸν ἔχετε υγιάν, φίλοι. — Κόπισαστέ στο καλὸ, κύρ Μιχαλάκη, ὁ Θεὸς νὰ σὲ πολυετῆ. — Βρὲ παιδί μαστρῶ-Γεώργη, ἐκατάλαβες πῶς εἶνε μιὰ ἀξιόλογη δουλειά αὐτή; — Αἱ καλὴ ἀντάμωσι· τὴν κυριακὴ ἔρχεσαι ἀπὸ δῶ καὶ πάμε στο μεγάλο σχολεῖο· ἐγὼ τὸ σάββατο περνῶ ἀπὸ τοῦ κύρ Μιχαλάκη καὶ τοῦ λέγω τὰ ὅσα μιλήσαμε. — Πολὺ καλά· καλὴ ὄρεξι μαστρῶ-Μανώλη. — Παρομοίως μαστρῶ-Γεώργη.

(Τὴν ἀκόλουθον κυριακὴν ὁλόκληρος ἡ συντεχνία τῶν σκυτοτόμων καὶ πολλοὶ ἄλλοι ἀπὸ τῆς 9 ἡς π. μ. συνελθόντες ἐν τινὶ αἰθούσῃ τῆς Εὐαγγελικῆς Σχολῆς συνεζήτησαν μετὰ ζωηρότητος καὶ ἐνδιαφέροντος περὶ τοῦ προκειμένου ζητήματος ἀναμένοντες ἀνομιόπως τὸν κύριον Μ. Παπαδόπουλον. Ἐμφανισθέντος δὲ αὐτοῦ βαθεῖα σιγὴ ἐπεκράτησεν· οὗτος δὲ μετὰ μεγάλης συγκινήσεως ἀναβὰς ἐπὶ τῆς ἑδρας ἤρχισε τὸν λόγον ὡς ἀκολούθως.

(Ἄκολουθεῖ).

Νέα ἀνακάλυψις

Ἐυλογράφημα ἐπιτευχθὲν διὰ χημικῆς μεθόδου.

Ἡ τύχη, ὁ ἀπαρκίτητος οὗτος συνεργὸς πάτης μεγάλης ἀνακαλύψεως, ὑπέδειξεν εἰς ἡμᾶς ἐσχάτως κατὰ τὸν κύριον Dulaurier, τὸν τρόπον τοῦ νὰ ἀντικαταστήσωμεν τὴν τοῦ ξυλογράφου γλυφίδα δι' ἐργασίας χημικῆς.

Ὁ κύριος οὗτος, καταγινόμενος εἰς προπαρασκευὴν ὑγροῦ τινος διεγερτικοῦ, προοριζομένου δι' ἡλεκτρικὰς στυλάς, παρετήρησεν ὅτι τὰ ξύλινα ταρακτῆρια, δι' ὧν ἐτάραττε τὸ ὑγρὸν, διελύοντο κανονικώτατα, διατηροῦντα ἀκριβῶς τὸ σχῆμα αὐτῶν, ἐνῶ τὸ μὴ ἐμβαφέν μέρος οὐδεμίαν μεταβολὴν ἔπαυγεν. Ἡ παρατήρησις αὕτη ἤγαγεν αὐτὸν εἰς τὴν σκέψιν ὅτι δὲν ἦτο ἀδύνατον νὰ μεταχειρισθῇ τὸ μίγμα τοῦτο ἐπὶ ξύλου, ὡς μεταχειρίζονται τὸ ἀζωτικὸν ὀξύ ἐπὶ τοῦ χαλκοῦ. Ἠλεψε λοιπὸν με βερνίκιον τεμάχιον ξύλου· ἀφοῦ δὲ ἐστέγνωσεν, ἐχάραξεν ἐπ' αὐτοῦ διὰ τινος γλυφάνου τὸ ὄνομα του. Διὰ τῆς ἐργασίας ταύτης ἀφηρέθη τὸ βερνίκιον ἀπὸ τινὰ μέρη τοῦ ξύλου, τουτέστιν ἀπὸ ἐκεῖνα ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐφέρθη τὸ γλύφανον. Μετὰ ταῦτα ἔχυσεν ἐπ' αὐτοῦ ποσότητά τινα τοῦ ῥηθέντος ὑγροῦ, τὸ ὅποιον δὲν ἐβράδυνε νὰ διαλύσῃ κανονικώτατα ὅλα τὰ μὴ κεκαλυμμένα ὑπὸ τοῦ βερνικίου μέρη τοῦ ξύλου, ἄνευ τῶν σημείων τοῦ καψίματος, τὰ ὅποια παράγει τὸ θεικὸν ὀξύ, καὶ ἄνευ τῆς διαταράξεως τῶν ὁποίων φέρει τὸ ἀζωτικόν. Ἀκολούθως ἐπλυνε τὸ ξύλον ἐντός πολλοῦ ὕδατος καί· οὕτως ἐκαθάρισεν αὐτὸ ἀπὸ τὸ τυχὸν μείναν ἐπ' αὐτοῦ ὀξύ. Ἄλλ' ἂν τις φοβῆται μήπως ἐπέλθῃ βλάβη τις ὑπε-

ρον δύναται νὰ προσθέσῃ ὀλίγην ἀμμωνιακὴν (ammoniaque) εἰς ὕδωρ καὶ νὰ τὸ πλύνη καὶ πάλιν.

Τὸ ὑγρὸν τοῦ κυρίου Dulaurier εἶνε μίγμα τι ἐκ Θεϊκοῦ ὀξέως χρωματικῶν τινῶν ἀλάτων (chromates) καὶ ὑπερθεϊκοῦ ἀλατος τοῦ σιδήρου (persulfate de per).

Μακροβιότης ζώων.

Ὁ κ. Σούλτς, περιφημὸς σοφὸς τῆς Γερμανίας, λέγει, ὅτι ἂν καὶ τὰ πτηνὰ ἦνε ἤττον μακροβία τῶν ἄλλων ζώων, ὑπάρχουσιν ὁμῶς μεταξὺ αὐτῶν παραδείγματα μακροβιότητος σχεδὸν ἀπίστευτα. Τὸ 1633 εἶχε μεταφερθῆ ἐξ Ἰταλίας εἰς Γαλλίαν ψιττακός, ὅστις ἔζη τὸ 1743, εἶχε δηλ. ἡλικίαν ἀνωτέραν τῶν 110 ἐτῶν. Ἰχθύς τις ἀγρευθεὶς τὸ 1497 ἐντὸς τινος δεξαμενῆς ἔφερε περὶ τὸν λαιμὸν κρίκον χαλκοῦν, ἐφ' οὗ ἦτο κεχαρκαγμένον ὅτι εἶχεν ἐμβληθῆ ἔκει πρὸ 267 ἐτῶν. Ὁ Βυρφῶν βεβαιοῖ ὅτι αἱ φάλαικαι ζῶσιν 1000 ἔτη· ἀλλ' ὁ κ. Σούλτς ὑποθέτει ὅτι λανθάνεται ὁ ἔνδοξος οὗτος φυσιολόγος.

Αἶνιγμα.

Εἶμαι τῶν ζώωντων βασιλεὺς κ' ὑπόστασιν δὲν ἔχω·
 Μετὰ τὸν Φοῖβον σοβαρῶς τὸν κόσμον περιτρέχω.
 Ὁ νικηφόρος στρατηγός, ὁ ἔνδοξος στρατάρχης,
 Ὁ ὑψηλόφρων βασιλεὺς, ὁ ἄκρατος μονάρχης,
 Τὰς δάφνας τοὺς στεφάνους των, τὰ σκῆπτρά των ἀφίνου
 Κ' ἐνώπιόν μου εὐπειθῶς τὴν κεφαλὴν των κλίνου,
 Τῶν δεσποτῶν ἀφροῦρητος καυχῶμ' ὅτ' εἶμαι μόνος·
 Παύει ἐντὸς τοῦ κράτους μου πᾶς τῆς ψυχῆς σου πόνος.
 Μηδέποτε μ' ὑπερβολὴν φίλον ἐμὲ ποιήσης.
 Φωνοῦν τὰ δύο ἄκρα μου, τί θέλει καταντήσης.
 Ὁ ἰατρὸς ἐπίκουρον εἰς ἀσθενῆ μὲ κράζει·
 Χαίρων εἰς τὴν ἐμφάνισιν σωτήρα μ' ὀνομάζει.
 Καὶ μ' ὄλα ταῦτα, φίλε μου, ὄλω εἰς ζῶντ' ἀνήκω.
 Ἐντὸς αὐτῶν γεννῶμ' ἀεὶ κ' ἐντὸς των ἀποθνήσκω.
 Ἐὰν ὡς δεξιώτατα μὲ ἀναγραμματίσης,
 Ἀνήκω εἰς τὰ ἔψυχα καὶ εἰς ρευστὸν ἐπίσης·
 Μετέπειτ' ἂν τὸ πρῶτόν μου στοιχεῖόν τις ἐκκόψῃ
 Τὸν κυβερνήτην τοῦ Παντός ὧ ἀναγνώστα ὄψει.

Ο ΜΕΝΤΩΡ

« Ἰιέ, ἐὰν δεξάμενος ρῆσιν ἐμῆς ἐντολῆς κρύψῃς παρὰ σεαυτῷ, ὑπακούσεται σοφίας τὸ οὖς σου καὶ παραβλεῖς καρδίαν σου εἰς σύνεσιν. »

(Παροιμ. Σολομ. Β . 1—2).

ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ εἶνε ἀπόρροια τοῦ παρελθόντος καὶ τοῦ παρόντος· πᾶς αἰὼν εἶνε γέννημα τοῦ προηγηθέντος αἰῶνος, πᾶσα δὲ γενεὰ κατασκεύασμα τῆς πρὸ αὐτῆς γενεᾶς, διότι οἱ προγενέστεροι διὰ τῶν ἀρετῶν ἢ τῶν κακιῶν των, διὰ τῶν γνώσεων ἢ τῆς ἀμαθείας των, διὰ τοῦ πολιτισμοῦ ἢ τῆς βραβυρότητος παρασκευάζουσι τὴν τύχην τῶν μεταγενεστέρων. — Γονεῖς φιλόστοργοι, ἐρωτήσατε τὴν καρδίαν σας, ἐξεπληρώσατε καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν πρὸς τὰ τέκνα σας τὰ καθήκοντα τῶν γεννητόρων ; Δὲν ἀρκεῖ διὰ τῶν κόπων καὶ τῶν μεριμνῶν σας νὰ προετοιμάσητε χάριν αὐτῶν σημαντικὰ εἰσοδήματα καὶ μεγάλην περιουσίαν, ἀλλ' ὀφείλετε νὰ ἐμπνεύσητε εἰς αὐτὰ ἐξ ἀπαλῶν ὀνύχων τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς ἀρετῆς εἰς βαθμόν, ὥστε ποτὲ νὰ μὴ ἀπομακρυνθῶσιν αὐτῶν· ὀφείλετε διὰ τῆς καλῆς ἀνατροφῆς καὶ παιδείας τὸ μὲν πνεῦμα αὐτῶν νὰ κασμῆσητε καὶ νὰ μορφώσητε μετὰς δεούτας ὠρελίμους γνώσεις, τὸ δὲ σῶμα αὐτῶν νὰ συνειθίσσητε εἰς τὴν λιτότητα καὶ τὴν σκληραγωγίαν, ἵνα ἐν πάσῃ περιστάσει εὐκόλως ὑποφέρωσι τὰς ἐνδεχομένας στερήσεις. Ἴδου τίνι τρόπῳ δύνασθε νὰ θεμελιώσητε τὴν εὐδαιμονίαν τῶν τέκνων σας ἐπὶ ἀκραδάντων βάσεων, πάντα δὲ τὰ λαιπά ἀναθέσατε εἰς τὸν Οὐράνιον Πατέρα.

Ἴνα προῖδωμεν ὄθεν ἀκριβῶς τὸ εὐτυχές ἢ δυστυχές μέλλον τοῦ χωρίου, τῆς πόλεως καὶ ἐν γένει τῆς πατρίδος, πρέπει νὰ ἐξετάσωμεν τὰ ἦθη, τὰς κλίσεις, τὴν παιδείαν καὶ τὰς ἀσχολίας τῆς νεολαίας. Ἀλλ' ὀδυνηρὸν αἶσθημα λύπης καταλαμβάνει τὴν καρδίαν παντός φιλοπατρίδος, ὅταν βλέπῃ τὰς χρηστὰς τῆς πατρίδος

ἐλπίδας, πρὶν ἐξανθήσωσι, καταστρεφόμενας ὑπὸ τῆς ἐρυσίθης (1) τῶν κακιῶν, ὅταν βλέπη δηλ. ὅτι οἱ μὲν νέοι τῶν χωρίων αὐξάνουσιν ἐν κτηνώδει ἀγροικίᾳ καὶ ἀπαιδευσίᾳ καὶ πολλάκις ἀπὸ τοῦ ἀρότρου μεταβαίνουν εἰς τὰ χαρτοπαίγνια καὶ τοὺς πότους, οἱ δὲ νέοι τῶν πόλεων οἱ ἀποφεύγουσι πᾶσαν σπουδαίαν καὶ ὠφέλιμον ἐνασχόλησιν διαφθείροντες τὴν φαντασίαν αὐτῶν δι' ἀναγνώσεως σκαιῶν καὶ ἐπιδολαβῶν μυθιστορημάτων, θεωροῦντες κύριον ἔργον αὐτῶν τὰς διασκεδάσεις καὶ τὰς περὶ τὸν ἱματισμὸν καινοτομίας, ἀρεσκόμενοι εἰς ἐμιλίᾳς ἠθοφθόρους καὶ καταδαπανῶντες μετὰ ἐλαφρονοίας τὰς πολυτίμους ὥρας τῆς ζωῆς των καὶ τὴν πατρικὴν αὐτῶν κληρονομίαν, ἐνῶ ὠφείλον νὰ ἐπιδιώκωσι τὸ μεγαλεῖον τῆς ψυχῆς, τὴν ρώμην τοῦ πνεύματος καὶ τὴν ἀπάρνησιν τῶν ἀπρεπῶν ἐπιθυμιῶν.

Ἄλλ' εὐτυχῶς ἀπαντῶνται καὶ πολλοὶ ἀληθῶς εὐγενεῖς νέοι εἴτε ἐν ταῖς πόλεσιν εἴτε ἐν τοῖς χωρίοις, οἵτινες διὰ τῆς φιλοπονίας καὶ τῶν ἀγνῶν ἠθῶν των φέρουσιν εὐημερίαν εἰς τὸν οἶκον αὐτῶν, τιμὴν εἰς τοὺς γονεῖς των, δόξαν καὶ εὐλογίαν εἰς τὴν πατρίδα των. Οἱ τοιοῦτοι νέοι ἔχουσι σέβας πάντοτε πρὸς τὴν θρησκείαν τῶν πατέρων των καὶ θεωροῦσι τιμὴν τὸ νὰ δεικνύωσι δημοσίως τὰ θρησκευτικὰ των αἰσθήματα. Τὸ θρησκευτικὸν αἶσθημα κοσμεῖ τὸν ἄνδρα, καθωραίζει τὴν οἰκοδέσποιναν, καθιστᾷ σεβαστότερον τὸν γέροντα· ἀλλ' οἱ εὐσεβεῖς καὶ φιλόθρησκοι νέοι προσελκύουσι τὸ σέβας πάντων, καθότι ἡ εὐσέβεια ἀπαιτεῖ δύναμιν τῆς καρδίας, τὴν ὅποιαν δὲν περιμένει τις ἀπὸ τὴν νεανικὴν ἡλικίαν· ἀπαιτεῖ γενναϊότητα περιφρονῶσαν τὴν ἐπιπολαιότητα καὶ τὰ χλευάσματα τῶν διεφθαρμένων καὶ ἀθρήσκων, καὶ καρτερίαν ψυχῆς ἐκλάμπουσιν ἐν τοῖς λόγοις καὶ ἐν τοῖς ἔργοις.

Ἄριστε νεανία! θέλεις νὰ θεμελιώσης στερεῶς τὸν ἀκρογωνιαῖον λίθον τῆς ἐν τῷ θίῳ εὐδαιμονίας σου; « Σιώπα, ὅταν αἴσθημά τι ἐμπαθὲς ζητῇ νὰ σὲ κυριεύσῃ, καὶ μηδὲν πράττε, ὅταν αἰσθάνησαι ὅτι ἀπώλεσας τὴν ψυχικὴν σου γαλήνην. » Θέλεις νὰ ἦσαι ἀλη-

(1) Ἐρυσίθη λέγεται ἡ ἐπὶ τῶν φυτῶν σχηματιζομένη καταστρεπτικὴ ἐρυθρὰ σκόνη, ὅταν ἕστερον ἀπὸ βροχὴν συμῆ καύσων.

θῆς χριστιανὸς καὶ οὐχὶ μόνον κατ' ὄνομα; « Ἀγάπα τὸν Θεὸν ὑπὲρ πάντα καὶ τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτὸν. Βοήθει τοὺς ὁμοίους σου ἐν ταῖς δυστυχίαις αὐτῶν, ὅπως ἤθελες ἐπιθυμήσει νὰ σὲ ἐβοήθουν, ἂν εὐρίσκεσο εἰς τὴν θέσιν αὐτῶν. » Εἰς δὲ τὴν ἐκλογὴν τῶν φίλων πρόσεχε, ὥστε ὁ φίλος σου νὰ ᾔη πολὺ καλλίτερός σου, ἵνα ἐκ τῆς συναναστροφῆς αὐτοῦ προκύψῃ ὠφέλεια εἰς τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν σου· ἄλλως συμφερότερον εἶνε νὰ μὴ ἔχῃς φίλον. Ἔστο πρὸ πάντων προσεκτικὸς εἰς τὴν μετὰ τοῦ γυναικείου φύλου συναναστροφὴν σου. Ἐνθυμοῦ, ὅτι εἰς τὴν ἐνάρετον γυναῖκα θὰ ἀρέσκῃς μόνον διὰ τῆς ἀθωότητος καὶ ἀρετῆς σου, καὶ ὅτι εἰς τὰ ὄμματα αὐτῆς μόνη ἡ ἀγνότης τῆς ψυχῆς δύναται νὰ σὲ καταστήσῃ ἐράσμιον καὶ οὐχὶ ἡ ἐπιτετηθευμένη γλῶσσα ψευδοῦς φιλοφροσύνης καὶ κολακείας. Ἔστο σεμνὸς ἐν τῇ πρὸς τὸ θῆλυ γένος συμπεριφορᾷ σου καὶ μὴ παίξης πρὸς αἰσθήματα, τὰ ὅποια εἶνε προσωρισμένα νὰ ἀφιερῶσιν μίαν ἡμέραν εἰς ἐνάρετον σύζυγον. Φοβοῦ μὴ δι' ὑπερβολικῆς ευαισθησίας ἀπολέσῃς τὸν ἀνδρικὸν χαρακτῆρα σου· ἀλλὰ πρὸ πάντων πρόσεχε, μὴ διαταράξῃς τὴν ἡσυχίαν εὐτυχῶς τιμῶς ψυχῆς, διεγείρων ἐν αὐτῇ πάθος, τὸ ὅποιον δὲν συνάδει πρὸς τὰς περιστάσεις τοῦ βίου σου. Κυρίως λοιπὸν τὰς ἐπιθυμίας σου, σιώπα, ἀπόφευγε, ἔστο ἀνὴρ!

Χρηστὲ νεανία, ἔστο ἡ τιμὴ τοῦ οἴκου σου, τὸ καύχημα τῶν συγγενῶν καὶ τῶν φίλων σου, τὸ ἐγκαλλώπισμα καὶ ἡ δόξα τῆς πατρίδος σου. Ἴδου πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν σου ἐκτείνεται ὀλόκληρος βίος. Ἐνθυμοῦ, ὅτι ὑψηλότερον πασῶν τῶν ἀνθρωπίνων γνώσεων ἵσταται ἡ χριστιανικὴ σοφία ἡ ἀπορρέουσα ἐκ τῶν οὐρανίων δογμάτων τοῦ σωτῆρος ἡμῶν, τῆς ὁποίας ἡ κτῆσις οὐδέποτε θὰ σὲ ἀφήσῃ νὰ ἀποπλανηθῇς ἐν ταῖς πράξεσί σου. Αὕτη σὲ διδάσκει νὰ ὑπερασπίζεσαι τὸ δίκαιον ἄνευ πικρίας, νὰ ἦσαι φιλόανθρωπος πρὸς τοὺς ἀγνώστους, πιστὸς πρὸς τοὺς φίλους, γενναῖος πρὸς τοὺς ἐχθρούς· νὰ ἦσαι τέλος ἐπιεικὴς πρὸς τοὺς ἄλλους, αὐστηρὸς δὲ πρὸς μόνον τὸν ἑαυτὸν σου.

Φυσική Θεογνωσία.

(Συνέχεια ἴδε σελ. 156.)

Ἡ Μαργαρίτα, πτωχή καὶ ὄρφανή νεᾶνις, ἔχουσα παιδικὸν καὶ ἄθῳον πνεῦμα, ἰλαρὸν καὶ εὐθυμον χαρακτήρα, ὄψιν δὲ χαριεστάτην καὶ ῥοδοκόκκινον, ἦτο ἡ τροφὸς τοῦ μικροῦ Ἑρρίκου. Ἡ καλὴ αὐτὴ καὶ ἄθῳα νεᾶνις αὐστήρως ἐξεπλήρου πάσας τὰς διαταγὰς τῆς Κομήσεως, διότι ἠγάπα τὴν εὐγενῆ ἐκείνην Κυρίαν, καὶ ἠσθάνετο ἀπερίγραπτον χαρὰν ὑπηρετοῦσα τὸ ἀγαπητὸν παιδίον, σεβομένη αὐτό, ὡς τὸν μέλλοντα Κύριον αὐτῆς.

Ἡμέραν τιὰ καθημένη παρὰ τὸ κομφότατον λίκνον (κούριαν) τοῦ κοιμημένου παιδίου, ἔπλεκεν ἡ Μαργαρίτα. Ἐν τῷ μεταξὺ δὲ προσῆλθον εἰς τὴν θύραν τῆς αὐλῆς τοῦ παλατίου μουσικοὶ τινες ἐκ τῶν εἰς τὰς ὁδοὺς περιπλανωμένων καὶ ἤρχισαν νὰ παιζῶσιν· οἱ δὲ ἐν τῷ παλατίῳ ὑπηρετῶν τρέξαντες συνηθροίσθησαν ἐκεῖ καὶ προσεκάλεσαν τοὺς μουσικοὺς νὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὸ κατώγειον τοῦ παλατίου, ὅπως διασκεδάσωσι μὲ τὴν μουσικὴν κατὰ τὴν ἀπουσίαν τῶν κυρίων των. Ἡ Μαργαρίτα ἠγάπα τὴν μουσικὴν καθ' ὑπερβολὴν· ἀλλὰ διὰ νὰ μὴ ἀφήσῃ τὸ παιδίον μόνον ἐκάθητο ἡσυχος παρὰ τὸ λίκνον· ὁ δὲ νέος Γεώργιος, ὁ κηπουρός, εἰσελθὼν εἰς τὸ δωμάτιον, εἶπε πρὸς αὐτὴν μεγαλοφώνως « Μαργαρίτα, κατάβα κάτω καὶ σὺ· δὲν δύναμαι νὰ σοὶ παραστήσω πόσον ὠραίαν μουσικὴν ἔχομεν· τοιαύτην μουσικὴν οὐδέποτε ἤκουσα εἰς ὅλην μου τὴν ζωὴν! Εἰς ἐκ τῶν μουσικῶν κρατεῖ κύμβαλον (τουμπελέκι) καὶ κτυπᾷ ἐπ' αὐτοῦ τόσο δυνατὰ, ὡς εἴαν ἤθελε νὰ τὸ διαρρηξῇ· ἐν δὲ μικρὸν παιδίον παίζει τὸ τρίγωνον, τὸ ὁποῖον ὁμοίως ἤχοι ὠραιότατα, καὶ ἐν ἄλλο παίζει τὸν κεράτινον αὐλόν, ὅστις ἀντηχεῖ δυνατώτερον τοῦ τριγώνου. Κατάβα λοιπὸν καὶ σὺ ταχέως κάτω. »— Ἡ Μαργαρίτα εἶπε πρὸς αὐτόν· « οὐδὲ μίαν στιγμὴν δὲν δύναμαι νὰ μακρυνθῶ ἀπὸ τὸ παιδίον. »— « ὦ! μὴ γίνεσαι τώρα καὶ σὺ παιδίον· εἶπεν ὁ ἀνόητος νεανίας· δὲν θὰ εὐρεθῆς μόνη σὺ ἀγία εἰς τὸ παλάτιον! ἴδου τὸ παιδίον κοιμᾶται ἡσυχὰ καὶ δὲν εἶνε διόλου ἀναγκαία ἡ παρουσία σου· κατάβα λοιπὸν, καὶ μὴ μοῦ κάμης τώρα τσακίσματα (τζελεθές)· μίαν στιγμὴν καὶ θὰ ἐπι-

στρέψης πάλιν ἐδῶ· βέβαια δὲν θὰ μοὶ ἀρνηθῆς ἓνα χορὸν. »— Ἡ Μαργαρίτα ἐπέισθη, ἀν καὶ ἠσθάνετο στενοχωρίαν τιὰ, καὶ κατέβη μετὰ τοῦ Γεωργίου εἰς τὸ κατώγειον. Ὀλίγην ὁμως ἠσθάνετο εὐχαρίστησιν, ἀνησυχοῦσα διὰ τὸ παιδίον· ἐπεθύμει δὲ ν' ἀναχωρήσῃ, τὸ ὁποῖον καὶ κατώρθωσεν ἐπὶ τέλους διὰ τῆς βίας, ἐνῶ ὅλοι ἐκράτουν αὐτὴν μὲ παντοίας προτροπὰς, καὶ ἔτρεξε μετὰ σπουδῆς πρὸς τὴν κλίνην τοῦ μικροῦ Ἑρρίκου.

Ἐποία ὁμως φρίκη κατεκυρίευσεν αὐτὴν! ἡ κλίνη ἦτο κενή· τὸ παιδίον δὲν ὑπῆρχεν ἐν αὐτῇ. Ἡ Μαργαρίτα ἤλπιζεν, ὅτι ἴσως κανεὶς ἀπὸ τοὺς ὑπηρετᾶς, ἀστεϊζόμενος τὸ μετέθεσεν εἰς ἄλλην κλίνην, διὰ νὰ φοβίσῃ αὐτὴν· ἀλλὰ καὶ μόνη ἡ ἰδέα ὅτι ἡ Κόμησσα ἠδύνατο νὰ μάθῃ τὸν ἀστεϊσμὸν τοῦτον, κατετάραττεν αὐτὴν. Ἐδραμε λοιπὸν ἀπὸ τὸ ἐν εἰς τὸ ἄλλο δωμάτιον, ἀλλὰ οὐδαμοῦ εὔρε τὸ παιδίον. Φόβος θανάτου ἐκυρίευσεν αὐτὴν· καὶ ἐντρομος καταβάσα ἀνεβόησε πρὸς τοὺς χορευόντας. « Ὁ μικρὸς Κόμης δὲν ὑπάρχει εἰς τὴν κλίνην αὐτοῦ! τίς ἐξ ὑμῶν ἠθέλησε νὰ μὲ φοβίσῃ καὶ μετετόπισε τὸ παιδίον ἀπὸ τὴν κλίνην του; »— Ἡ εἰδησις αὕτη τοὺς πάντας κατετάραξεν· ὁ χορὸς διελύθη, καὶ οἱ μουσικοὶ ἀπῆλθον, οὐδὲ κἂν νὰ πληρωθῶσι περιμείναντες· ὅλοι οἱ ὑπηρετᾶι ἐτρεχον ἄνω καὶ κάτω ζητοῦντες τὸ παιδίον, ἀλλὰ ματαίως· ταχέως δὲ παρετήρησαν, ὅτι ἐκτὸς τοῦ μικροῦ Κόμητος ἔλειπον καὶ ἄλλα πολὺτιμα πράγματα. Τί λοιπὸν ἠδύνατο νὰ συμπεράνη τις ἢ ὅτι τὸ παιδίον ἐκλάπη;

Ὅλη ἡ προτέρα εὐθυμία τῶν ὑπηρετῶν μετετράπη εἰς ὀδυρμοὺς καὶ θρήνους· ὥστε ἐνόμιζέ τις ὅτι ἐξεκομίζετο νεκρὸς πρὸς ταφὴν. « Ἄχ, Θεέ μου! ἀνέκραξεν ἡ οἰκονόμος, πικρῶς ὀδυρομένη. Ἄχ! καλὴ Κόμησσα! πῶς θ' ἀκούσης τὸ θλιβερώτατον τοῦτο ἄκουσμα; βεβαίως τοῦτο θὰ σὲ θανατώσῃ! » Ἡ Μαργαρίτα ἐφαίνετο ἀπηλπισμένη· καὶ εἰ μὴ ἐκρατεῖτο ὑπὸ τῶν ὑπηρετῶν, ἠθελε πέσει εἰς τὸν ποταμόν! ὦ Θεέ μου, Θεέ μου! ἐξεφώνει περίλυπος· τίς ἠδύνατο νὰ πιστεῦσῃ, ὅτι τόσο μικρὰ παράβλεψις θὰ ἔχῃ τόσο τρομερὰ ἐπακόλουθα. »

Ἐνῶ πάντες οἱ ἐν τῷ παλατίῳ, περίλυποι καὶ τεθαρρυθημένοι, ἐθρήνουν καὶ ὠδύροντο, συνηγμένοι ἐν τῷ δωματίῳ τοῦ παιδίου, ἐνῶ

ἡ Μαργαρίτα, σχεδὸν ἔξω φρενῶν, περιέστρεψε τοὺς μέλανας αὐτῆς ὀφθαλμοὺς φοβερὰ καὶ ἐξηγειωμένα, καὶ λελυμένην ἔχουσα τὴν κόμην ἐκάθητο κατὰ γῆς πλησίον τοῦ κενοῦ λίκνου, αἴφνης ἡ θύρα ἀνοίγεται καὶ . . . ἡ Κόμησσα εἰσέρχεται.

Ἡ πληγὴ τοῦ Κόμητος δὲν ἦτο τόσον ἐπικίνδυνος, ὅσον κατ' ἀρχὰς ἐνομίσθη. Ὄθεν ἅμα παρατηρήθη ὅτι ἦτο ἐκτὸς κινδύνου, ἡ Κόμησσα κατὰ συμβουλήν τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς, ἔσπευσε νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὸ παλάτιον, ἐπιθυμοῦσα νὰ εὐρεθῇ ὅταν τὸ δυνατὸν ταχύτερα πλησίον τοῦ φιλάτου αὐτῆς Ἐρρίκου. Εὐθὺς δ' ἅμα ἐξῆλθε τῆς ἀμάξης, ἔτρεξε πρὸς τὸ δωμάτιον, εἰς τὸ ὁποῖον ἤλπιζεν ὅτι θὰ ἐναγκαλισθῇ τὸ πολυπόθητον αὐτῆς τέκνον.

Πάντες ἐξεπλάγησαν εἰς τὴν παρουσίαν τῆς Κομήσσης, ἡ δὲ Μαργαρίτα ἐξέβλεψε μέγαν ἀναστεναγμὸν καὶ συγχρόνως ἀνέκραξε « Θεέ μου, γενοῦ ἴλεως καὶ εἰς ἐμὲ καὶ εἰς τὴν κυρίαν μου. » Ἡ Κόμησσα ἔφρξεν ἰδοῦσα τὸ κάτωχρον πρόσωπον, τοὺς ἐκ τῶν κλαυθμῶν ἠρωθρωμένους ὀφθαλμοὺς, τὴν ἀπελπισίαν τῆς Μαργαρίτας, καὶ πρὸ πάντων τὸ κενὸν λίκνον τοῦ παιδίου. Οὐδεὶς ἀπεκρίνετο πρὸς τὰς ἐρωτήσεις αὐτῆς· ὡς ἐκ τούτου δὲ μυρίαί φοβεραὶ προαισθήσεις, μυρίαὶ λυπηροὶ διαλογισμοὶ ὡς ἀστραπὴ διήρχοντο τὸν νοῦν αὐτῆς. Ἐτρεμε διὰ τὴν ζῶν τῶ παιδίου. Ὅτε δὲ τέλος πάντων ἤκουσέ πως τὴν ἱστορίαν, καὶ κατενόησε τὰ γενόμενα, ἐνόμισεν ὅτι ὁ οὐρανὸς ἔπεσεν ἐπ' αὐτῆς· . . Ἐλειποθύμησε . . . καὶ ἐκινδύνευε νὰ πέσῃ ἀναίσθητος, εἰ μὴ πάντες οἱ παριστάμενοι ἔσπευδον εἰς βοήθειαν καὶ ὑποστήρηξιν αὐτῆς.

Μετ' ὀλίγον ἀφοῦ συνῆλθεν εἰς ἑαυτὴν, ἀνεφώνησεν « Ὁ Θεέ μου, Θεέ μου! ὅποιαν τρομερὰν συμφορὰν μοὶ ἐπέβαλες! Ἄχ, Ἐρρίκε μου, ἀκριβέ μου. Ἐρρίκε! Ὁ σύζυγε, ἀγαπητέ μου σύζυγε! ἡ ἀγγελία αὕτη πολὺ πικρότερον θὰ σὲ πληγώσῃ παρὰ τὸ ξίφος τοῦ ἐχθροῦ! Φίλτατόν μου τέκνον, ποῦ τάχα εὐρίσκεισαι τώρα; εἰς ποίας τάχα χεῖρας περιέπεσες; Ὁ! ἐὰν διαφθαρῆς ὑπὸ τῶν ληστῶν καὶ ἀξέηθῆς ἀνευ καλῆς ἀνατροφῆς καὶ ἠθικῆς, πόσον μεγάλη θὰ ἦνε ἡ τοιαύτη συμφορὰ! πολὺ προτιμότερον θὰ ἦτο νὰ σὲ θρηνῶ νεκρὸν εἰς τὸ λίκνον σου, μικρὸ Ἐρρίκε! Τότε βεβαίως θὰ παρίστασο ὡς ἄγγελος πρὸς τὸν θρόνον τοῦ Πλάστου σου, καὶ ἐγὼ θὰ εἶχον τὴν γλυκεῖαν

παρηγορίαν, ὅτι θὰ σὲ ἴδω πάλιν μίαν ἡμέραν εἰς τοὺς οὐρανοὺς! ἀλλὰ τώρα φεῖ! στεροῦμαι καὶ τὴν μόνην ταύτην παρηγορίαν. Ἄχ! Ἐρρίκε μου, ὁποῖός τις θὰ καταστήσῃ, ἐν τῷ μέσῳ τοιούτων ἀνθρωπομόρφων θηρίων ἀντρεφόμενος;

Μετὰ ταῦτα γονυπετήσασα πρὸς τὸν οὐρανὸν καὶ ἀνατείνασα τὰ πλήρη δακρῶν ὄμματα καὶ τὰς τρεμούσας αὐτῆς χεῖρας, ἀνέκραξεν· « Ὁ ἀγαθὲ καὶ φιλόφρωνε Θεέ, ἡ μόνη παρηγορία τῶν τεθλιμμένων καὶ προστασία τῶν ὀρφανῶν! Τὸ τέκνον μου ἤρπάγη ἀπὸ τῶν χειρῶν μου· ἀλλὰ ἀπὸ τῶν ἰδικῶν σου χειρῶν ἀδύνατον ν' ἀφαιρεθῇ. Ἐγὼ μὲν ἀγνοῶ εἰς ποῖα ἄγρια δάση, εἰς ποῖον σκοτεινὸν σπήλαιον ληστῶν εὐρίσκεται κεκρυμμένον· ἀλλ' ὁ ὀφθαλμὸς σου βλέπει αὐτὸ, ὅπου ἀν' ὑπάρχη. Ἐγὼ μὲν δὲν δύναμαι νὰ δώσω εἰς τὸ ἀδύνατον τοῦτο πλάσμα οὐδεμίαν βοήθειαν, οὐδεμίαν προστασίαν, ἀλλὰ Σὺ καὶ μόνος Σὺ δύνασαι νὰ προφυλάξῃς αὐτό. Σὺ ὅστις ἀκούεις τὸν κρωγμὸν τοῦ μικροῦ κόρακος, ἀκούσε ὁμοίως καὶ τοὺς κλαυθμηρισμοὺς τοῦ ἀπροσταύτου ἐκείνου παιδίου, ὅπερ ἀναμφιβόλως κλαίει καὶ θρηνεῖ, ἀναζητοῦν τὴν μητέρα καὶ τὴν τροφὸν αὐτοῦ! εἰς ἐμὲ δὲ καὶ τὸν ἀγαπητὸν σύζυγόν μου δὸς ὑπομονήν, διὰ νὰ ὑποφέρωμεν τὴν λύπην τῆς μεγάλης ταύτης συμφορᾶς. Ἄν καὶ ἡ κακία τῶν ἀνθρώπων ὑστέρησεν ἡμᾶς τὸν μικρὸν ἐκεῖνον ἄγγελον, ἀλλὰ Σὺ, Κύριε, συνεχώρησας τοῦτο: Σὺ διέταξας αὐτῷ γενέσθαι. Γενθῆτω λοιπὸν τὸ θέλημά σου τὸ ἅγιον· εἰς Σὲ λοιπὸν ἀφιερωῶ μετὰ πιστῆς καὶ συντετριμμένης καρδίας τὸ τέκνον μου. Ἐλπίζω δὲ ἔχουσα πεποιθήσιν εἰς τὴν εὐσπλαγχνίαν σου καὶ αὐτὴ μου ἡ λύπη νὰ μεταβληθῇ εἰς χαρὰν. » Διὰ τῆς προσευχῆς ταύτης ἠσθάνθη παρηγορίαν τινὰ καὶ ἀνακούφισιν ἡ τεθλιμμένη καρδιά τῆς δυστυχοῦς ἐκείνης μητρὸς. (ἀκολουθεῖ).

Φυσική.

Ἐπιστήμη θελκτικωτέρα ἐκείνης, ἡ ὁποία ἐξηγεῖ τὰ τῆς φύσεως φαινόμενα, δὲν ὑπάρχει. Βλέπομεν, ὅτι τὸ ἄλας καὶ ἡ χιῶν εἰσὶ λευκά, τὰ ρόδα κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἤττον ἐρυθρά, τῶν φυτῶν τὰ φύλλα πράσινα, κίτρινον τὸν ἡράνθεμον (τὸ μέγα χαμόμηλον).

ἀλλά, φεῦ, πόσον ὀλίγοι ἄνθρωποι ἠρωτήθησαν ποτε τίς ἡ αἰτία, δι' ἣν ταῦτα φαίνονται τοιαῦτα! Γινώσκουμεν ὅτι ὁ μὲν πλαγίαν-λος παράγει φωνὴν μουσικὴν, ὁ δὲ ἐρραγισμένος κώδων ἔχων ἀσύμφωνον· ὅτι τὸ πῦρ εἶνε θερμόν, ὁ πάγος ψυχρὸς καὶ ἡ φλεγομένη λαμπὰς φωτεινὴ· ὅτι τὸ ὕδωρ ἐν μὲν τῇ θερμότητι βράζει, ἐν δὲ τῇ ψύχει πήγνυται. Ἄλλ' ὅταν παιδίον τι ἀτενίζον εἰς ἡμᾶς ζητῇ τὸν λόγον τούτων τῶν φαινομένων, ποσάκις, μὴ εἰδότες καὶ ἡμεῖς αὐτοί, ἐπιβάλλομεν εἰς τὸ παιδίον σιωπὴν, ἀποκαλοῦντες τὰ ζητήματα, ἅπερ ἡ ἀφελὴς αὐτοῦ περιέργεια προτείνει εἰς ἡμᾶς, γελοῖα καὶ φλυαρίας!

E. K. BPEOTEP.

Κλείς ἐπιστημονική.

Οἱ περισσότεροι τῶν ἀναγνωστῶν γνωρίζουσιν ὅτι ἀπὸ τοῦ 1857 ἔτους ὑπάρχει παρ' ἡμῖν βιβλίον, οὗ ἡ ἐπιγραφή «Κλείς ἐπιστημονική.» Τὸ βιβλίον τοῦτο κατὰ πρῶτον εἶχε φανῆ ἐν Ἀγγλίᾳ, μετὰ ταῦτα ἐν Γαλλίᾳ καὶ ἐσχάτως ἐνταῦθα, χάρις εἰς τὸν κ. Περικλῆ Ι. Κριτίδην.

Τοσαύτην ἐν Εὐρώπῃ ἀγάπην ἔχουσιν οἱ ἄνθρωποι εἰς τὴν σπουδὴν τῶν φαινομένων τῆς φύσεως, ὥστε σοφὸς ἐν Γαλλίᾳ δημοσιογράφος, ὁ κ. Ἰσιδώρος Κάχεν (Isidore Cahen), ἰδὼν αὐτήν, ἰδοὺ τί ἀμέσως ἔσπευτε νὰ δημοσιεύῃ διὰ τῆς ἐφημερίδος αὐτοῦ.

«... χρεωστῶ νὰ τὸ ὁμολογήσω· ἐν τῇ ἀναγνώσει τῆς Ἐπιστημονικῆς Κλειδὸς τοσαύτην ἠθάνθη χάραν, ὥστε τινὲς ἴσως θὰ μ' ἐγέλων, ἂν μ' ἔβλεπον· Ὁ σοφὸς Βρεουέρ, ὃς συνέταξε τὴν ἀξιόλογον ταύτην ἐπιτομήν, μοὶ ἐπροξένησεν εὐχαρίστησιν, ἣν ἀναμφίβολως δὲν ὑπερέβαιναν ἢ τοῦ καρδινάλιου Ἀγγέλου Μαίτου, ὅτε ἠδυνήθη ν' ἀναγνώσῃ τὰ παλίμψηστα (τὰς μεμβράνας) . . . Ἐπεθύμουν νὰ θλέπω ἐν τῇ Γαλλίᾳ ἅπαντας ἀναγινώσκοντας ἀντὶ τῶν ἀξίας ἠ σολιδίων μυθιστορημάτων, καίπερ κεκοσμημένων ζωγραφίαις, τὸ πολύτιμον τοῦτο βιβλίον. Οἱ Ἀγγλοὶ εὐτυχῶς οὔτε εἰς τὰς ὁδοὺς περιφέρονται, οὔτε εἰς τραγοῦδια καὶ ἀποτρόπαια τρέχουσι μυθιστορήματα, οὔδ' ἀξιοκατάκριτον ποιοῦσι χρῆσιν τῶν

χρημάτων αὐτῶν, ὡς οἱ ἡμέτεροι, ἀλλ' ἀγαπῶσι νὰ ἀγοράζωσι τὰ τοιαῦτα βιβλία καὶ βιβλιοθήκας νὰ συνιστῶσι μικράς».

Ἴδου λοιπὸν διατί οἱ Ἀγγλοὶ προώδευσαν τοσοῦτον καὶ εἰς τὰς τέχνας καὶ εἰς τὰς ἐπιστήμας! Ἴδου διατί ἡ ναυτικὴ δύναμις καὶ τὸ παγκόσμιον τῶν Ἀγγλων ἐμπόριον ἀνοίγει ἀγορὰς δι' ὅλα τὰ προΐοντα τῶν καὶ συσσωρεύει εἰς τὴν Βρετανίαν τὸν πλοῦτον ὄλων τῶν λοιπῶν χωρῶν τοῦ κόσμου! Ἴδου διατί τῆς Ἀγγλικῆς γεωργίας καὶ βιομηχανίας τὰ προΐοντα εἰσὶ διάστημα! Ἴδου διατί οἱ Ἀγγλοὶ ἀνεβίβασαν τὴν γεωργίαν, τὴν κτηνοτροφίαν καὶ τὴν βιομηχανίαν εἰς ἀνώτατον βαθμὸν ἐντελείας. Ἴδου τέλος διατί οἱ Ἀγγλοὶ καὶ ἐδοξάσθησαν καὶ πλοῦτον ἀπέκτησαν καὶ τὴν πρώτην θέσιν μεταξὺ τῶν ἐθνῶν ὄλων κατέχουσιν

Ἰουδαῖος καὶ Χριστιανός.

Ἐντὸς στενοῦ τινος καὶ βαθέος
Φρέατος ἔπεσεν Ἰουδαῖος·

Κλίμακα φέρων Χριστιανός,
Τὸν τάλαν' ἤλθε ταχὺς νὰ φθάσῃ
Κ' ἐκ τοῦ πυθμένος αὐτὸν ν' ἀρπάσῃ,

Μὴ ἀποθάνῃ ἐλεεινῶς.

Ἄλλ' ἐκ τοῦ βάθους ὁ Ἰουδαῖος
«Ἄνθρωπε, εἶπεν, ἤλθες ματαίως·

«Οὐδὲν ἢ κλίμαξ μὲ ὤφελει·

Σάββατον εἶνε, εὐχριστῶ σοι·

Σήμερον πρέπει πάντες ν' ἀργῶσι·

Οὕτω προστάζει ἡ ἐντολή.

Ἀναφανέσης νέας πρωίας,

Ἐκ τοῦ βράθρου τῆς ἀπωλείας

Ἐψοῦντ' ὀξεῖται ἀνδρὸς φωναί·

Ἐθρήνει, κλαίων, ὁ Ἰουδαῖος·

Πρόσελθε, φίλε, σπεῦσον ταχέως·

Ποῦ εἶν' ἡ κλίμαξ, χριστιανέ;

Εἰς τοῦ βράθρου ἔλθων τὸ χεῖλος

Καὶ καταβλέψας, εἶπεν ὁ φίλος·

«Ἡ συμφορὰ σου εἶνε κακὴ.

Σὲ ταλανίζω καὶ σὲ λυποῦμαι,

Ἀλλὰ τὸ ἔργον πολὺ φοβοῦμαι·

Σήμερον εἶνε Κυριακὴ».

ΑΒΔΟΥΛ ΑΖΙΖ.

Ὁ νῦν Σουλτάνος ἢ αὐτοκράτωρ (παδισάχ, χάν) τῆς ὀθωμανικῆς αὐτοκρατορίας, δεύτερος υἱὸς τοῦ Σουλτάν Μαχμουτ καὶ ἀδελφὸς τοῦ Σουλτάνου Ἀβδούλ Μετζήτ, ἐγεννήθη τὴν 28 Φεβρουαρίου 1830 ἢ, κατὰ τὴν μωαμεθανικὴν χρονολογίαν, 15 Σαμπάν 1245 Ἐγίρας, καὶ διεδέχθη τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ τὴν 13 Ἰουνίου 1861. Πρὶν ὁ Ἀβδούλ Ἀζιζ ἀναβῆ τὸν θρόνον, πολλοὶ καὶ διάφοροι γινώμαι ἐπεκράτουν περὶ αὐτοῦ καὶ κοινῶς ἐνομιζέτο ὅτι ἦτο θιασώτης τῶν ἀρχαίων ὀθωμανικῶν ἰδεῶν· διὰ τοῦτο καὶ ζῶντος ἔτι τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, οἱ ἀνήκοντες εἰς τὸ κόμμα τοῦτο εἶχον ἀποπειραθῆ νὰ τὸν ἀντικαταστήσωσιν εἰς τὸν θρόνον. Ἀλλ' αἱ μὲν ἀπόπειραι αὐταὶ ἀπέτυχον, ὁ δὲ Ἀζιζ ἐφένδης (ὡς ἐκαλεῖτο τότε), ὁ ὅποιος διετέλει εἰς παντελῆ ἄγνοιαν τῶν ἐνεργουμένων, ἐξηκολούθει ν' ἀγαπᾷ καὶ ν' ἀναπαύεται ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ του, διάγων ἀπράγμονα καὶ ἀγροτικὸν βίον.

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀδελφοῦ του ἀναβῆς τὸν θρόνον κατὰ τὸ ὀθωμανικὸν δίκαιον τῆς διαδοχῆς, πρῶτον αὐτοῦ μέλημα ἐθεώρησε τὴν βελτίωσιν τῶν στρατιωτικῶν καὶ ναυτικῶν δυνάμεων καὶ τῶν οἰκονομικῶν τοῦ κράτους. Πρὸς τοῦτο ὅθεν παρεχώρησε μέγαν μέρος τῆς ἐπιχορηγήσεως αὐτοῦ, κατήργησε πολλὰς συντάξεις ἀναξίως ἢ κατὰ χάριν διδομένας, ἠλάττωσε τοὺς ἀδρόους μισθοὺς τῶν ὑπαλλήλων, ἐξῆρε τὸ φρόνημα τοῦ στρατοῦ, κατατάξας ἐν αὐτῷ καὶ τὸν πρὸ τῆς στέψεως γεννηθέντα υἱὸν αὐτοῦ Ἰτζεδδὶν ἐφένδην (τὸν ὅποιον ἀνέτρεφεν ἐν γνῶσει μὲν τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, ἀλλὰ κρυφίως, σεβόμενος τὰ ὀθωμανικὰ ἔθιμα) καὶ τινὰς τῶν υἱῶν τοῦ Σουλτάν Μετζήτ, καὶ παρήγγειλεν εἰς διαφόρους εὐρωπαϊκὰς πόλεις πολλὰ πλοῖα τῆς νεωτέρας ἐφευρέσεως. Συνάμα δὲ ἐπεκύρωσε τὸ Χάττι-Σεριφ τοῦ Γκιουλ χανέ καὶ τὸ Χάττι-Χουμαγιουν τοῦ 1856, ὑπεσχέθη τὴν ἰσότητά εἰς πάντας αὐτοῦ τοὺς ὑπηκόους ἄνευ διακρίσεως φυλῆς καὶ θρησκείας, καὶ κατὰ τὸ 1868 καὶ 1869 ἔτος ἐξεφώνησεν ἐν τῇ Ὑψηλῇ Πύλῃ ἐναρκτηρίους λόγους, ἐμπνεομένους ὑπὸ φιλελευθέρων καὶ μεταρρυθμιστικῶν ἀρχῶν.

Ἐπὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἀνεφύησαν πολλὰ σπουδαῖα ζητήματα, τὸ τοῦ Λιβάνου, τὸ Μυροβουνιωτικόν, τὸ Ρουμανικόν, τὸ τῶν Σερβικῶν φρουρίων καὶ τὸ Κρητικόν, εἰς τὰ ὅποια ἐπεδείξατο πολ-

λὴν νοημοσύνην, ἀναθέσας τὴν διεξαγωγὴν αὐτῶν εἰς τοὺς ἰκανωτάτους ἄνδρας. Οὕτως ὁ μὲν Φουάτ κατέστειλεν ἐντὸς ὀλίγου τὰς παραχᾶς τοῦ Διθάνου· ὁ δὲ στρατάρχης Όμέρ ἐπέβαλε τὴν εἰρήνην εἰς τοὺς Μαυροβουνίους ὑπ' αὐτὰ τὰ τείχη τῆς πρωτεύουσας αὐτῶν τῇ 10 Σεπτεμβρίου 1863· ὁ δὲ Ἀαλῆς, βοηθούμενος καὶ ὑπὸ τοῦ Φουάτ, ἠδυνήθη κατὰ τὰ τρία τελευταῖα ζητήματα νὰ ὑπερικήσῃ τὰ πολλὰ καὶ ποικίλα προσκόμματα. Κανονίσας τὰς πρὸς τὴν Τουρκίαν σχέσεις τῆς Αἰγύπτου μετὰ τοῦ Ἀντιβασιλέως Ἰσμαήλ πασσᾶ, ἐπεσκέφθη κατὰ τὸ 1863 τὴν Αἴγυπτον, καὶ βραδύτερον παρεδέχθη τὴν ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ διαδοχὴν, κατὰ τάξιν πρωτοτοκίας. Τὴν 9 Ἰουνίου 1867 ὁ ἀληθῶς φίλος τῆς προόδου Σουλτάνος καταπατῶν τὰς ἀρχαίας προλήψεις, ἐξέπλευσεν ἐκ Κωνσταντινουπόλεως εἰς Γαλλίαν, ὅπου ἐπισκεφθῆ τὴν ἐν Παριτίοις παγκόσμιον ἔκθεσιν, ἐκεῖθεν δὲ εἰς Λονδίνον, καὶ διεληθὼν διὰ Γερμανίας εἰς Βέννην, διὰ τοῦ Δουνάβειος ἐπανῆλθεν εἰς Κωνσταντινούπολιν τὴν 25 Αὐγούστου, τυχὼν λαμπρᾶς ὑποδοχῆς. Τὸν Ἀβδούλ Ἀζίζ ἐπεσκέφθησαν οἱ ὑποτελεῖς ἡγεμόνες Αἰγύπτου Ἰσμαήλ πασσᾶς, Ρουμανίας Κάρολος καὶ Σερβίας Μιχαήλ· ὑποβαλόντες δ' εἰς αὐτὸν τὴν ὑποταγὴν τῶν ἔτυχον φιλοφρονεστάτης ὑποδοχῆς.

Ὁ νῦν Σουλτάνος ἀνεγνώρισε τὸ βασιλεῖον τῆς Ἰταλίας, τὰ μετὰ τὴν Ἑλληνικὴν μεταπολίτευσιν τοῦ 1862, τὴν Ἰσπανικὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1868, συνωμολόγησεν ἐμπορικὰς συνθήκας καὶ ἐσύστησε τὸ παράσημον Ὄσμανιέ.

Τὰ ἐκ τοῦ συνεταιρισμοῦ καλὰ.

(Συνέχεια.)

Ἄγαπη τοὶ φίλοι.

Μετὰ μεγάλην μου χαρὰν καὶ συγκινημένην καρδίαν σᾶς βλέπω συνηθροισμένους εἰς τὸ ἱερὸν τοῦτο κατάστημα τῆς πόλεώς μας διὰ νὰ σκεφθῶμεν ὅλοι ὁμοῦ περὶ ζητήματος, τὸ ὅποιον εἰς τὴν Εὐρώπῃν ἔφερε τὰ μεγαλειότερα εὐεργετήματα εἰς τοὺς τεχνίτας καὶ ἡλευθέρωσε πολλὰ ἑκατομμύρια ἀνθρώπων ἀπὸ τὸν ἐκ τῆς πείνης θάνατον.

Τὸ πρᾶγμα ὅμως δὲν εἶνε τόσο ἐύκολον διὰ νὰ σᾶς τὸ ἐξηγήσω, καὶ ἴσως ἀπαιτοῦσεν ἄνθρωπον πολὺ ἀξιώτερον ἐμοῦ. Ἐλπίζω ὁμως εἰς ἐκεῖνον, ὅστις τοὺς ἀγραμμάτους ἀλείψι ἀπέδειξε σοφοὺς θεολόγους, καὶ τοῦ ὁποίου τὴν ἐξ ἴψους θεήθειαν θερμῶς ἐπικαλοῦμαι, προβαίω εἰς τὴν ἐξήγησιν τοῦ πράγματος· σῆς δὲ παρακαλῶ νὰ μοὶ χαρίσετε δι' ὀλίγον καιρὸν τὴν προσοχὴν σας.

Κανεὶς νομίζω δὲν θὰ ἀρνηθῆ ὅτι ἡ κατάστασις τῶν συντεχνιῶν (συναφίω) ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν ἀποβαίνει χειροτέρα καὶ δυστυχῶς δὲν βλέπει τις ποῦ θὰ σταματήσῃ τὸ κακόν· ὅλοι γενικῶς παραπονούμεθα ὅτι τὰ κέρδη ἕλειψαν καὶ ὅτι ἀντὶ τὰ κεφάλαια ἐκάστου ἡμέρα τῇ ἡμέρᾳ νὰ αὐξάνουν, ἀπ' ἐναντίας ὀλιγοστεύουν· ποῖα λοιπὸν εἶνε ἡ αἰτία τοῦ κακοῦ τούτου καὶ πῶς δύναται νὰ θεραπευθῆ; ἰδοὺ τὸ ἀντικείμενον, περὶ τοῦ ὁποίου πρόκειται—Δὲν εἶνε πολλὰ ἔτη ὅπου ἡ Εὐρώπη δὲν εἶχεν ἀκόμητὴν καλοσύνην νὰ μᾶς ἐφοδιάζῃ μῆτε ἀπὸ ὑποδήματα μῆτε ἀπὸ φορέματα μῆτε ἀπὸ ἐπιπλα, ἢ καὶ ἀν μᾶς ἔστειλε, ἦσαν τόσο ὀλίγα, ὥστε οὔτε κρύον οὔτε ζέστην μᾶς ἔκαμαν κατὰ τὴν παροιμίαν· σήμερον ὅμως τόσο πολλὰ μᾶς στέλλει καθ' ἐκάστην καὶ τόσο εὐθηνά, ὥστε ὁ καθεὶς προτιμᾷ ὡς εὐθηνότερα τὰ πράγματα τῆς Εὐρώπης ἀπὸ τὰ ἐντόπια, ἂν καὶ ἐκεῖνα διακοῦν ὀλιγώτερον. Ἰδοὺ λοιπὸν ἡ αἰτία τῆς ἀπραξίας, τὴν ὁποίαν καὶ ἐξ ὑμῶν οὐδεὶς ἀγνοεῖ. Τὸ χρηματικὸν ὄλον ἐὼλιγοστεύει· πόθεν τοῦτο; εὐκόλον νὰ τὸ ἐννοήσωμεν, ἀφοῦ συλλογισθῶμεν ὅτι ἡ Εὐρώπη ἀγοράζει τὸν βάμβακα καὶ τὸ μαλλίον μὲ τὸ καντάρι καὶ μᾶς τὸν πωλεῖ μὲ τὴν ὀκᾶν· ἀγοράζει τὴν μέταξαν μὲ τὴν ὀκᾶν καὶ μᾶς τὴν πωλεῖ μὲ τὸ δράμι. Τόπος λοιπὸν, ἀπὸ τὸν ὅποιον τὸ μεταλλικὸν ὄλον ἐφεύγει, δὲν δύναται παρὰ νὰ πτωχύνῃ. Ἀνάγκη καὶ ἀνάγκη μεγάλη, πρὶν τὸ κακὸν κατανεύσῃ ἀθεράπευτον, νὰ σκεφθῶμεν περὶ τῆς ταχείας θεραπείας αὐτοῦ· ἡ δὲ θεραπεία μόνον δι' ἐνὸς καὶ μόνου ἱατροῦ δύναται νὰ κατορθωθῆ καὶ τοῦτο εἶνε ὁ συνεταιρισμός.

Τί δὲ ἐστὶ συνεταιρισμός; ἔνωσις κεφαλαίων καὶ ἐργασίας· θέλετε νὰ κατασκευάζετε τὰ χειροτεχνήματά σας καὶ εὐθηνά καὶ κομφά καὶ νὰ δυνθῆτε νὰ συναγωνισθῆτε μετὰ τῆς Εὐρώπης; ἐνώσατε τὰ κεφάλαια καὶ τὴν ἐργασίαν σας· δι' αὐτοῦ τοῦ τρόπου οἱ Εὐρω-

παῖοι ἔφθασαν ὅπου σήμερον τοὺς βλέπομεν. Δὲν εἶνε τὸ αὐτό, φίλοι μου, ὁ ἴδιος τεχνίτης νὰ τελειώνη ἓν ἐργόχειρον καὶ τὸ νὰ τὸ τελειώνουν τρεῖς ἢ τέσσαρες ὁμοῦ, ὅταν εἰς ἐργάτης ἀναλαμβάνη ἓν μόνον μέρος τῆς ἐργασίας, τόσον γυμνάζεται εἰς αὐτό, ὡς καὶ τελειότερος γίνεται καὶ ταχύτερος καὶ ἐπιδεξιώτερος. Προσέτι τὰ μικρὰ κεφάλαια μικρὰ καὶ ἀσήμαντα κέρδη φέρουσιν ἔνφ τὰ μεγάλα καὶ κέρδη μεγάλα ἀποφέρουσι. Καθὼς ὁμοίως διὰ νὰ κτίσωμεν οἰκοδόμημα στερεὸν χρειάζονται λίθοι μεγάλοι καὶ λίθοι μικροὶ προσέτι δὲ καὶ ἀμμοκονία (ἄσβεστος) διὰ νὰ συνδέη πρὸς ἀλλήλους τοὺς λίθους· τοιοῦτοτρόπως διὰ τὸ μέγα οἰκοδόμημα τοῦ συνεταρισμοῦ χρειάζονται τεχνῖται μεγάλοι καὶ τεχνῖται μικροὶ· προσέτι δὲ καὶ ἀμοιβαία ἀγάπη ἀδελφική πρὸς ἀλλήλους, διὰ τῆς ὁποίας νὰ συνδέωνται τὰ διάφορα μέλη. Λοιπὸν γ ε ν ι κ ὸ ς σ υ ν ε τ α ι ρ ι σ μ ὸ ς· ἰδοὺ ποῦ ἐγκεῖται ἡ σωτηρία μας. Συνεταιρισμὸς μεταξὺ τῶν τεχνιτῶν, συνεταρισμὸς μεταξὺ τῶν μεταπρατῶν, συνεταρισμὸς μεταξὺ τῶν μικρεμπόρων, συνεταρισμὸς μεταξὺ τῶν μεγαλεμπόρων. Τί χρειάζονται διὰ τοὺς τεχνίτας αἱ εἰς τὸ κέντρον τῆς πόλεως μικρὰ φωλεαί, τὰς ὁποίας διὰ τοῦ ἰδρωτός σας κατὰ πᾶσαν τριετίαν ἐξαγοράζετε; τίς εἶνε ἐκεῖνος ὅστις δὲν πληρώνει κατ' ἔτος ὡς ἐνοίκιον τοῦ ἐργαστηρίου του τὸ τρίτον ἢ τὸ τέταρτον τῆς ὅλης ἀξίας αὐτοῦ; ἐνώστατε τὰ μικρὰ σας κεφάλαια καὶ θὰ σχηματίσετε κεφάλαια κολοσσαῖα· με' αὐτὰ θὰ δυνηθῆτε νὰ κτίσετε ἔξωθεν τῆς πόλεως, ἢ κατὰ τὴν γέφυραν ἢ κατὰ τὸ τεπετζίκι ἢ εἰς τὴν ὠραιότατην καὶ εὐάερρον θέσιν τοῦ κερκασίου οἰκοδομὰς ὠραίας, εὐρυχώρου, ἀναπαυτικῆς, ἐντὸς τῶν ὁποίων κατὰ ομάδας ἐν ἀδελφικῇ ἀγάπῃ θὰ συνεργάζεσθε ἐν ἀνέσει, ἀναπνέοντες κατὰ τὰς θερμὰς τοῦ καλοκαιρίου ἡμέρας ἀντὶ τοῦ μολυσμένου ἐκ τῶν νεκροσφείων καὶ τῶν λοιπῶν ἀκαθαρσιῶν ἀέρος τῆς πόλεως τὴν ὀροστερὰν αὖραν τῆς θαλάσσης, καὶ ἀποφεύγοντες τὴν τύρβην τῆς πόλεως, θὰ ἀπολαμβάνετε τὴν μαγευτικὴν θεάν τῆς γαληνιώσης θαλάσσης. Συστήσατε ἐκάστη συντεχνία τέσσαρα ἢ πέντε πρὸς ἐξόδουσιν καταστήματα εἰς τὰ διάφορα κέντρα τῆς πόλεως, ἀναθέτοντες τὴν διεύθυνσιν αὐτῶν εἰς τοὺς ἰκανωτέρους ἐξ ὑμῶν· διαμοιρασθῆτε τὴν ἐργασίαν καὶ ἅς ἀναλάβῃ ἕκαστος ὅ,τι

εἶνε ἰκανὸς διὰ νὰ πράττῃ. Ἐργαζόμενοι μικρὰν τῶν οἰκογενειῶν σας, μὴ φοβηθῆτε τὴν ἐν καιρῷ χειμῶνος κατὰ τὸ ἔσπερας μεταβάσιν εἰς τὰς οἰκίας σας· τὸ πρᾶγμα εἶνε εὐκατέρθωτον καὶ εὐκόλως συνηθίζεται. Ὑποθήματα καλὰ, εἰς κηρωτὸς (μουσαμάς) καὶ ἓν μάλλινον περιλαίμιον, ἰδοὺ ἡ εὐκολία. Διὰ τοὺς ἀγάμους οὐδεὶς λόγος· οὗτοι δύνανται εἰς μὲν τὸ ἰτόγαιον πάτωμα νὰ ἐργάζωνται εἰς δὲ τὸ ἀνώγειον νὰ κοιμῶνται, κατασκευάζοντες αὐτὸ ἐν εἰδει στρατῶνος· οἱ δὲ ἔγγιμοι μετὰ παρέλευσιν τριῶν ἢ τεσσάρων ἑτῶν θὰ ἦνε εἰς θέσιν νὰ κτίσωσι καὶ τὰς οἰκίας των πλησίον τῶν ἐργοστασίων των· διὰ τῆς ἐνώτεως τῶν κεφαλαίων θὰ δυνηθῆτε νὰ εἰσάξητε εἰς τὰ καταστήματά σας ἐκ τῶν μηχανῶν τὰς εὐκολωτέρας καὶ ὠφελιμωτέρας, τελειοποιούντες τὰ ἔργα σας καὶ εὐκολύνοντες τὴν ἐργασίαν σας· θὰ δυνηθῆτε νὰ στείλετε τοὺς παῖδας σας εἰς τῆς Εὐρώπης τὰ πολυτεχνεῖα νὰ σπουδάσωσιν ὅσα δὲν γνωρίζετε καὶ νὰ τὰ διδάξωσιν ἐπανεργόμενοι καὶ εἰς ὑμᾶς.
(ἀκολουθεῖ).

Περίεργος ἐπιστολή

τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Κίνας πρὸς τὴν βασίλισσαν
τῆς Ἀγγλίας.

Γενομένης τῆς μετὰ τῆς Ἀγγλίας περὶ εἰρήνης συνθήκης καὶ πληρωθέντων ὑπὸ τῶν Κινέζων ἑκατομμυρίων τινῶν ταλλήρων, ὁ αὐτοκράτωρ τῆς Κίνας ἔλαβεν ἀπὸ τῆς ἐν Ὁξφόρδῃ Ἀκαδημίας τὸν τίτλον τοῦ Διδάκτορος. Ἡ οὐρανία Αὐτοῦ Μεγαλειότης λοιπὸν ἔγραψεν ἰδίᾳ χειρὶ ἐπὶ μετάξης χαριστάτην ἐπιστολὴν καὶ ἀπέστειλε πρέσβυν τὸν Το-Φο-Φοῦ εἰς Λονδῖνον, ὅπως αὐτοπροσώπως ἰδίᾳ χειρὶ τὴν ἐγχειρίσῃ τῇ Α. Μ. τῇ Βασιλίσση Βικτωρίᾳ.

« Βικτωρία μου, εἶμαι μόνος κυριάρχης τῆς οὐρανίου αὐτοκρατορίας, αὐτοκράτωρ, Θεὸς τῶν Κινέζων, τῆς γῆς, ἀντανάκλασις τοῦ Θεοῦ

« Εἶδον καλοκράθως διὰ τοῦ σεβαστοῦ μου ὀφθαλμοῦ τὴν πρὸς με ἀποσταλεῖσταν περγαμνὴν, ἐξ ἧς συνεπέρανα ὅτι μετὰ τῶν υἱῶν τῶν ἐχόντων ἐρυθρὰς τρίχας ὑπισγνεῖσθε μεθ' ὅλου τοῦ σεβασμοῦ

νά βελτιωθῆτε διὰ τῆς εἰρήνης. Ὅπως δ' ὄλη ἡ ἡπειρος τῆς γῆς μά-
θη ὅτι εἶμαι οἰκτίρμων, ἕκαμα τὴν εἰρήνην.

« Ἀπὸ τοῦδε δύνασθε νὰ ζητε ἐν ἡσυχίᾳ, ἀρκεῖ νὰ παύση νῦν ἡ
πρὸς με ἀντιζηλία σου. Θὰ διατηρήσω τὸν λόγον μου.

« Διέταξα νὰ μὴ ἀποκαλῶνται πλέον οἱ βάρβαροι υἱοὶ σου ἐρυθροὶ
καὶ νὰ μὴ τοῖς παρέχωσι πλέον οἱ Κινέζοι μου φόβους. Ἄς ἔρχων-
ται λοιπὸν καὶ εἰς ἐμπορεύωνται ἐνταῦθα, ὅπως δύνωνται νὰ πίνωσι
τὸ τέιον καὶ βελτιώσωσιν οὕτω τὴν οἰκτρὰν καταστασίν των, καλῶς
ἐννοουμένου ὅτι πλέον δὲν θὰ καταστρέψωσι τὰς πόλεις μου μὲ τὰς
μεγάλαις αὐτῶν πάλλας καὶ μὲ τὰ ἄφρονα ἐγκλήματά των. Θὰ
τοῖς δοθῇ ἐλευθερία νὰ εἰσέρχωνται ἐντὸς τῆς αὐτοκρατορίας μου ὑ-
πὸ συνοδίαν καὶ μακρόθεν νὰ βλέπωσι βλέμμα ἐπὶ τῆς ἀντανακλάσεως
τῆς σοφίας μου.

« Δὲν εἶνε παλὸ ἀργά, ἐὰν πραγματικῶς ἦνε πρὸς τοῦτο διατω-
θειμένοι. Δύνανται οὕτω νὰ ἀποκτήσωσιν πλείστην παιδείαν καὶ ἐπι-
στήμην. Διέταξα τὸν Το-Φο-Φοῦ νὰ σὲ ἀποκαλέσῃ ἀνεψιὰν τῆς με-
γάλης Ἄρκτου καὶ ἀδελφὴν τοῦ Κρόνου, ταύτοχρόνως δὲ νὰ σοὶ
ἐγχειρίσῃ εἰς ἔνδειξιν τιμῆς κιβώτιον ἐν ἐμπεριέχον ταινίας καὶ ἑ-
τερον κιβώτιον ταμβάκου ὅπως σὲ ἐξυπνᾷ.

» Εἶθε νὰ μὴ σοὶ λείψῃ οὐδέποτε τὸ τέιον, οἱ δὲ πόδες σου νὰ
γίνωνται ἀείποτε μικρότεροι. Ἡ χάρις μου εἶνε ἄπειρος».

Λύσις

τοῦ ἐν τῷ προηγουμένῳ φύλλῳ αἰνίγματος.

Υ π ν ο ς, Υ ς (Χοῖρος), Π ν ο ὕ ς, Ν ο ὕ ς.

ΑΙΝΙΓΜΑ.

Βασιλεύω κ' ἔχω κράτος τὰς ἐκτάσεις τοῦ αἰθέρος.

Ἄν τὴν κεφαλὴν μου κόψῃς,

Τέσσαρες θὰ ἴδῃς ὄψεις:

Τὸ φθινόπωρον, τὸ ἔαρ, τὸν χειμῶνα καὶ τὸ θέρος.

Ο ΜΕΝΤΩΡ

« Ἄλλ' ἐκτρέφετε αὐτὰ ἐν παιδείᾳ καὶ νοουθεσίᾳ Κυρίου».

(Συνέχεια ἴδε σελ. 147).

ΛΒΕΙΣ παιδεία σημαίνει ἐνταῦθα τὴν ἀνατροφήν καὶ
διδασκαλίαν ἐνὸς παιδίου. Οἱ γονεῖς ὅθεν παραγγέλλονται νὰ δι-
δάσκωσι τὰ τέκνα των καθ' ὅν τρόπον ὁ Κύριος ἐγκρίνει, ἤτοι
ὀφείλουσι νὰ διδάσκωσιν εἰς αὐτὰ τὴν ἀρετὴν καὶ θρησκείαν.
Ἡ δὲ λέξις νοουθεσία σημαίνει κατὰ γράμμα τὸ βάλλειν εἰς τὸν
νοῦν, τὸ ἐνθυμίζειν, τὸ συμβουλεύειν, τὸ διδάσκειν. Καὶ ἡ ἔννοια
ἐδῶ εἶνε νὰ ἐνθυμίζωσιν εἰς αὐτὰ περὶ τοῦ Κυρίου, τῆς ὑπάρξεως,
τῶν τελειοτήτων, τοῦ νόμου καὶ τοῦ δικαιώματος αὐτοῦ, ὅπερ ἔ-
χει ἐπὶ τῆς καρδίας καὶ τῆς ζωῆς των. Αὕτη ἡ ἐντολὴ εἶνε θετικὴ
καὶ συμφωνοῦσα μὲ ὅλας τὰς διαταγὰς τῆς Γραφῆς, τὰς ἐπὶ τοῦ ἀν-
τικειμένου τούτου ἀναφερομένας. Οὐδεὶς δύναται ν' ἀμφιβάλλῃ ὅτι
ἡ Γραφή ἐπιτάττει τοὺς γονεῖς τὸ χρέος τοῦ νὰ προσπαθῶσι νὰ
ἐκπαιδεύωσι τὰ τέκνα εἰς τὰς ὁδοὺς τῆς θρησκείας καὶ νὰ θεωρῶσι
τὸ καθῆκον τοῦτο ὡς τὸν μέγαν σκοπὸν τῆς παρουσίας ζωῆς, ὅπως
προετοιμάσωσιν αὐτὰ διὰ τὸν οὐρανόν. Πολλοὶ ὅμως συνήθως λέ-
γουσιν ὅτι τὰ παιδιά δὲν πρέπει νὰ διδάσκωνται τὴν θρησκείαν,
διότι ἀκούουσι περὶ αὐτῆς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ. Οἱ ἄπιστοι καὶ οἱ περὶ
τὴν θρησκείαν ἀδιάφοροι ἐναντιοῦνται ἢ ἀμελοῦσι τὸ ὑπὸ τοῦ
ρητοῦ ἐπιταττόμενον καθῆκον· ἡ δὲ πρόφασις αὐτῶν κοινῶς εἶνε
ὅτι τὸ νὰ διδάσκῃται ἡ θρησκεία εἰς τὰ παιδιά κάμνει αὐτὰ
προληπτικὰ καὶ δειλά, ἀφανίζει τὴν ἀνεξαρτησίαν τοῦ νοός των
καὶ ἐμποδίζει τὴν κρίσιν των, ἣτις πρέπει νὰ ἦνε ἀπροκατάλη-
πτος ἐπὶ τοιοῦτου σπουδαίου ἀντικειμένου. Εἰς ἀπάντησιν τού-
των τῶν ἐνστάσεων καὶ ὑπεράσπισιν τῆς παραγγελίας τῆς Γρα-
φῆς ἐπὶ τοῦτου τοῦ ἀντικειμένου, λέγομεν, ὅτι τὸ ν' ἀφήσῃ τις τὸ
τέκνον του ἄνευ θρησκευτικῆς ἐκπαιδεύσεως εἶνε σχεδὸν τὸ ἴδιον
ὡς ν' ἀφήσῃ ἕνα κῆπον ἄνευ καλλιέργειας. Ὅπως ὁ κῆπος ἀ-
καλλιέργητος μένων, ταχέως πληροῦται μὲ ζιζάνια καὶ ἀκάν-

θας, οὕτως ὁ νοῦς ἐνὸς παιδίου εὐθὺς πληροῦται μὲ τὰ πάθη τῆς διαφθορᾶς καὶ κακίας, μὴ καλλιεργούμενος μὲ τὴν πνευματικὴν ἐκείνην τροφήν, ἣτις μόνη δύναται ν' ἀνακινίση τὴν καρδίαν, ἀφαιροῦσα διὰ τῆς πίστεως τὴν φυσικὴν ροπὴν αὐτῆς πρὸς τὴν ἀμαρτίαν. Οἱ τὰ ἄνωθεν προφασίζόμενοι ἐκπαιδεύουσι τὰ τέκνα αὐτῶν εἰς τὴν παιδείαν τοῦ κόσμου· διδάσκουσιν αὐτὰ πῶς νὰ ἀποκτήσωσι τὰ τοῦ κόσμου, νὰ λάβωσι τιμὰς ἀπὸ τοῦ κόσμου, νὰ μετάρχωσιν εὐνοπολήπτως τῶν τέρψεων τοῦ κόσμου, νὰ φέρονται κομψῶς ἐν τῇ συναναστροφῇ. νὰ πλουτήσωσιν· ἀφίνουσιν αὐτὰ ν' ἀναγινώσκωσι μυθιστορίας, αἵτινες ἀφαιρᾶζονται τὸν νοῦν ἀπὸ τοῦ πραγματικοῦ ἐκτρεφονίζουσιν αὐτὸν εἰς τὸν ἰδανικὸν κόσμον, καὶ οὕτως ἀποκαθίσταται τὸ πνεῦμα τοῦ νεανίου νεκρὸν καὶ νεκρὸν εἰς πᾶν πραγματικὸν ἔργον τοῦ θίου. Διδάσκουσιν αὐτὰ τὸν χορὸν [καὶ τὴν μουσικὴν, ὅπως δεικνύωσιν ὅτι τὰ ἀνατρέφουσιν εὐγενῶς. Λαμβάνουσιν αὐτὰ εἰς τὸ θέατρον, (ὅπου αὐτοὶ πορεύονται ἵνα δαπανήσωσι τὴν ἐσπέραν των, ὡς κοινῶς λέγουσιν), ὅπως ἐκπαιδευθῶσιν ἐκεῖ τὴν μεγαλοπρεπῆ μωρίαν, φηρωμένην ἀπὸ μουσικὴν, ὀρχήσεις, μηχανὰς καὶ σκηνογραφίας, « μωρίαν ὅμως ἀληθινὴν οὐτὴν ὡς ὁ περίφημος συγγραφεὺς de St. Evremond εὐφυῶς εἶπεν. Ἄγνοοῦσι βεβαίως ὅτι τὸ θέατρον εἶνε ἡ διαφθορὰ τῆς καρδίας, διότι ἐκεῖ ὑπάρχει ἀληθῆς πυρὰ καταφλέγουσα ὅλας τὰς εὐσεβεῖς ἐπιθυμίας τοῦ παιδίου. "Ὅταν, λέγει ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, ὅταν ἀνέλθῃς εἰς θέατρον καὶ καθίσῃς, γυμνοῖς μελεσι γυναικῶν τοῦ ὀφθαλμοῦ ἐστίν, πρὸς μὲν καιρὸν ἤσθης, ὕστερον δὲ πολλὸν ἐκείθεν ἔθρεψας τὸν πυρετὸν"» δηλ., ὅταν ὑπάγῃς εἰς τὸ θέατρον, εὐχαίστεται μὲν τὴν στιγμὴν κατὰ τὴν ὁποῖαν βλέπεις τὰς γυναῖκας, πολλάκις μάλιστα ἡμιγυμνοῦς, νὰ παριστάνωσιν ἐπάνω εἰς τὴν σκηνήν, ἀλλ' ὕστερον σὲ κυριεύουν πονηροὶ διαλογισμοὶ καὶ κακὰ ἐπιθυμία. (Χρυσόστ. Τομ. ια'. σελ. 464). Ἄγνοοῦσιν ὅτι τὸ θέατρον ἦτο μία τῶν αἰτιῶν, αἵτινες εἶχον κατατρέχει τὴν ἐλευθερίαν τῆς Ἑλλάδος πρὸ εἴκοσι δύο αἰῶνων. Ὁ μέγας Δημοσθένης προεῖδε τοῦτο, καὶ ἐπιθυμῶν νὰ σώσῃ τὴν πατρίδα ἀπὸ τὸ ναυάγιον τοῦτο μόλις ἐτόλμησε μὲ κίνδυνον τῆς ζωῆς αὐτοῦ, νὰ προβάλῃ τὴν κατάργησιν τοῦ

περὶ τῶν θεατρικῶν νόμου, δηλαδὴ τὴν μεταβολὴν τῶν θεατρικῶν εἰς στρατιωτικὰ Ἄγνοοῦσιν, ὡς λέγει ὁ Κοραῆς, ὅτι ἡ θυσία εἰς τοὺς σκηνοκούς ἀρετῆ δὲν εἶνε σωφροσύνη, ὡς καὶ ὅτι πολλὰ δράματα δὲν εἶνε σωφροσύνης διδακτήρια. Ἄγνοοῦσιν ὅτι οὐχὶ μόνον οἱ εὐσεβεῖς χριστιανοὶ παντὸς αἰῶνος κατεδίκαζαν τὸ θέατρον ὡς μὴ συντεῖνον εἰς τὴν ἀναγκαίουσταν οἰκοδομήν, ἀλλὰ καὶ ὁ Σόλων, ὁ Πλάτων, ὁ Δημοσθένης, ὁ Ἰσοκράτης, οἱ ὀλίγοι φρόνιμοι ἄνδρες τὸ πάλαι, ἦσαν ἐναντίοι τοῦ Θεάτρου, διότι συντείνει πρὸς οἰκοδομήν τοῦ κακοῦ, ἦτοι πρὸς καταστροφὴν τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς ἀληθινῆς εὐσεβείας. . . . Πρὸς τοῦτοις διδάσκουσιν αὐτὰ πολλάκις τὴν κολακείαν καὶ ἐκφράσεις εὐχαριστήσεως καὶ ἀγάπης μὴ ὑπαρχούσης. ἐνίοτε δὲ καὶ τὸ ψεῦδος, ὡς σκέπη τῶν ἀληθινῶν αἰσθημάτων, ἢ ὅπως μὴ προσενηθῆ εἰς τινα δυσασέσκεια. Διδάσκουσιν αὐτὰ ν' ἀποφεύγωσι τὰς τέχνας τῆς εὐμηχανοῦ ἀπάτης, ἵνα μὴ ζημιώνωνται εἰς τὰ συμφέροντά των καὶ ἄλλα πολλά, ὅσα νομίζουσιν ὠφέλιμα καὶ λυσιτελεῖ εἰς αὐτὰ· ἀλλὰ διατὶ δὲν λέγουσιν ὅτι καὶ ταῦτα τὰ μαθήματα ὑφανίζουσι τὴν ἀνεξαρτησίαν των καὶ ὅτι κίμνουσιν αὐτοὺς προληπτικούς; Διατὶ δὲν ἀφίνουσι τὸν νοῦν των ἀδίδακτον πρὸς ταῦτα καὶ ἐλεύθερον ἵνα σχηματίσωσι τὰς ἰδικὰς των κρίσεις καὶ περὶ ἐκείνων, ἀλλὰ μετὰ τόσης ἐπιμελείας καὶ φροντίδος ἐδίδαξαν αὐτὰ;

Οἱ ἄνθρωποι εὐχαριστοῦνται νὰ ἐπαναλαμβάνωσι τὰ θερησκευτικὰ των αἰσθημάτων μετὰ προθυμίας. Ὁ ἄπιστος συνήθως δὲν εἶνε πολὺ πρόθυμος νὰ κρύψῃ τὰς θεωρίας του ἀπὸ τὰ τέκνα του. Τὰ τέκνα τοῦ τοιοῦτου θὰ γίνωσιν ἄπιστα καὶ διὰ τῆς διδακτικῆς καὶ διὰ τοῦ παραδείγματος τοῦ πατρὸς, διότι οἱ ἄνθρωποι διδάσκουσι καὶ διὰ παραδείγματος. Ὅταν ὁ πατὴρ δὲν συχνάζῃ εἰς τὴν δημόσιον λατρείαν, καὶ τὰ τέκνα πράττουσι τὸ ἴδιον. Ἐὰν ἀμελῇ τὴν προσεσχῆν, διδάσκει καὶ τὰ τέκνα του νὰ μὴ προσεύχωνται. Ἐὰν δὲν ἀναγινώσκῃ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, διδάσκει τὰ τέκνα του νὰ πράττωσι τὸ ἴδιον. Ἐὰν ψεύδεται ἐνώπιον τῶν τέκνων του, διδάσκει αὐτὰ νὰ ψεύδωνται ἐπίσης. Ἐὰν χαρτοπαίξῃ εἰς τὰς ἐσπερινὰς συναναστροφάς, διδάσκει αὐτὰ τὸ καταστρεπτικὸν τοῦτο μάθημα. Ἐὰν ὀργίζηται καὶ ἀγροίκως ὑβρίζῃ τὴν σύζυγον ἢ τοὺς ὑπηρέτας, διδά-

σκεῖ τὰ τέκνα του νὰ μιμῶνται αὐτόν. Τοιαύτη εἶνε ἡ φύσις τῶν πραγμάτων, ὥστε ἀποβαίνει ἀδύνατον εἰς τὸν πατέρα νὰ μὴ ἐπαλαμβάνη συνεχῶς τὰς θρησκευτικὰς του θεωρίας πρὸς τὰ τέκνα του. Τοῦτου οὕτως ἔχοντος, τὸ παρὰ τῆς Ἀγίας Γραφῆς ἀπαιτούμενον εἶνε ὅτι αἱ διδασκαλαὶ του πατρὸς πρέπει νὰ ἦνε ὀρθαί. Τὸ νὰ διδάσκη ὁ πατήρ τὰ τέκνα του τὴν θρησκείαν τοῦτο δὲν κάμνει τὸν νοῦν αὐτῶν κοῦφον, προληπτικὸν καὶ ἀνεπιτήδειον νὰ ἐννοήσωσι τὴν ἀλήθειαν. Ἡ θρησκεία κάμνει τὸν νοῦν καθαρὸν, εὐτυνεῖδῆτον, πρόθυμον εἰς τὸ νὰ πειθῆται, καὶ ἔτοιμον εἰς τὸ ν' ἀκολουθῆ τὴν ἀλήθειαν. Ἡ δεισιδαιμονία, ἡ ὑπόκρισις, ἡ ἀπιστία, καὶ πᾶσα πλάνη καὶ ψεῦδος θλάπτουσι καὶ διαφθείρουσι τὴν ὀρθὴν κρίσιν τοῦ νοός. Ἐὰν ὁ πατήρ δὲν διδάσκη τὰ τέκνα του τὴν ἀλήθειαν, ἄλλοι θὰ διδάξωσιν αὐτὰ τὴν πλάνην. Ὁ τοῦ νέου συρμοῦ νέος, ὃν ἀπαντᾷ τὸ παιδίον ἐν τῇ ὁδῷ, ὁ ἐπιδέξιός ἀπιστος, ὁ μιστῶν τὸν Θεόν, ὁ στρεβλὰς ἔχων ἀρχὰς ξένος, θὰ διδάξωσι τὸ παιδίον. Ἀλλὰ δὲν εἶνε προτιμότερον καὶ καλλίτερον εἰς τὸν πατέρα νὰ διδάξῃ αὐτὸς τὰ τέκνα του τὴν ἀλήθειαν παρὰ νὰ διδάξῃ αὐτὰ τὴν πλάνην ὁ ξένος; Ἡ θρησκεία εἶνε τὸ μᾶλλον ἐνδιαφέρον πάντων τῶν λοιπῶν ἀντικειμένων· διότι τὰ μὲν ἄλλα τείνουσι νὰ καταστήσωσιν εὐτυχῆ τὸν ἄνθρωπον εἰς τὴν παροῦσαν πρόσκαιρον ἐπὶ γῆς διαμονὴν του, ἡ δὲ θρησκεία σκοπεύει νὰ καταστήσῃ αὐτὸν εὐδαίμονα αἰωνίως εἰς τὸν πνευματικὸν κόσμον. Καὶ διὰ τοῦτο πρέπει τὰ παιδία νὰ διδάσκωνται περὶ τοῦ τοιούτου σπουδαίου ἀντικειμένου τὴν ἀλήθειαν. Εἶνε δὲ ἀναπολόγητοι καὶ ἄξιοι πάσης μομφῆς οἱ γονεῖς ἐκεῖνοι, οἵτινες δι' ἀλόγους προφάσεις ἀμελοῦσι τὸ ἱερὸν τοῦτο καθῆκον· ὁ δὲ Θεὸς θὰ τιμωρήσῃ αὐτοὺς αὐστηρότατα. (ἀκολουθεῖ).

Φιλανθρωπικὰ καθιδρύματα.

Περὶ νοσοκομείων καὶ πτωχοκομείων.

Ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ὁ Θεῖος ἡμῶν διδάσκαλος, ἐδίδαξεν εἰς τοὺς ἄνθρώπους τὴν ἀμοιβαίαν ἀγάπην καὶ ἐπέβαλεν εἰς αὐτοὺς ὡς καθῆκον τὴν ἀγαθοεργίαν, τὴν ἐξοχὸν ταύτην ἀρετὴν, ἣν ὁ Χριστιανισμὸς ἐκάλεισε διὰ τοῦ ὀνόματος ἀγάπης. Εἰς τὰ ἀρχαῖα ἔθνη, ὅπου οἱ ἄνθρωποι ἦσαν διηρημένοι εἰς δούλους καὶ κυρίους,

ἡ ἀγαθοεργία ἦτο μόλις γνωστὴ, διὰ δὲ τοὺς πτωχοὺς καὶ ἀδυνάτους οὐδεὶς οὐδεμίαν φροντίδα ἐλάμβανεν. Ἡ ἀγάπη, ἀρετὴ πρὸ πάντων χριστιανικῆ, λαμβάνει τὴν ἀρχὴν αὐτῆς ἐν τῷ Ἰησοῦ Χριστῷ, ὅστις διεκρίνετο ἐξόχως ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἄνθρώπους διὰ τὴν ἄπειρον αὐτοῦ ἀγαθοεργίαν· οἱ δὲ ἱεροὶ μαθηταὶ καὶ ἀποστολοὶ, μιμούμενοι τὸν Θεῖον αὐτῶν διδάσκαλον, ἐκέρδησαν τὰς καρδίας τῶν ἀνθρώπων διὰ τῆς ἀγάπης καὶ τῆς ἀγαθοεργίας. Ἡ χριστιανικὴ θρησκεία, κηρύττουσα ὅτι πάντες εἶνε ἴσοι ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, ἔλαβεν ὑπὸ τὴν σκέπην αὐτῆς τοὺς δυστυχεῖς καὶ τοὺς τεθλιμμένους. Ὀμιλεῖ τὴν γλῶσσαν τῆς καρδίας, διδάσκει τὴν ἀγάπην καὶ τὴν ὁμόνοιαν μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων.

Εἰς τὴν φωνὴν τῆς ἀγάπης ὁ δοῦλος γίνεται ἐλεύθερος, ἡ καρδιά τοῦ πλουσίου ἀνοίγεται εἰς αἰσθήματα μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης ἄγνωστα εἰς αὐτόν, ὁ δὲ πτωχὸς ἀποκτᾷ τὸ ἔλεος καὶ τὴν εὐνοίαν αὐτοῦ. Ἡ κοινωνία ρίπτει ἐν βλέμμα συμπαθείας ἐπὶ τῶν τεθλιμμένων αὐτῆς μελῶν καὶ ἀμέσως ἀνεγείρει καταφύγιον διὰ τὴν πάσχουσαν ἀνθρωπότητα — ἀναδέχεται τὰ ὄρφανὰ τέκνα καὶ φροντίζει ὑπὲρ τῆς ἠθικῆς αὐτῶν ἀνατροφῆς καὶ διαπλάσεως — τρέφει τοὺς ἐνδεεῖς γέροντας — ὑποθάλλει τοὺς ἐγκαταλελειμμένους ἀσθενεῖς καὶ ἐξασφαλίζει τὸ μέλλον τῶν ἐν ταῖς μάχαις ἀκρωτηριασθέντων στρατιωτῶν — Διαδίδουσα διὰ τοῦ τρόπου τούτου ἡ Χριστιανικὴ θρησκεία τὴν ἀγάπην μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων, ἐφεῦρε βοηθήματα καὶ παρηγορίας δι' ἅπαντας τοὺς τεθλιμμένους. Ὑπὸ τὰς ἐμπνεύσεις αὐτῆς ἐτχηματίσθησαν οἱ θρησκευτικοὶ ἐκεῖνοι σύλλογοι σκοπὸν ἔχοντες νὰ ἐλεῶσι τοὺς ἐνδεεῖς καὶ νὰ ἐπεκτείνωσι τὴν ἀληθῆ πίστιν εἰς τὰς μᾶλλον ἀπομειμακρυσμένας χώρας. Ὑπὸ τὴν προστασίαν αὐτῆς καὶ ὑπὸ τὴν σκέπην περρωτισμένων κυβερνήσεων ἐσυστήθησαν εἰς διαφόρους ἐποχὰς αἱ μεγάλα καὶ λαμπρὰ ἐκεῖνα οἰκοδομαί, αἱ γνωσταὶ ὑπὸ τὸ ὄνομα εὐεργετικὰ καθιδρύματα.

Ὁ ἀρχαῖος κόσμος οὐδὲν παρουσιάζει, τὸ ὅποιον νὰ δύναται νὰ παραβληθῆ μετὰ τὰ σημερινὰ καταστήματα, ἅτινα ὀνομάζομεν νοσοκομεῖα καὶ πτωχοκομεῖα. Ἡ φιλοξενία, τὴν ὅποιαν οἱ ἀρχαῖοι λαοὶ ἐχορήγουν εἰς τοὺς ὁδοιπόρους, δὲν ὁμοιάζει ποτῶς μετὰ

βοηθήματα, ἅτινα λαμβάνουσιν οἱ ἀσθενεῖς καὶ ἀνάπηροι (μισεροὶ) εἰς τὰ νοσοκομεῖα, οἱ γέροντες εἰς τὰ πτωχοκομεῖα, καὶ οἱ πτωχοὶ εἰς τὰς πενιχρὰς καὶ ταπεινὰς αὐτῶν κατοικίας.

Εἰς τὸ θρησκευτικὸν πνεῦμα τοῦ χριστιανισμοῦ πρέπει ν' ἀποδώσωμεν τὴν ἀρχὴν τῶν φιλανθρωπικῶν καταστημάτων, ἐντός τῶν ὁποίων καὶ ὁ πτωχὸς καὶ ὁ ἀσθενὴς λαμβάνουν δωρεὰν τὴν ἀπαιτούμενην περίθαλψιν καὶ συνδρομήν. Τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον λέγει « οἱ ἀσθενεῖς καὶ ἐνδεεῖς μέλη εἰσὶ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ». Οὕτω, κατὰ τὰς μᾶλλον ἀναμφισβητήτους μαρτυρίας, τὰ πρῶτα νοσοκομεῖα ἐστύθθησαν περὶ τὸν Δ' καὶ Ε' αἰῶνα εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ εἰς Βηθλέεμ. Ἐν Γαλλίᾳ πρῶτοι οἱ Βασιλεῖς ἔδωσαν τὸ παρᾶδειγμα τῶν ὠρελίμων καὶ φιλανθρωπικῶν τούτων καθιδρυμάτων. Τὸ νοσοκομεῖον τοῦ Λυὸν ἐστύθθη ὑπὸ τοῦ Σιλδεβέρτου, τὸ τῶν Παρισίων ὑπὸ Κλόθη β'. Κάρολος ὁ μέγας ἐστύθθη καὶ ἐνεψύχωσε διάφορα καταστήματα τοῦ αὐτοῦ εἴδους. Οἱ διάδοχοι αὐτοῦ τὸν ἐμιμήθησαν πρὸ πάντων εἰς τὴν ἐποχὴν, καθ' ἣν ἀναρίθμητοι προσκυνηταὶ ἐπέστρεφον ἐκ τοῦ Ἁγίου Τάφου. Τὰ πρῶτα νοσοκομεῖα ἦσαν γνωστὰ ὑπὸ τὸ ὄνομα οἰκία Θεοῦ, ἐλέους, ἀγάπης, οἰκτιρμοῦ. Βραδύτερον ἡ ἰδιωτικὴ ἐλεημοσύνη ἐδοκίμασε νὰ ἀνταγωνισθῇ μετὰ τῆς μεγαλοδωρίας τῶν Ἡγεμόνων καὶ οἱ ἀπλοὶ πολῖται συνέτεινον τὰ μέγιστα εἰς τὴν σύστασιν τῶν εὐεργετικῶν τούτων καθιδρυμάτων, ἅτινα ἐπολλαπλασιάθησαν καθ' ὅλην τὴν χριστιανικὴν Εὐρώπην εἰς τρόπον ὥστε ἕκαστον κοινόνδιον, ἕκαστη μητρόπολις, ἕκαστον μοναστήριον εἶχεν ἰδιαιτέρον νοσοκομεῖον.

Πρὶν τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1789 ὑπῆρχον καθ' ὅλην τὴν Γαλλίαν 870 πολιτικὰ νοσοκομεῖα. Ἡ πόλις μόνον τῶν Παρισίων ἐμπεριείχε 48 νοσοκομεῖα καὶ πτωχοκομεῖα, μετὰ τῶν ὁποίων τὸ νοσοκομεῖον τοῦ Θεοῦ, ἰδρυθὲν τὸ ἔτος 651—τὸ νοσοκομεῖον τῆς Ἀγάπης, ἰδρυθὲν τὸ ἔτος 1606—τὸ νοσοκομεῖον τοῦ ἐλέους καὶ τὸ νοσοκομεῖον τοῦ Ἁγίου Λουδοβίκου, ἰδρυθέντα τὸ μὲν ὑπὸ Ερρίκου Δ' τὸ δὲ ὑπὸ Μαρίας τῶν Μεδίκων—τὰ νοσοκομεῖα Necker Cochin καὶ Beaujon, ἰδρυθέντα τὸ 1780. Τέλος τὰ φιλανθρωπικὰ καταστήματα τοῦ Bicêtre καὶ τῆς Salpêtrière, ἰδρυθέντα ὑπὸ Λουδοβίκου ΙΔ' καὶ χρησιμεύοντα ἰδιαιτέρως διὰ τοὺς φρενοβλαβεῖς (ἀκολουθεῖ).

Φυσικὴ Θεογνωσία.

(Συνέχεια ἴδε σελ. 167).

Ἡ Μαργαρίτα ὁμῶς ἦτο ἀπαρηγόρητος· ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας τῆς Κομήσσης καὶ ἐζήτηε συγχώρησιν· θρηνοῦσα δὲ ἔλεγεν· « Ἄχ, ἀγαπητὴ μου Κυρία! Ἐάν ἐδυνάμην μὲ τὸ αἶμά μου νὰ σώσω τὸ παιδίον, εὐχαρίστως θὰ ἔχυνα καὶ τὴν τελευταίαν αὐτοῦ ρανίδα· μὲ μεγάλην μου χαρὰν θὰ ἔκαμα τοῦτο. » Ἡ Κομήσσα βλέπουσα τὴν ἀπελπισίαν τῆς Μαργαρίτας τῇ εἶπεν· « Σὲ συγχωρῶ διὰ τὸ σφάλμα σου (μ' ὄλον ὅτι εἶνε μέγα καὶ ἀδιόρθωτον), διότι βλέπω ὅτι τῷ ὄντι μετενόησες δι' αὐτό· ἀλλ' ἄποτοι καλὰ ἐσκεπτόμεν ἐγώ, καὶ πόσον ὀρθὴ ἦτο ἡ παραγγελία μου! ἀργὰ πολὺ ἐκτάλαβε; πόσον κακὸν εἶναι ἡ ἀπίθεια καὶ ἡ ἀγάπη τῶν διακεδάσεων. Δι' ἡμᾶς ἔλειψε πλέον κάθε χαρὰ εἰς τὸν κόσμον τοῦτον καὶ ὁμοιάζομεν τὰ μαραμμένα ἄνθη τῆς γῆς, διὰ τὰ ὁποῖα δὲν ὑπάρχει ἐλπίς νὰ λάβουν πάλιν τὴν προτέραν αὐτῶν ζωηρότητα. »

Ἄφου ἤλθεν ὀλίγον εἰς τὸν ἐκυτόν τῆς ἡ Κομήσσα καὶ ἔειπεν, ὅτι τὸ παιδίον ἐκλάπη μόλις πρὸ δύο ὥρων, ἔστειλε παρευθὺς πολλοὺς ὑπηρέτας διὰ νὰ τὸ ἀναζητήσωσι πανταχοῦ. Οἱ ἀπεσταλμένοι ἐπανήρχοντο ὁ εἰς κατόπιν τοῦ ἄλλου χωρὶς νὰ ἀνακαλύψωσι τίποτε περὶ τοῦ παιδίου· ἀφου δὲ ἔλειψε πλέον πᾶσα ἐλπίς, ἡ Μαργαρίτα παρεδόθη εἰς παντοτεινὴν μελαγχολίαν, καταντήσασα κάτωχρος καὶ ἰσχνή, ὡς φάντασμα, μὴ θέλουσα μήτε νὰ φάγῃ μήτε νὰ παρηγορηθῇ· ἔσπρην δὲ πρῶταίαν τινα ἔγεινεν ἄφροντος, καὶ κανεῖς ὅν ἐγνώριζε τί ἀπέγεινε.

Μία γραῖα τσιγκάνα διαστραμμένη, μὲ ὄψιν διαβόλου, εἶχε κλέψει τὸ παιδίον. Ἡ συγχάμερὰ ἐκείνη γυνὴ εἶπεν ὅτι γνωρίζει τὰς μοῖρας, καὶ μὲ αὐτὸ τὸ μέσον ἐξηπάτα τοὺς ἀπλοῦς, καὶ εἰσερχομένη εἰς τὰς οἰκίας, εὕρισκεν εὐκαιρίαν νὰ κλέπτῃ. Μὲ αὐτὸ τὸ μέσον εἶχεν ἐμῆ πολλὰκις εἰς τὸ παλάτιον, καὶ εἶχε παρατηρήσῃ καλῶς ὅλα τὰ εἰς αὐτό· ἦτο δὲ συννενομένη μυστικῶς μὲ τὸν γεροντότερον ἀπὸ τοῦς τρεῖς μουσικούς· καὶ ἐνῶ αὐτός μετ' ἡν θορυβώδη μουσικὴν του ἔκαμε τοὺς ὑπηρέτας ὅλους νὰ προσέχωσιν εἰς αὐτόν, ἐκείνη ἀπὸ τινα μικρὰν θύραν τοῦ κήπου,

τὴν ὁποίαν ὁ μικρὸς ὑπηρέτης τοῦ κηπουροῦ ἀπὸ ἀμέλειαν ἀφῆκεν ἀνοικτὴν, εἰσῆλθεν εἰς τὸν κῆπον τοῦ πλάτιου, καὶ ἀπὸ ἐκεῖ διὰ τινος μυστικῆς κλίμακος, ἐμβῆκεν εἰς τὸ δωμάτιον τοῦ παιδίου, ἤρπασεν αὐτό, καὶ ὅ,τι ἄλλο ἠδυνήθη νὰ ἀρπάσῃ, καὶ ἔφυγε πάλιν μὲ βίαν εἰς τὸ πλησίον δάσος.

Ἐκεῖ ἐκρύβη μὲ τὸ παιδίον εἰς τόπον κατάφυτον ἀπὸ δένδρα, ἕως ὅτου ἐνύκτωσε· περιπατοῦσα δὲ τὴν νύκτα ἀπὸ δρόμους ἐρήμους καὶ ἀγνώστους, τὴν ἡμέραν ἀνεπαύετο κρυπτομένη εἰς τὰ χαμόκλαδα καὶ εἰς τὰ στάχυα τοῦ σίτου. Τοιοῦτοτρόπως ὁδοιποροῦσα ἐπροχώρησε πολλὰ μίλια καὶ ἔφθασεν εἰς τὸ μέσον τῶν ὀρέων. Ἐκεῖ ὑπῆρχε βαθύ καὶ ὑπόγειον σπήλαιον, τὸ δὲ στόμιον αὐτοῦ ἦτο περιρραγμένον μὲ πυκνὰς ἀκάνθας, ὥστε μὲ δυσκολίαν ἐδύνατό τις ν' ἀνακαλύψῃ αὐτό· θύρα σιδηρᾶ, τῆς ὁποίας τὸ κλειδίον ἐκράτει μαζῆ τῆς ἡ τσιγκάνα, ἔκλειε τὸ στόμιον· ἀφοῦ δὲ ἤνοιξεν, ἐμβῆκεν εἰς αὐτὸ μὲ τὸ παιδίον καὶ μὲ ὅ,τι ἄλλο εἶχε κλέψει ἀπὸ τὸ παλάτιον.

Τὸ σπήλαιον ἐκεῖνο ἦτο καταφύγιον ληστῶν, οἵτινες ἐκρύπτοντο εἰς αὐτό, διὰ νὰ ἀποφύγωσι τὴν τιμωρίαν τοῦ νόμου· εἰς αὐτὸ ἔκρυπτον ἔντος μεγάλων κιβωτίων καὶ ὅλα τὰ κλοπιμαῖα πράγματα, καθὼς πολυτίμους λίθους, μαργαρίτας καὶ πολλὰ χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ σκευῆ. Οἱ λησταὶ ἄνθρωποι φοβεροὶ καὶ ἀγριωποὶ ἔχοντες γένειον πυκνὸν καὶ ἐνδύμενοι ἐνδύματα πολὺ λερὰ, ἦσαν συντηροισμένοι ἔντος τοῦ σπηλαίου καθ' ἣν στιγμήν ἐφθασεν ἡ τσιγκάνα φέρουσα τὸ παιδίον, καὶ διεσκέδαζον, παίζοντες χαρτία, καπνίζοντες, καὶ πίνοντες οἶνον ἀφθονον· ἐχάρησαν δὲ μεγάλως ἀκούσαντες ὅτι τὸ παιδίον ἦτο ὁ μικρὸς Κόμης Ἐρρίκος, καὶ ἐθαύμαζαν τὴν τσιγκάναν διὰ τὸ λαμπρὸν τοῦτο κατόρθωμά της· διότι πρὸ πολλοῦ ἐπεθύμουν νὰ συλλάβωσι τοιοῦτόν τι παιδίον γονέων εὐγενῶν. « Εὐγε, κυρὰ Μάνα, εἶπεν ὁ ἀρχιληστής· τὴν εἶμεθα πολὺ καλὰ· ἂν συλλάβωσι ποτέ τινα ἀπὸ ἡμᾶς, καὶ φοβερίσωσι νὰ κακοποιήσωσιν αὐτόν, τότε καὶ ἡμεῖς θὰ τοὺς φοβερίσωμεν ὅτι θὰ φονεύσωμεν τὸ παιδίον· καὶ τοιοῦτοτρόπως δὲν θὰ τολμήσωσι νὰ θλάψωσι τὸν ἄνθρωπόν μας. Ἀφοῦ εἶπε τοῦτο ὁ ἀρχιληστής διέταξε τὴν τσιγκάναν, ἡ ὁποία ἐτοίμαζε τὸ γεῦμα τῶν

ληστῶν, καὶ ἦτο τὸν τρόπον τινὰ ἡ οἰκοκυρά των, νὰ προσέχῃ καλὰ τὸ παιδίον, ὥστε νὰ διατηρῆται εἰς καλὴν κατάστασιν.

Ἐντὸς τοῦ φοβεροῦ ἐκείνου σπηλαίου τὸ νήπιον ἐμεγάλωσε καὶ ἤρχισε πλέον νὰ ὀμιλῇ. Οὐδὲν ὅμως ἐγνώριζεν οὔτε περὶ τῆς καταγωγῆς του, οὔτε ὅτι ὑπάρχει ἥλιος ἢ σελήνη ἢ ἄλλος κόσμος ἔκτος τοῦ τρομεροῦ ἐκείνου καὶ σκοτεινοῦ σπηλαίου, τὸ ὅποιον εἰς μόνος φανὸς ἐφώτιζε νύκτα καὶ ἡμέραν, κρεμάμενος ἀπὸ τινα κρίκον τοῦ θόλου· πολὺ περισσότερον δὲν ἐγνώριζε τίποτε περὶ τοῦ δημιουργοῦ Θεοῦ, διότι ἀπὸ τὸ στόμα τῶν ληστῶν οὐδὲν ἄλλο ἤκουε τὸ δυστυχὲς πλάσμα παρὰ βλασφημίας, ὕβρεις καὶ αἰσχραλογίας. «Ὅσον διὰ τροφὰς εἶχον ἀρκετάς· διότι οἱ λησταὶ ἔφερον πάντοτε ἄρτον, κρέας, λάχανα, οἶνον καὶ ἄλλα. Εἷς τινα δὲ γωνίαν τοῦ σπηλαίου ὑπῆρχε μέγα βιτίον (βουτσι), τὸ ὅποιον ἡ τσιγκάνα πάντοτε ἐφρόντιζε νὰ ἔχῃ πλήρες, ἂν καὶ ἡ πηγὴ εὐρίσκετο ἀρκετὰ μακρὰν τοῦ σπηλαίου· διὰ τοῦτο διέταττεν αὐστηρῶς τὸν μικρὸν Ἐρρίκον νὰ κλείῃ μετὰ προσοχῆς τὸν στρόφιγγα (κάνουλαν)· Ἡ δὲ κλίνη τοῦ Ἐρρίκου ἐτύγχετο ἀπὸ στρώμα τι ἐκ ξηρῶν χόρτων, τὸ ὅποιον ἐκάλυπτε πολυτελὲς τάπη; (χαλί).

Ὁ Ἐρρίκος ἐτρέφετο μὲν καὶ ἐνεδύετο καλῶς ἔντος τοῦ σπηλαίου, οὐδεμίαν ὅμως διδασκαλίαν ἐλάμβανεν, οὔτε ἀνάγνωσιν οὔτε γραφὴν ἐδιδάσκετο, οὔτε κανὲν καλὸν μάθημα ἀπὸ ἐκεῖνα, τὰ ὅποια κάμνουν τὸν ἄνθρωπον νὰ διαφέρῃ ἀπὸ τὰ ἄγρια θηρία. Ἐνας μόνον ἀπὸ τοὺς ληστὰς νέος κατὰ τὴν ἡλικίαν, υἱὸς γονέων ἀγαθῶν, τὸν ὅποιον ἡ πρὸς τὴν ὀκνηρίαν καὶ τὰ παιγνίδια ἀγάπη ἔκαμε νὰ προσκολληθῇ μὲ τοὺς ληστὰς, ἠγάπα νὰ συνομιλῇ μὲ τὸν μικρὸν Ἐρρίκον· καὶ ὁσάκις ἐπέστρεφεν εἰς τὸ σπήλαιον, ἔφερε πρὸς αὐτὸν καὶ μικρὸν τι παιγνίδιον πρὸς διασκέδασιν. Ὁ Γουλιέλμος (οὕτως ὠνομάζετο ὁ νέος ληστής), ἐχάρησεν εἰς τὸ παιδίον διαφόρους εἰκονογραφίας, ἐν ξύλινον ποίμνιον μὲ ποιμένα καὶ ποιμενικὸν σκύλον, ἐν μικρὸν καθρεπτάκι καὶ ἄλλα τοιαῦτα παιδικὰ παιγνίδια. Ἡμέραν τινα ἠγόρασε διὰ τὸ παιδίον μικρόν τινα αὐλόν, καὶ ἐδίδαξεν αὐτὸ νὰ παίζῃ ὀλίγον· καὶ ἄλλοτε ἔφερε πρὸς αὐτὸ τεχνητὰ ἄνθη καὶ ἐδίδαξεν αὐτὸ νὰ κατασκευάζῃ ἐκ χαρτίου τοιαῦτα, νὰ συνδέῃ αὐτὰ καὶ νὰ τὰ χρωματίζῃ μὲ διάφορα χρώματα.

Τὸ παιδίον διεσκέδαζε τοιουτοτρόπως πολλὰς ὥρας καθ' ἡμέραν· τὸ ἀγαπητότερον ὅμως ἀπὸ ὅλα τὰ παιγνίδια, ὅσα εἶχεν, ἦτο μικρά τις εἰκὼν, τὴν ὁποίαν ἡ τσιγκάνα εἶχε κλέψει ἀπὸ τὸ παλάτιον, καὶ διὰ τὴν ὁποίαν ὁ Γουλιέλμος τῷ εἶπε μίαν ἡμέραν μυστικά ὅτι ἦτο ἡ εἰκὼν τῆς μητρὸς του. Ἦτο δὲ ἡ εἰκὼν ἐκείνη ὠραιότατη καὶ καταστάλιτος μὲ χρυσὸν καὶ κρύσταλλον καὶ λίθους πολυτίμους· ἀλλὰ ἡ τσιγκάνα σπανίως καὶ ὀλίγην μόνον ὥραν, ὅταν συνέβαινε νὰ εὑρίσκειται εἰς καλὴν διάθεσιν, προσέφερε τὴν εἰκόνα εἰς τὸ παιδίον.

Ἐπιβλέπων τὴν εὐχαρίστησιν, τὴν ὁποίαν ὁ Ἐρρίκος ἠσθίνετο διὰ τὴν εἰκόνα, ἐδάκρυε λέγων μὲ τὸν ἑαυτὸν του « Δυστυχεὲς παιδίον! σκληρὸν πρᾶγμα εἶνε μὰ τὴν ἀλήθειαν νὰ στερεῖσαι τοιαύτην μητέρα! πόσον θὰ θρηνηῖ αὕτη καὶ πόσον διαφορετικὴ θὰ ἦτο ἡ κατάστασίς σου, ἐὰν ἔζης πλησίον τῆς, ἀντὶ νὰ διατριβῆς εἰς τὸ φρικτὸν τοῦτο ὑπόγειον μεταξὺ τοιούτων θηρίων! Ὡς ἂν ἠδυνάμην νὰ σε ἐπαναφέρω εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς, εὐχαρίστως θὰ ἔπραττον τοῦτο, ἀν ἐπρόκειτο ἀκόμη νὰ θυσιάσω καὶ τὴν ζωὴν μου δι' αὐτό! ἀλλὰ τοῦτο εἶνε ὅλως ἀδύνατον.

Ὁ νέος ἐκεῖνος ληστής ἔκαμνε πολλὰς ὁμιλίαις μετὰ τοῦ παιδίου, καὶ διηγείτο εἰς αὐτὸ διάφορα διηγήματα τὰ ὁποῖα τῷ ἐπροξένουν μεγάλην χαρὰν καὶ ἐφώτιζον ὀλίγον τὸν νοῦν αὐτοῦ· περὶ Θεοῦ ὅμως καὶ περὶ προσευχῆς οὐδέποτε ἐτόλμησε νὰ τῷ ὁμιλήσῃ, διότι οἱ λησταὶ αὐστηρῶς εἶχον ἐμποδίσει τὰς τοιαύτας ὁμιλίαις.
(ἀκολουθεῖ).

« Εἰ τις οὐ θέλει ἐργάζεσθαι, μηδὲ ἐσθιέτω ».

Δηλαδή

Ἐπιβλέπων δὲν θέλει νὰ ἐργάζεται, αὐτὸς δὲν πρέπει καὶ νὰ τρώγῃ.

(Παύλ. II Θεσσαλον. Γ'. 10).

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Β'. ΝΙΚΟΛΑΪΕΒΙΤΣ.

Ὁ νῦν αὐτοκράτωρ τῆς Ῥωσσίας ἐγεννήθη τῇ 17ῃ Ἀπριλίου 1818. Ὁ πατὴρ αὐτοῦ Νικόλαος ἦτο τότε ἀπλοῦς μέγας δούξ, ἡ δὲ μήτηρ του Ἀλεξάνδρα Θεοδωρόβνα ὑπῆρξεν ἀδελφὴ τοῦ βασιλέως τῆς Πρωσσίας Φρειδερίκου Γουλιέλμου Δ'. Ὁ Ἀλέξανδρος ἔλαβε τὴν πρώτην ἀνατροφὴν παρὰ τῆς μητρὸς του, μετὰ ταῦτα ἐπαιδαγωγήθη ὑπὸ τοῦ στρατηγοῦ Moerben, Γερμανοῦ τὸ γένος καὶ διαμαρτυρουμένου τὸ θρήσκευμα, καὶ τέλος ἐξεπαιδεύθη ὑπὸ τοῦ Ῥώσου ποιητοῦ Ζουκόβσκη. Ἄλλ' ὁ ἐπιμελέστερος τῶν διδασκάλων αὐτοῦ ὑπῆρξεν αὐτὸς ὁ Νικόλαος, ὁ ὁποῖος ἐνωρὶς προσεπάθησε νὰ μορφώσῃ αὐτὸν κατ' ἰδίαν εἰκόνα καὶ ὁμοίωσιν, τὸν ἐνέδωσε στολὴν στρατιώτου καὶ τὸν ἐγύμνασεν εἰς τὰ στρατιωτικὰ γυμνάσια μὲ ἐπιμέλειαν καὶ τραχύτητα δεκά- νέως γυμναστοῦ.

Τῇ 14ῃ Μαΐου 1834, δεκαεξαετῆς τὴν ἡλικίαν ὁ τσάρεβιτς (ἦτοι ὁ καισαρόπαις Ἀλέξανδρος) ἐκηρύχθη ἐνῆλιξ διορισθεὶς διοικητὴς τῶν λογχοφόρων τῆς φρουρᾶς καὶ πρώτος ὑ-

πασπιστής τοῦ αὐτοκράτορος. Ἄλλ' εἰς τὸν θῖον ἐκεῖνον τὸν πλήρη ἀσκήσεων, ἐπιθεωρήσεων καὶ πολεμικῶν παρατάξεων, τὸν ὁποῖον ὁ Νικόλαος ἐπέβαλε καὶ εἰς αὐτὰς τὰς ἡγεμονίδας τοῦ αὐτοκρατορικοῦ οἴκου, δὲν ἠδυνήθη ν' ἀθέξη καὶ προσεβλήθη ὑπὸ μελαγχολίας. Ὄθεν κατὰ συμβουλήν τῶν ἰατρῶν ἀπῆλθε χάριν θεραπείας εἰς τὴν Γερμανίαν, ὅπου ἡ ζωὴ αὐτοῦ ὑπῆρξε μακρὰ συνέχεια ἑορτῶν καὶ διασκεδάσεων. Διαμείνας ὀλίγον χρόνον καὶ ἐν τῇ αὐτῇ τῆς Ἔσσης-Δαρμστάδτης, ἐνυμφεύθη τὴν ἡγεμονίδα Μαρίαν, θυγατέρα τοῦ μεγάλου δουκὸς Λουδοβίκου (16 Ἀπριλίου 1841) καὶ ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Ρωσίαν.

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ μεγάλου δουκὸς Μιχαὴλ Παύλοβιτς εἰχεν ἀνολάβει αὐτὸς τὴν ἀνωτάτην διεύθυνσιν τῶν στρατιωτικῶν σχολῶν τῆς αὐτοκρατορίας μετὰ τοσοῦτου ζήλου, ὥστε ὁ πατὴρ αὐτοῦ τῷ ἐξέφρασε τὴν εὐαρέσκειάν του διὰ τὴν μέριμναν αὐτοῦ περὶ τῆς ἀνατροφῆς τῆς νεολαίας ἐν τῷ ἀ λ η θ ε ἰ ρ ω σ σ ι κ ῷ ἤ θ ε ἰ. Τὸ 1850 ἐπεσκέφθη τὴν μεσημβρινὴν Ρωσίαν, τὸ Νικολάιερ, τὴν Σεβαστούπολιν, Τιφλίδα, Ἐρίβαν καὶ Δερβέν. Εἰς τὴν περιοδείαν ταύτην ἔκαμεν ἀψιμαχίαν τινὰ μετὰ τῶν Κιρκασίων τοῦ Καυκάσου, ὁ δὲ πρόιγκηψ Βοροντζώφ, μάρτυς τῆς διαγωγῆς τοῦ Ἀλεξάνδρου, ἐζήτησε ὑπὲρ αὐτοῦ παρὰ τοῦ αὐτοκράτορος τὸ παράσημον τοῦ ἀγίου Γεωργίου.

Λέγεται ὅτι δὲν εἶδεν ἄνευ λύπης καὶ ἀνησυχίας τὰς ὑπὸ τοῦ Νικολάου πρὸς τὴν Εὐρώπην ἀπευθυνομένας προκλήσεις, καὶ ὅτι ἐν τοῖς ἰδιαιτέροις συμβουλίαις τῆς αὐτοκρατορικῆς οἰκογενείας ἀπεδοκίμασε τὸν ἀνατολικὸν πόλεμον. Ἀποθανόντος τοῦ πατρὸς αὐτοῦ (18 Φεβρουαρίου 1855), ἐκληρονόμησε θέσιν, τὴν ὁποίαν οὐδόλως αὐτὸς παρεσκεύασε καὶ ἐξηκολούθησε τὴν πάλην μετὰ σταθερότητος. προετοιμάζων τὴν ἀποκατάστασιν τῆς εἰρήνης. «Ὁμνύω, εἶπε κατὰ τὴν στέφιν αὐτοῦ, ὅτι θὰ μείνω πιστὸς εἰς πάντα τὰ φρονήματα τοῦ πατρὸς μου, καὶ θὰ ἐπιμείνω εἰς τὰς πολιτικὰς ἀρχάς, αἵτινες τῷ ἐχρησίμεισαν ὡς κανόν». Ἐπανελάβε δὲ τὴν διακήρυξιν ταύτην ἐν διαγγέλματι, ἀποσταλέντι καθ' ἅπασαν τὴν αὐτοκρατορίαν, ὅπερ ἠὲ χάρισται τὸ κόμμα τοῦ πολέμου ὡς δεικνύον σεβασμὸν πρὸς τὰ ἀρχαῖα μοσκοβιτικὰ φρονήματα. Ἄλλὰ ταῦτα

διασαλπίζων καθ' ἅπασαν τὴν Ρωσίαν ὁ νέος αὐτοκράτωρ, οὐχ ἤττον ἐφάνη κατὰ τοὺς λόγους τοῦ Ναπολέοντος Γ'. ἐμφυχούμενος ὑπὸ εὐλικρινοῦς ἐπιθυμίας τοῦ νὰ θέσῃ πέρας εἰς τὸν αἱματηρὸν ἐκεῖνον πόλεμον. Ὄθεν ὅτε εἰς τὰ ὄμματα τῶν Ρώσων ἡ ἄλωσις τοῦ Κάρς ἀντεστάθμισε κατὰ τι τὴν ἀπώλειαν τῆς Σεβαστουπόλεως, παρεδέχθη τοὺς ὅρους τῆς εἰρήνης, ἔστειλε τοὺς πληρεξουσίους αὐτοῦ εἰς Παρισίους καὶ διεκήρυξεν ὅτι ἐπεθύμει ν' ἀφιερῶσιν πᾶσαν τὴν δραστηριότητα τῆς κυβερνήσεώς του εἰς τὰς ἐσωτερικὰς ὑποθέσεις.

Ἡ στέφιν αὐτοῦ ἐγένετο ἐπισημότατα τῇ 26 Αὐγούστου 1856 Κατ' ἀρχὰς μὲν διετήρησε πάντας τοὺς ὑπουργοὺς τοῦ πατρὸς του, ἀλλὰ μετὰ τὴν συνομολόγησιν τῆς εἰρήνης ἐδέχθη τὴν παραίτησιν τοῦ Νεσσελρώδ, τὸν ὁποῖον ἀντικατέστησεν ὁ πρόιγκηψ Γορτζακῶφ. Περιοδεύσας εἰς τὸ κράτος αὐτοῦ, εἶδεν ἰδίους ὄμμασι τοὺς κινδύνους τοὺς ἐκ τῆς διαφθορᾶς τῶν ὑπαλλήλων, καὶ ἀπεφάσισε νὰ καταπολεμήσῃ αὐτὴν δραστηρίως. Ἐπέφερε πλείστας βελτιώσεις, ἔδωσε μεγάλην ὄψιν εἰς τὴν δημοσίαν ἐκπαίδευσιν, καὶ νῆα ἔδρα λεγομένην τῶν ἀνατολικῶν γλωσσῶν συνέστη ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τῆς Πετροπόλεως· οὐκάζιον δὲ, δημοιευθὲν τὸ 1856 ἐκανόνιζε τὰ τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως κατὰ τὰς νέας ἀρχάς, καὶ ἔθετεν αὐτὴν ὑπὸ τὴν ἄμεσον καὶ ἀτομικὴν ἐπιτήρησιν τοῦ αὐτοκράτορος.

(ἀκολουθεῖ).

Τὰ ἐκ τοῦ Συνεταυρισμοῦ καλὰ.

(Συνέχεια, ἴδε σελ. 175).

Μεταπρᾶται, τί χρειάζονται τόσα μεταπρατεῖα (μπακάλικα)· ἐνώσατε τὰ κεφάλαιά σας καὶ ἀντὶ 100 μεταπρατείων συστήσατε μόνον 10 ἀναθέτοντες τὴν διεύθυνσιν αὐτῶν εἰς τοὺς ἰκανωτέρους μεταξὺ ὑμῶν, καὶ ἀντὶ νὰ διευθύνεσθε πρὸς τοὺς μικρεμπόρους, ἀγοράζοντες ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐπὶ πιστώσει (βερεσέ) τὰ εἶδη σας μὲ προσθήκην 10, 15 ἢ 20 ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν, στείλατε ἄνδρας ἐξ ὑμῶν εἰδήμονας εἰς τὴν πηγὴν τῶν πραγματειῶν, διὰ νὰ στέλωσιν αὐτὰς κατ' εὐθείαν πρὸς ὑμᾶς παύοντες τοιοῦτοτρόπως ἀπὸ τὸ νὰ παίρνετε κόκκαλα γλυμμένα κατὰ τὴν παροιμίαν. Μικρέμπο-

ροι καὶ μεγαλέμποροι, συνεταιρίσθητε· συνεταιριζόμενοι δὲ θὰ ἀποκτήσετε κεφάλαια ἐκ πολλῶν ἑκατοντάδων χιλιάδων λιρῶν· οὕτω δὲ θὰ δυνηθῆτε καὶ ἀτμοπλοίαν νὰ κατάρτισητε, καὶ σιδηροδρόμους νὰ κατασκευάσητε, καὶ τὰς πόλεις μας νὰ φωτίσητε δι' ἀερόφωτος καὶ ἀμαξωτοὺς δρόμους νὰ κατασκευάσητε καὶ ἐργοστάσια διάφορα βιομηχανικὰ νὰ συστήσητε, κλείοντες οὕτω τοὺς ὄχλους, δι' ὧν οἱ οἱ θησαυροὶ ἡμῶν ἐκρέουσιν εἰς τὴν Εὐρώπην. Μὴ φεισθῆτε ὀλίγων χρημάτων, διὰ νὰ στείλετε εἰς τὴν Εὐρώπην νέους δραστηρίους καὶ ἀγγίλους. οἱ ὅποιοι νὰ σπουδάσωσι τὴν μηχανικὴν καὶ τὰς βιομηχανικὰς τέχνας· πρὸς ὧραν δύνασθε νὰ προσκαλέσητε Εὐρωπαίους· ἀλλὰ μὴ περιμένετε μεγάλα πράγματα ἐξ αὐτῶν· οἱ καλοὶ τεχνῖται δὲν μᾶς ἔρχονται· θὰ ἔλθωσι τὰ περιτρίμματα τῶν ἐργοστασίων. Συστήσατε τραπεζὰς γεωργίας καὶ ἐμφυχώσατε τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν, τοὺς δύο τούτους μαστοὺς τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς βιομηχανίας· ρίψατε ἐν μόνον βλέμμα ἐπὶ τῶν ἀπεράντων καὶ εὐφρονωτάτων γαιῶν ἡμῶν καὶ θὰ κατανοήσητε ὅπως πλοῦτος μένει ἀνεκμετάλλευτος ἐκ τῆς ραθυμίας καὶ τῆς πρὸς τὴν γεωργίαν ὀλιγωρίας ἡμῶν. Ἀλλὰ καιρὸς πλέον νὰ ἐξυπνήσωμεν ἐκ τοῦ ληθάργου, ἵδιότι ὁ καιρὸς ἐπέειγει· ὁ δὲ πρῶτος ἀναλαβὼν τὸν ἀγῶνα θ' ἀφίστη ἐποχὴν διὰ τὰς ἐπερχομένας γενεάς, αἱ ὁποῖαι θὰ εὐλογῶσι τὸ ὄνομά του καὶ θὰ τῷ ἐγείρωσιν ἀνδριάντας, προσαγορεύοντες αὐτὸν εὐεργέτην τῆς Ἀνατολῆς. Ἴδου λοιπόν, ἀγαπητοί μου φίλοι, τὸ πᾶν εἰς ὀλίγας μόνον λέξεις· συνεταιρισμὸς γενικός, ἐμφυχώσεις τῆς γεωργίας καὶ τῆς κτηνοτροφίας, ἴδου ἡ ἀγκυρα τῆς σωτηρίας ἡμῶν. Καὶ ἐγὼ μὲν τὸσαῦτα ἠδυνήθην νὰ ἐκθέσω ἐπὶ τοῦ παρόντος πρὸς ὑμᾶς· ἐκπράζων δὲ τὴν εὐγνωμοσύνην μου διὰ τὴν προσοχὴν καὶ ὑπομονὴν, μεθ' ἧς μὲ ἠκροάσθητε, εὐχομαι ἀπὸ καρδίας ἵνα ἄλλοι ἰκανώτεροι ἐμοῦ ἀναπτύξωσι τὸ σπουδαιότατον τοῦτο θέμα ἐκτενέστερον καὶ ἐμβριθέστερον, ὁ δὲ Θεὸς τῆς ἀγάπης καὶ τῆς εἰρήνης ποδηγετήσῃ ἡμᾶς εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθόν· γένοιτο!»

Μόλις κατέπαυσεν ὁ κύριος Παπαδόπουλος τὸν λόγον καὶ ραγδαῖαι χειροκροτήσεις διεδέχθησαν αὐτὸν οὐχὶ βεβαίως διὰ τὰ ρητορικὰ

σχήματα, ὧν ἔστερεῖτο παντελῶς ὁ λόγος αὐτοῦ, ἀλλὰ διὰ τὴν μεγάλην ἐξ αὐτοῦ προσδοκωμένην ὠφέλειαν· ἡ δὲ χαρὰ καὶ ἀγαλλίασις ἐπέλαμπεν ἐπὶ τῶν προσώπων ὀλοκλήρου τῆς ἀσπυρῆως. Ἀναστάς δὲ ὁ πρόεδρος τῆς συντεχνίας (πρωτομάστορος) ἐπρότεινε νὰ χειροτονήσωσιν αὐτὸν ἐπίτιμον πρόεδρον τῆς συντεχνίας των, ἀναθέτοντες αὐτῷ καὶ τὴν σύνταξιν τοῦ κανονισμοῦ, ὅστις θὰ διευθύνῃ τὸν συνεταιρισμόν· ἡ πρότασις ἔγεινε δεκτὴ παμφηφεί, ὁ δὲ κύρ. Μ. Παπαδόπουλος εὐχαριστήσας αὐτοὺς ὑπεσχέθη ὅτι μετὰ δέκα ἡμέρας ἐν δευτέρᾳ συνεδριάσει θὰ ὑποβάλῃ εἰς αὐτοὺς σχέδιον κανονισμοῦ πρὸς ἐπικύρωσιν· ἐπειδὴ δὲ, ὡς εἶπεν, εἶχεν ἀνάγκην καὶ ἀνθρώπων τινῶν ἐκ τῆς συντεχνίας διὰ νὰ τῷ δώσωσι πληροφορίας τινὰς ἰδιαιτέρας, ἀφορώσας τὴν συντεχνίαν, κατὰ πρότασιν τοῦ ἐξελέχθη ἐπιτροπὴ πενταμελὴς διὰ νὰ συνεργασθῇ μετ' αὐτοῦ πρὸς σύνταξιν τοῦ κανονισμοῦ· οὕτω δὲ ἐν μέσῳ κοινῆς χάριτος καὶ ἀγαλλιάσεως διελύθη ἡ συνεδρίασις.

Γυναικοφαγία.

Κατὰ τὸν Times οἱ αὐτόχθονες τῶν κατὰ τὸν Εἰρηνικὸν Ὠκεανὸν Μαρκεσίων νήσων συνηθίζουσι νὰ ζητῶσιν εἰς γάμον τὰς ὠραιότερας νέας καὶ, ἀφοῦ νυμφευθῶσιν αὐτάς, νὰ τὰς τρώγωσιν. Οἱ ἱεραπόστολοι κατέβαλον πᾶσαν μέριμναν ἵνα ἐξαφανίσωσι τὸ ἔθος τοῦτο καὶ ὁμῶς οὐδὲν σχεδὸν κατώρθωσαν, διότι ὁ ἀρχηγὸς τῆς Νουκαίβας, ὅστις γενόμενος χριστιανὸς διήγαγε βίον εὐσεβῆ, κατεβρόχθιτε τρεῖς ἐκ τῶν συζύγων του καὶ ἔφαγε μέρος τῆς πλάτης ἄλλης τετάρτης. Θὰ κατέτρωγε δὲ καὶ αὐτὴν ὀλοκλήρον, ἀν' ὅλας τῶν Ὀμοσπόνδων Πολιτειῶν φιλανθρωπία φερόμενος δὲν ἐξηγόραζεν αὐτὴν διὰ 2500 περικοπῶν ταλλήρων.

Μεταλλικαὶ πηγαὶ Ἰταλίας.

Ἡ διεύθυνσις τῆς γεν. στατιστικῆς τοῦ βασιλείου τῆς Ἰταλίας ἐδημοσίευσεν ἐσχάτως ἀξιοπεριεργατάτας πληροφορίας περὶ τῶν ἐν τῷ Κράτει εὐρισκομένων μεταλλικῶν πηγῶν. Ὁ ὀλικὸς ἀριθμὸς τῶν πηγῶν τούτων ἀναβαίνει εἰς 1629, ἐκ τῶν ὁποίων 268 εὐρίσκονται ἐν Τοσκάνῃ, 184 ἐν Ἐμιλία, 179 ἐν Καμπανία, 118 ἐν Λομβαρδία, 113 ἐν Καλαβρία, 108 ἐν Μαρκία, 107 ἐν Πεδεμοντίῳ, 82 ἐν Σικελία, 60 ἐν Σαρδηνία.

Ἐκ τῶν πηγῶν τούτων 135 παράγουσιν ὕδωρ κάτω τῶν 12 βαθμῶν, 661 ἀπὸ 12—14, 350 ἀπὸ 15—18, 324 ἀπὸ 19—23, 824 ἀπὸ 44—50.

Τὰ ὕδατα 50 πτασίμων πηγῶν ἔχουσι θερμότητα πλέον τῶν 200 λιτρῶν εἰς 24 ὥρας.

Ἐχιδνα καὶ βδέλλα.

Πρὸς βδέλλαν εἶπεν Ἐχιδνα·
«Δὲν τὸ καταλαμβάνω.
Καὶ σὺ δαγκάνεις, φίλε μου,
Ἄλλὰ κ' ἐγὼ δαγκάνω·
Λοιπὸν ὁ κόσμος διὰ τί
Σὲ μόνον θέλει καὶ ζητεῖ,
Ἐμὲ δὲ ἀποφεύγει
Καὶ ἀπαντῶν με φεύγει ;»
«Τὸ δῆγμά μου, ἀπήντησεν
Ἡ βδέλλα, θεραπεύει,
Ἐνῶ πικρὸν τὸ δῆγμά σου
Τὸν κόσμον φαρμακεύει.»

Εὐκόλως τις τὴν ἐννοίαν
Σκεφθεὶς καταλαμβάνει.
Καθεὶς κατὰ τὰς πράξεις του
Τὴν ἀμοιβὴν λαμβάνει.

Λύσις τοῦ 2ου αἰνίματος.

Ἄετός.

Αἶνιγμα 3ον.

Εἰς ράχεις ποῦ δὲν σπείρονται αὐτόφυτον γεννῶμαι·
Ἄψυχον, φέρον ἔμψυχον, εἰς τὸ κενὸν πλανῶμαι.
Καὶ μολαταῦτ' ἀκίνητον ἐνώπιόν σου κεῖμαι.
Γνωρίζεις ποῖος μ' ἔγραψεν ; ἐκεῖνος, φίλε, εἶμαι.
Ἄν ἀναγραμματίσης μου ἓν μέρος εἰς τὸ ὄλον,
Θὰ εὕρῃς τὸν γνωστότερον τῶν δώδεκ' ἀποστόλων.

Ο ΜΕΝΤΩΡ

« Ἄλλ' ἐκτρέφετε αὐτὰ ἐν παιδείᾳ καὶ νοουθεσίᾳ Κυρίου ».

(Συνέχεια ἴδε σελ. 180).

ΕΑΝ δέ τις μᾶς ἐρωτήσῃ : τίνι τρόπῳ ὁ πατήρ ὀφείλει ν' ἀνατρέψῃ τὰ τέκνα του ἐν παιδείᾳ καὶ νοουθεσίᾳ Κυρίου, ἀποκρινόμεθα. Ἄ. Ὄφείλει νὰ διδάσκῃ αὐτὰ συνεχῶς τὰς διδασκαλίας καὶ τὰ καθήκοντα τῆς θρησκείας, ὡς κάμνει καὶ διὰ πᾶν ἄλλο, τὸ ὁποῖον θεωρεῖ ἄξιον διδασκαλίας. Πρὸ πάντων νὰ ἐπαναλαμβάνῃ συνεχῶς ἐνώπιον αὐτῶν τὰς ἀπείρους εὐεργεσίας, τὰς ὁποίας ὁ μέγας Δημιουργὸς τῶν ἐξ ἀπείρου ἀγάπης ἔκαμε καὶ κάμνει πρὸς τὸν ἀχάριστον ἄνθρωπον. Τοῦτο εἶνε πολὺ σωτήριο μάθημα, διότι προξενεῖ εἰς τὴν καρδίαν τοῦ παιδίου τὸ αἶσθημα τῆς εὐγνωμοσύνης καὶ ἀγάπης. Ὅσον ἀμαθὴς καὶ ἂν ὑποτεθῇ ὁ πατήρ, δύναται εὐκόλως νὰ τοῖς λέγῃ ὅτι ὁ Χριστὸς, Θεὸς ὢν καὶ Κύριος πάντων, ἀφῆκε τοὺς πατρικούς κόλπους καὶ κατέβη ἐπὶ τῆς γῆς, δούλου μορφῆν λαβὼν, καὶ ὑπέφερε νὰ πάθῃ σταυρικὸν θάνατον διὰ νὰ σώσῃ τὸν ἀμαρτωλὸν ἄνθρωπον ἐκ τῆς καταδίκης τοῦ αἰωνίου θανάτου. Ἡ διδασκαλία αὕτη εἶνε πολὺ σωτήριος εἰς τὴν τρυφερὰν ψυχὴν τοῦ παιδίου, διότι ὅταν συνεχῶς ἀκούῃ ὅτι ὁ Θεὸς του κατεδέχθη νὰ γίνῃ ἄνθρωπος καὶ νὰ ραπισθῇ καὶ περιουρισθῇ καὶ σταυρωθῇ διὰ νὰ σώσῃ αὐτὸ ἐκ τοῦ θανάτου, ἀδύνατον νὰ μὴ ἀγαπᾷ αὐτὸν καὶ νὰ μὴ ἐπιθυμῇ νὰ πράττῃ τὸ θέλημά του. β'. Ὄφείλει νὰ ὀδηγῇ αὐτὰ ὁ ἴδιος εἰς τὴν ἐκκλησίαν καὶ ὅχι νὰ τὰ στέλλῃ· αὐτὸς δὲ πορευόμενος εἰς τὰ καφενεῖα νὰ παίζῃ καὶ νὰ πίνῃ πνευματώδη ποτὰ τὴν ἡμέραν τοῦ Κυρίου, τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ ἐορτάζῃ ἄλλως πως. Ἐνῶ δὲ τὰ ὀδηγῇ ἐκεῖ, ὀφείλει νὰ τοῖς λέγῃ πῶς πρέπει νὰ ἴστανται ἐν καιρῷ τῆς λειτουργίας, ἀκροαζόμενα τοὺς θείους λόγους ὡς πρέπει. γ'. Μετὰ τὴν λειτουργίαν ὀφείλει νὰ στέλλῃ αὐτὰ εἰς τὰ Κυριακὰ σχολεῖα, ὅπου γίνεται ἐξήγησις τοῦ Εὐαγγελίου, καὶ ὅπου πρέπει νὰ ἔχῃ πεποιθήσιν ὅτι ἐκεῖ θὰ διδαχθῶσι τὴν ἀλήθειαν. Τὰ Κυριακὰ

σχολεῖται θεωροῦν οἱ Ἄγγλοι καὶ οἱ Ἀμερικανοί, παρὰ τοῖς ὁποίοις εἶνε κοινότητα, ὡς τὴν πηγὴν, ἐξ ἧς ἀναβρύει ἡ ἀληθινὴ εὐσέβεια, καὶ ὡς τὸ ἰσχυρότατον μέσον τῆς ἠθικοποιήσεως τοῦ λαοῦ. Δυστυχῶς ταῦτα ἀμελοῦνται ἐνταῦθα καὶ παρὰ τῶν διδασκάλων καὶ παρὰ τῶν ἱερέων, οἵτι προστιμῶνται αὐτοὶ μὲν νὰ μένωσιν ἀργοὶ ἢ διατρεδάζοντες ἀνοικείως τὴν ἡμέραν ταύτην τοῦ σαββατισμοῦ, τὰ δὲ παιδία νὰ πικίζωσιν εἰς τὰς ὁδοὺς τῆς πόλεως ἀσυστόλως ὡς τέκνα εἰδωλολατρῶν! δ'. Ὁφείλει νὰ διδάσκη αὐτὰ διὰ τοῦ ἰδίου παραδείγματος—πᾶτα διδασκαλίᾳ ἄνευ αὐτοῦ εἶνε ἀνωφελεῖς— «ποιεῖν τε καὶ διδάσκειν» ἔλεγεν ὁ Χριστός. Οἱ γονεῖς ὀφείλουσι νὰ γνωρίζωσιν ὅτι οἱ λόγοι καὶ ἡ διαγωγή των μορφώνουσι τὸν χαρακτήρα τῶν τέκνων των, καὶ τὸν πολιτικὸν καὶ τὸν ἠθικὸν καὶ τὸν θρησκευτικόν. Ἐκ τῶν λόγων καὶ τῆς διαγωγῆς τῶν γονέων ἐξαρτᾶται πολλάκις ἡ αἰώνιος εὐδαιμονία ἢ κακοδαιμονία τῶν τέκνων, τῶν ὁποίων αἱ καρδίαι εἶνε ἀνοικταὶ πρὸς τοὺς γονεῖς αὐτῶν καὶ ἔτοιμοι νὰ δεχθῶσιν οἰκνότητε ἐντύπωσιν θέλουσιν οἱ γονεῖς, εἴτε καλὴν εἴτε κακὴν. Ὁ Θεὸς ἐνεφύτευσεν εἰς τὴν καρδίαν τῶν γονέων φιλοστοργίαν πρὸς τὰ τέκνα· καὶ εἰς τοὺς γονεῖς δὲ καὶ εἰς τὰ τέκνα ἐνεφύτευσεν ἀμοιβαίαν ἀγάπην. Οἱ γονεῖς εἶνε τὸ πᾶν πρὸς τὰ τέκνα. Τὰ θρέψη κατ' ἀρχὰς δὲν γνωρίζουσι παντάπασι τὸν Θεόν· τοὺς γονεῖς ὅμως γνωρίζουσι ταχέως. Ἡ καρδία τῶν τέκνων εἶνε χάρτης ἄγραφος, ἐφ' οὗ δύνανται οἱ γονεῖς νὰ γράψωσιν ἢ νὰ χαράττωσιν ὅ,τι θέλουσιν. Ὅταν λοιπὸν διδάσκωσιν αὐτὰ διὰ τοῦ παραδείγματος τὴν ἠθικὴν καὶ τὴν ἀλήθειαν, τότε ἐπὶ τοῦ χάρτου αὐτοῦ γράφουσι τὰ ὠραιότερα γράμματα· ὅταν ὅμως ἀφ' ἐνὸς μὲν λέγουσι πρὸς τὰ τέκνα «ἀποτασσόμεθα τῷ Σατανᾷ καὶ πᾶσι τοῖς ἔργοις αὐτοῦ καὶ πᾶσι τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ καὶ πάσῃ τῇ λατρείᾳ αὐτοῦ καὶ πάσῃ τῇ πομπῇ αὐτοῦ, καὶ συντασσόμεθα τῷ Χριστῷ», ἀφ' ἑτέρου ἰὲ διδάσκουσι διὰ τῆς διαγωγῆς τὰ τέκνα τὸν ὅλον τὸν ἔργον τοῦ Σατανᾶ, ὅλον τὸ ψεῦδος, τὴν ἀπάτην, τὴν ἀδικίαν, πλεονεξίαν, ἀστωσίαν, τὴν πολυτέλειαν καὶ τὰ τούτοις ὅμοια, τότε γράφουσι ἐπὶ τοῦ εὐγενοῦς τούτου χάρτου τὰ ἀσχημότερα γράμματα. Τὰ τέκνα θὰ πικίζωσιν ὅ,τι καὶ οἱ γονεῖς των, ὁμοίως πιστεύουσιν ὅτι οἱ γονεῖς των γνωρίζουσι καλλίτερον ἀπὸ αὐτὰ. ε'.

Ὁφείλει νὰ ἐπικαλεῖται τὴν θεῖαν βοήθειαν εἰς πάσας τὰς προσπάθειάς του, καὶ νὰ προσεύχεται διὰ τὴν σωτηρίαν τῆς ψυχῆς των. Ὁφείλει νὰ προσεύχεται μετὰ τῶν νέκνων του πρωὶ καὶ ἑσπέρας. Διὰ τοῦτου μανθάνουσι τὰ παιδία ὅτι εἶνε χρέος των νὰ προσεύχωνται καὶ ὅτι ἡ προσευχὴ εἶνε τὸ χρυσοῦν ἐκεῖνο κλειδίον, τὸ ὁποῖον ἀνοίγει τοὺς θησαυροὺς τῆς θείας ἀγαθότητος. Μεγα δὲ ἀμάρτημα πράττουσιν οἱ γονεῖς οἱ ἀμελοῦντες τὸ ἱερόν τοῦτο καθήκον, διότι ἕνεκα τῆς ἀμελείας των ταύτης ἀγνοοῦσι τὰ τέκνα των ὅτι δὲ ἀμόνης τῆς προσευχῆς ὁ ἄνθρωπος διακρίνεται ὡς λογικὸν πλάσμα, ἐξαρτώμενον παρὰ τοῦ οὐρανοῦ τοῦ Δημιουργοῦ, καὶ ὅτι ἄνευ αὐτῆς οὐδὲν ἀγαθὸν λαμβάνομεν παρὰ τοῦ οὐρανοῦ ἡμῶν πατρός. ς'. Ὁφείλουσι νὰ ἀναγινώσκωσι μετὰ τῶν τέκνων των τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ἢ ἂν δὲν ἤξεύρωσι γράμματα, νὰ συσταίνωσιν αὐτὴν ὡς ψυχροσωτήριον εἰς αὐτὰ. Ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ εἶνε τὸ μόνον ὄπλον, δι' οὗ δύνανται ἀνικροῦσθαι τὰς «μεθολίας τοῦ διαβόλου» (Ἐφ. ς. 11). Ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ θὰ διδάξῃ αὐτὰ πῶς πρέπει νὰ πιστεύωσι καὶ πῶς νὰ ζῶσι διὰ νὰ ἀρέσωσιν εἰς τὸν Δημιουργόν των. Ἐξ αὐτοῦ μανθάνουσι τὴν ὁδὸν τῆς σωτηρίας, τὴν ὁδὸν τὴν ἀγνοῦσαν εἰς τὸν οὐρανόν, ὅπου ὑπάρχει τὸ αἰώνιον κατοικητήριον πάσης ἀθανάτου ψυχῆς.

Ταῦτα τὰ χρέη εἶνε καθάρια, ἀπλᾶ καὶ εὐκόλα νὰ κατορθωθῶσι παρὰ τῶν γονέων· εἶνε τοιαύτης φύσεως, ὥστε ὁ ἄνθρωπος γνωρίζει ὅτι πρέπει νὰ ἐκτελέσῃ αὐτὰ. Ὅταν λοιπὸν ὁ πατὴρ ἀνατρέφῃ τὰ τέκνα του ἐν παιδείᾳ καὶ νοθεσίᾳ Κυρίου, οἶδε εἰς αὐτὰ τὴν ἀνατροφὴν ἐκείνην, ἧτις τὰ προετοιμαζει νὰ χάρωσι τὴν ζωὴν ταύτην ὡς λογικὰ ὄντα, νὰ γίνωσιν εὐτυχέστερα ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ καὶ ἐν τῷ μέλλοντι, καὶ νὰ καταστήσωσιν εὐτυχέστερους ἐκείνους μετὰ τῶν ὁποίων συνανατρέφονται. Ἐὶν ἕξ ἐαντία, ὁ πατὴρ ἀμελεῖ ἢ ἀποποιῆται ν' ἀνατρέφῃ τὰ τέκνα του καθ' ὅν τρόπον ὁ Κύριος παραγγέλλει, τότε ἀμελεῖ τὰ καλλίτερα αὐτοῦ συμφέροντα καὶ εἰς αὐτὸν τὸν κόσμον καὶ εἰς τὴν ἄλλην ζωὴν, διότι προετοιμάζει εἰς τὰ φίλτατά του λύπας, συντριβὴν καρδίας, θλιβερόν θάνατον καὶ αἰώνιον δυστυχίαν. Ἐὶν δ' ἀπολεσθῶσι τὰ τέκνα, ὁ Θεὸς θὰ ἀναζητήσῃ τὸ αἷμα αὐτῶν παρὰ τῶν γονέων

Οἱ γονεῖς καὶ τὰ τέκνα θὰ συναπαντηθῶσι μετὰ θάνατον ἐνώπιον τοῦ θήματος τοῦ Χριστοῦ. Καὶ ἂν τὰ τέκνα των εὐρεθῶσι μεταξὺ τῶν ἀπολομένων ἕνεκα τῆς ἰδικῆς των ἀμελείας, ὁποῖαν ἀπολογίαν θὰ δώσωσι; Δὲν θὰ ἦνε τοῦτο ἀνεξάντλητος πηγὴ θλίψεως δι' αὐτούς;

O. K.

Σημ. Ἐν τῇ ἄνωθι πραγματεία ὁ ἀναγνώστης εὕρισκει τινὰς σκέψεις καὶ περὶ τοῦ θεάτρου, αἱ ὁποῖαι ἀντιφάσκουσι κατὰ τὸ φαινόμενον πρὸς ὅσα ἐν σελ. 94 καὶ 95 ἔγραψεν ἄλλοτε ὁ Μέντωρ.

Ἐν σελ. 6 ἔρρέθη ὅτι αἱ ἐν τῷ περιοδικῷ τούτῳ διδασκαλίαι εἶνε γινώμαι πολλῶν λογίων· ὁμοίως ἐν ταῖς ἀγγελίαις τοῦ Δ' καὶ Β' τεύχους φαίνεται ὅτι ἐταιρία λογίων ἀπεφάνισεν ἅντι τὸν τὰ ἀναγνώσματα ταῦτα, ἧτοι πολλοὶ καὶ οὐχὶ εἷς, ὡς καθαρώτερα ἀναφέρεται ἐν τῇ ἀγγελίᾳ τοῦ Γ' τεύχους. Ἐὰν λοιπὸν ἐνίοτε ἀπαντῶνται ἐν τῷ περιοδικῷ πραγματεῖαι φαινόμεναι ἀντιφάσκουσαι πρὸς ἀλλήλας, τοῦτο προέρχεται ἀπὸ τὴν διάφορον ἔποψιν, ὑπὸ τὴν ὁποῖαν ἐν καὶ τὸ αὐτὸ πρᾶγμα δύναται νὰ ἐξετασθῆ. Ἐκεῖ λ.χ. τὸ θεῖον συνιστάται ὡς σχολετον, ἐντὸς τοῦ ὁποίου δύναται τις ν' ἀγαπήσῃ ἐτι μᾶλλον τὴν ἀρετὴν καὶ ν' ἀποστραφῇ ἐτι μᾶλλον τὴν κακίαν· ἐδῶ δὲ ἀποτρέπονται οἱ γονεῖς νὰ ὀδηγῶσι τὰ τέκνα των εἰς τὸ θεῖον διὰ τὸν αὐτὸν λόγον, δι' ὃν προτρέπονται καὶ νὰ ἐμποδίζωσιν αὐτὰ ἀπὸ τὴν ἀνάγνωσιν τῶν μυθιστορημάτων, διότι δηλ. ἀμφότερα ταῦτα βλάπτουσι τὴν ἀπαλὴν κρίσιν τοῦ παιδίου. Εἶνε ἀληθὲς ὅτι ἡ ἀποτροπὴ εἶνε ἀρκετὰ ἀσπυρὰ, προχωροῦσα μέχρι καὶ αὐτῶν τῶν γονέων· τοῦτο δὲ, διότι οἱ γονεῖς εἶνε οἱ φυσικοὶ διδάσκαλοι τῶν παιδίων. Ὅπως δὲ ὁ Μέντωρ, λέγων καὶ ταῦτα, μὴ ἀπορρίπτων καὶ ἐκεῖνα, θ' ἀφῆνη πολλάκις εἰς λεπτὰ θέματα τὸν ἀναγνώστην νὰ κρῖνῃ τὸ μᾶλλον προτιμητέον.

Τὰ ἐγκαίνια τοῦ Σουέζ.

Περίεργον πρᾶγμα, μαστρο-Γιάννη. Αὐτὰ τὰ χρόνια ὁ ἄνθρωπος θέρισε· τὸν κόσμον κάνει ἄνω κάτω. Βοῆκε τὰ θαπύρια καὶ τότε αἱ ἀλλοὶ μηχαναῖς, ποῦ μὰ τὴν ἀλήθεια κοντεύει νὰ γίνῃ θεός· ὁ τηλεγράφος τί σοῦ λέγει; νὰ μιᾶ ἀπὸ τῆ μιᾶ ἀκροῖα τοῦ κόσμου στὴν ἄλλη· καὶ μὲ τὸ σιδηρόδρομο νὰ φεύγῃ σὺν ἀτραπῇ· νὰ μᾶς τᾶλεγε κανεὶς, θὰ νομίζαμε πῶς λέγει παραυῦθια· καὶ τί θὰ ἰδοῦν ἀκόμη τὰ μάτια μας! Ἄμὲ αὐτὸ τὸ Σουέζ λίγο τόχεις; Φαντάσου σὺ νὰ κόβουν τόση στεριά καὶ νὰ κάμουν τῆς δυο θάλασσας μιᾶ· καὶ ἐκεῖ ποῦ πῆγαινες ἀπὸ τὰ Πρατάμια στὸ Μ.στῆρ μετὰ τῆς καμῆλαις, τώρα νὰ πηγαίνῃς μετὰ τὸ θαπύρι. Καὶ ἂν τί γρη-

ματικὸ φαντάζεσαι νὰ πῆγῃς; —Ξέρω καὶ γὼ μαστρο-Δημήτρη, πέντε δέκα χιλιάδες λίραις; — Καὶ τί εἶπες; γὰ πὲς ἀκόμα. — Εἴκοσι, τριάντα; — Καλὲ τί εἰκοσαριαῖς καὶ τριανταριαῖς μοῦ λέγεις; Ὅχι τὼ μιλλιούνια λίραις. — Ὅχι τὼ μιλλιούνια λίραις!; — Καὶ ποῦ ὄρεθῆκεν τόσαις λίραις; κείνο βασιλικὸς θησαυρὸς νατον, πάλιν δὲν θᾶφθανε. — Ἔχεις ζῆλο, μαστρο-Γιάννη· μὰ ξεύρεις πῶς « ὅπου φτύτουν πολλοὶ γίνεται λίμνη»; ἄλλος ἔβαλε χιλιαῖς λίραις, ἄλλος πεντακόσιας καὶ ἔτσι μαζωχθήκανε. Βλέπεις ποῦ τὰ λόγια τοῦ κυρ Μιχαλάκη εἶνε εὐαγγέλια; μὰ θαρρῶ πῶς ἡμεῖς δὲ θὰ τὰ καταλάβωμε ποτέ. — Αἱ! σιγὰ σιγὰ! — Μὰ τί τὸ θέλω γὼ, σὺν τὰ καταλάβωμε τότε ποῦ δὲ θᾶμε πλὴθὸ καιρός. Ὁ σκοπὸς εἶναι πρὶν πετάξῃ τὸ πουλάκι· δηλ. τώρα ποῦ μᾶς βρίζονται πέντε δέκα παράδες· κιαπὲ ἂν ξεπαρὰ διαστοῦμε, ἄρα τὸ καταλάβωμε κἄρα μὴ. — Ἐγὼ θαρρῶ ὕστερα ἀπὸ τῶσα ποῦ μᾶς εἶπε ὁ Μιχαλάκης κἄτι θὰ γίνῃ. — Νὰ δώσῃ ὁ Θεός! — Μὰ δὲ μοῦ λέγεις τί ἄνθρωπος τὸ σοφίστηκε αὐτό, νὰ κόψουν τὴ στεριά καὶ νὰ κάμουν τῆς δυο θάλασσας μιᾶ; — Ἐνας Φραντζέκος ποῦ τὸν λέγουν Λετέψ. Ξεύρεις ὅμως; τὴν πλεῖστη δουλειὰ τὴν ἔκαμαν πάλιν οἱ οἰκοί μας. — Μὰ τί τὸ θέλω γὼ· καλλίτερα νὰ ἦταν ὁ Λετέψ οἰκός μας καὶ ἂ ἔκαμαν ὅλη τὴ δουλειὰ ἄλλοι. — Ἄ! τὸ ξεύρω καὶ γὼ· μὰ βλέπεις οἱ οἰκοί μας δὲν κατακόχουνται τέτοιαις δουλειαῖς· ἐκεῖνοι εἶνε γὰ ντελικάτα πρᾶγματα. — Καὶ πότε γίνῃκε αὐτό; — Εἶνε θαρρῶ κάπου ἑστὰ ὀχτὼ χρόνια ποῦ πολεμοῦν αὐτὴ τὴ δουλειὰ, καὶ στῆς ἡ αὐτοῦ τοῦ μηνὸς ἐτέλειώσε. Φαντάσου τὸ πανηγύρι ἦταν· θαρρῶ πῶς ἀπ' ὄλο τὸν κόσμον συνάχθησαν ἐκεῖ βασιλεῖδες μόνο καὶ βασιλισσῆς ἦσαν οἱ μισοὶ πεντακόσοι. Μὰ δὲ μοῦ δίνεις νὰ καταλάβω καὶ ἐγὼ μαστρο-Δημήτρη, πῶς εἶνε αὐτὸ τὸ πρᾶγμα; — Πῶς νὰ σοῦ δώσω νὰ τὸ καταλάβῃς; ἀπὸ τὸ ἕνα μέρος καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο ἦταν θάλασσα, καὶ στὴ μέση μιᾶ στεριά ἂν λαίμω· ἄρχσαν λοιπὸν λίγο λίγο καὶ ἔσκαβαν τὴ στεριά καὶ ἔκαμαν ἕνα κανάλι ποῦ περνοῦν θαπύρια καὶ καρόβια. — Μὰ νὰ σοῦ πῶ δὲν ἦταν καὶ μικρὴ δουλειὰ αὐτή. — Αἱ, φίλε μου, τί δὲν κάνει ἡ ἀπόρασι. — Ναί, μὰ βλέπεις ὄρεθῆκεν καὶ ἄλλοι καὶ τὸν στάθησαν ἀπὸ λίραις· ἐμεῖς καὶ νὰ

βρεθή κανεις να βέλη να κίνη κάτι τι, ποιός τον συντρέχει; — Μά αυτό είναι το κακό· οί δικοί μας τ'ν ἔχουν και πέντε παράδες, ποιός ἀποκρίξει να ὀώτη πεντάρα; Ξέρεις, είναι και στο Μωριά τέτοιος ἕνας λαϊμός μ' πολὺ πλιὸ μικρός, και λέγουν τόρα για να τον κόψουν κι' αὐτόν· για να δοῦμε. — Τί; είναι και στο Μωριά κανένα Σουέζ; — "Οχι· Σουέζ λέγουν αὐτόν ποι' κόψαν, γιατί είναι μιὰ πολιτεία ἐ-εἰ πού τὴν λέγουν Σουέζ· κείνος πούσε στο Μωριά τον λέγουν ἐ-ε-ε-ε-ε-ε και ξέρεις ἂν γενῆ αὐτὸ τί καλὸ πού θά γίνη στο κότμο; — Πόσο φ'χριστιοῦμαι, ματτρο-Δημήτρη, σάν ἀκούω να 'μιλοῦνε περὶ πολιτείας, είναι ἡ χαρά μου. Συ, πού εἶσαι κοσμογυρισμένος, δὲν μου λές να μάθω και γώ τίποτε; — Τι να σοῦ πῶ, ματτρο-Γιάννη, ἔπρεπε ν'ἀμακτε πλιὸ νέοι, ἢ να ζούταμε 'στην Εὐρώπη, πού ἔχει και για τοὺς γέρονς σχολεῖα, να πᾶμε να μαθένουμε. — "Αμα τὴν ἔλοφες και σύ; σιγά να μὴν ἔχουν σὴν Εὐρώπη και για τοὺς γέρονς σχολεῖα. — Ναί, να σέ χαρῶ, ματτρο-Γιάννη· καθὼς μ' ἔλεγε προχθὲς ὁ κύρ Μιχαλάκης, ἐκεῖ ἔχει σχολεῖα, πού είναι ἀνοιχτά ὡς τὰ μεσάνυχτα και παραδίδουν μαθήματα με τὰ φῶτα, και πολλοὶ τεχνίταις σάν καλὴ ὥρα, ἀντί να πᾶνε σάν σχολάσουν να στρωθουν στὰ χαρτιά ἢ στο πιστό, πᾶνε στὰ σχολεῖα και ἀκούνε μαθήματα. — Βρὲ ἀδελφέ, μά δὲν μου λές πῶς ἐμεῖς ζοῦμε σάν τὰ ζῶα ἐδῶ; και γώ πολλαῖς φοραῖς τὸ συλλογίζομαι αὐτό, σάν τοὺς βλέπω να στρώνονται σάν διαιμονισμένοι ἄλλοι στο τάβλι και ἄλλοι στὰ χαρτιά· πληρωμένους να τοὺς ἔχης, δὲν κάνουν ἔτσι· θαρρεῖς πῶς δὲν ξεύρουν να 'μιλήσουν. Πόσο θυμόνω με τὸ ματτρο-Λευτέρη· χ'λιαις φοραῖς τον λέγω, παράτα τον αὐτὸ τὸ διάβολο· κάθισε να πούμε τίποτε για τὴν τέχνη μας, να περάσουμε τὴν ὥρα· ἐκεῖνος τον βλέπεις και κάνει σάν λωλὸς πότε να σχολάση να πάγη να στρωθῆ 'ς τὸ παιγνῆδι, και καλὰ μεσάνυχτα ἢ και καλὰ ξημερώματα να σηκωθῆ. — Τί κάθεται και μου λές τὸ ματτρο-Λευτέρη, δὲν πᾶς στὰ καφρνεῖα να δῆς σάν πού πρέπει ἄνθρωποι να κάθουντε στο τάβλι να παλεύουν σάν πετεινοὶ και γύρω τους πέντε δέκα σὰ χάχιδες να τοὺς καμαρώνουν; Ἐγὼ σέ βεβαιώνω, για ν'ἀλθη κανεις ἀπὸ ἄλλο κότμο και να μὴ γνωρίζη αὐτὸ τὸ πράγμα, θά μᾶς πιάση ἢ για λωλοὺς ἢ

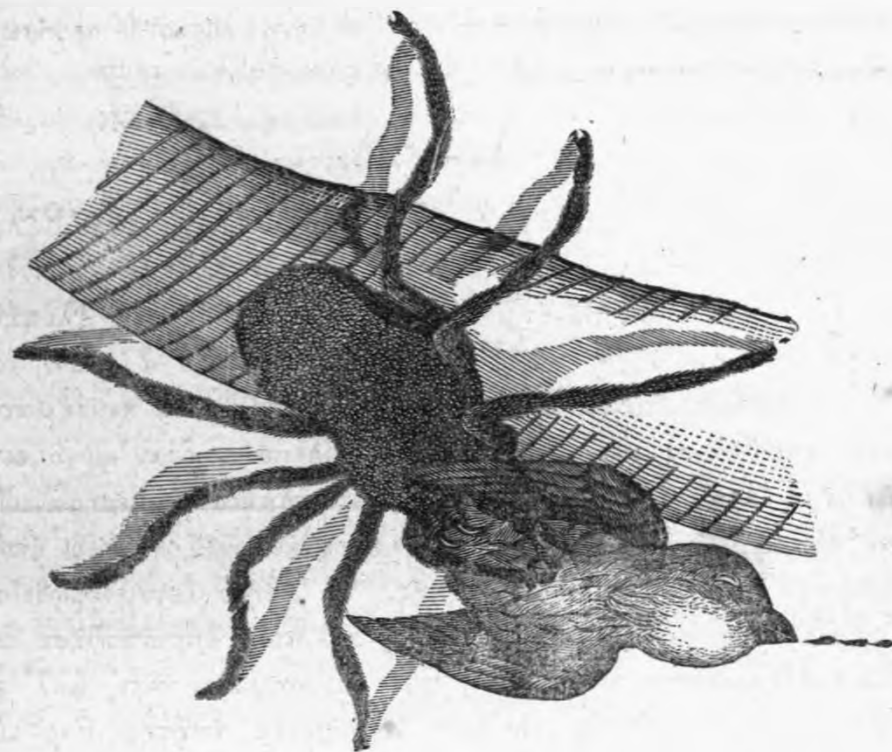
για ξεμωροδρατμένους. — Μά πού στο διάβολο μᾶς συγκολληθήκε αὐτὸ τὸ καλό· Θυμοῦμαι 'στο καιρό τους οἱ γονεῖς μας, σάν ἔπαιζε κανεις χαρτιά, τον εἶχαν για ἀφωρισμένο· σήμερα γένηκε μύδα και αὐτό· πᾶνε στο καφρνεῖο, χαρτιά· πᾶνε σὲ βεγκέραις, χαρτιά· ἄνδρες, γυναῖκες, παιδιὰ δοθήκαν σ' αὐτὸ τὸ διαβολικὸ παιγνῆδι και δὲν σηκόνουν κεφάλι. Αἱ καυμένα χρόνια! ἔβλεπες παιλικήρια με τὰ μουστάκια και δὲν ἤξεύραν τί θά 'πῆ καφρνεῖον· ἀπο σχολῆ σὲ σχολῆ ἠθέλαμε να μαζεθούμε και ἢ να πηδοῦμε 'στὰ τρία ἢ να ρίχνωμε τὸ λιθάρι· ἢ τὸ πολὺ πολὺ να παίζωμε τῆς ἀμάδες· τόρα τὰ ἀφήσαμε αὐτὰ και πολεμοῦμε ποιός να κλέψη τοῦ ἄλλουνοῦ τοὺς παράδες. — Και νᾶταν μοναχὰ πού χάνει κανεις τοὺς παράδες του, δὲν πειράζει· μόνο πού χατομερᾶ και ἀπὸ τὴ δουλειά του και γίνεται διπλῆ ἡ χατοῦρα. — Μά αὐτὸ είναι ἴσα ἴσα. Ἐγὼ ξεύρεις τί συλλογίσθηκα; αὔριο πού θά ἰδῶ τον κύρ Μιχαλάκη, να τοῦ ἀναφέρω γι' αὐτὰ τὰ γεροντοσχολεῖα, να ἰδοῦμε τί θά μᾶς εἶπῆ· κι' ἂν δέχεται να μᾶς κάμη τὸ δάτκαλο, πρῶτος ἐγὼ θά γίνω μαθητῆς του· δὲν ξεύρεις, τὴ μισήμου ζωὴ ἔδωνα για να μάθω ἀκόμα δυὸ γράμματα· τί λέγεις και σύ; — Μά θαρρῶ πῶς δὲν ἔχει πλιὸ καλὴ δουλειά· ξεύρεις να τ' ἀκούση κι' ὁ ματτρο-Μαθῆς, θά πετάξῃ ἀπὸ τὴ χαρά του· μά φοβοῦμαι να μὴ μᾶς πάρουνε με τὰ λεμόνια. — Πῶς θά ἔχωμε και τέτοια δὲν ἔχει ἀμφιβολία· μ' ὄλον τοῦτο τί μᾶς μέλει, ἄς πᾶν να λένε ὅ,τι θέλουν· ἐστὺ κύτταξε ν' ἀνταμώσης τον κύρ Μιχαλάκη και πές του πῶς μερικὰ γεροντόπαιδα θέλουν να μάθουν στὰ γηράματα τους γράμματα· κι' ἐγὼ σοῦ ὑπόσχομαι να σοῦ εὔρω και ἄλλους πέντε δέκα. — Αἱ και τότε θά χρειασθοῦμε και πάγκαις και σχολεῖο· — Και δὲ ζητοῦμε τὴν ἄδεια να μᾶς παραχωρήσουνε μιὰ σάλα στο μεγάλο σχολεῖο, να συναζόμεσθε; — Καλὰ τὸ συλλογίσθηκες· θαρρῶ πῶς κανεις δὲν θά μᾶς πῆ ὄχι. Και τί ὥρα νομίζεις πῶς είναι καλὰ να συναζώμασθε στο σχολεῖο; — Αὐτὰ ὕστερα τὰ βλέπομε· τόρα ἡμεῖς ἄς τὰ πούμε αὐτὰ και σὲ μερικοὺς ἄλλους, πού μποροῦν να συμφωνήσουν μαζῆ μας και τὴν κυριακὴ σταῖς δέκα πάλιν ἀνταμόνομε στο μεγάλο σχολεῖο και ἐρχοῦστε και σεῖς με τον κύρ Μιχαλάκη και τὰ μιλοῦμε. — Ἄς ἦνε κι' ἔτσι και ὁ Θεὸς 'ς τὸ καλό· θαρρῶ πῶς ἀπόψε θά ὄνει-

ρεύωμαι σχολειά και γράμμα-α. — Τί να γίνει; μικροί θ' αρχίσωμε
μά κάλλιο αργά παρά ποτέ.

Ἀράχνη.

Ἡ Ἀράχνη καθὼς διηγεῖται ἡ νόστιμος μυθολογία τῶν Ἑλλή-
νων, ἦτο κόρη πτωχοῦ τινος βαρέως ἀπὸ τὴν Κολοσῶνα, πόλιν
σημαντικὴν τὸ πάλαι ἐλίγον ἄνωθεν τῆς Ἐρέστου. Ταύτην ἐλυπήθη
διὰ τὴν πτωχίαν τῆς ἢ θεὰ Ἀθηνᾶ καὶ τὴν ἐδίδασκε νὰ ὑφαίνει τά-
πητας (κελίμια) τόσον ὠμαίους καὶ μετὸσον ὠραῖα κεντήματα,
ὥστε ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη ἔτρεχαν νὰ τὴν βλέπουν, ὅταν εἰργάζετο.
Ἀλλὰ ἡ Ἀράχνη ἀντὶ νὰ δοξάζη δι' αὐτὸ τὴν θεάν, ὑπερηφανεύθη
καὶ ἐρέρετο μετὰ μεγάλην περιφρόνησιν πρὸς ἐκείνους, οἱ ὅποιοι ἐπῆ-
γαιναν νὰ θαυμάσωσι τὴν τέχνην τῆς. Ἡ Ἀθηνᾶ μεταμορφωθεῖσα
εἰς γραῖαν, μετέβη εἰς τὴν οἰκίαν τῆς καὶ πολὺ ἐπροσπάθησε διὰ
τῶν συμβουλῶν τῆς νὰ διορθώσῃ τὴν φαντασμένην νέαν, ἀλλ' εἰς
μάτην. Τότε ἀναλαβοῦσα τὴν θεῖαν μορφήν τῆς, ἀπήτησε παρ' αὐ-
τῆς ὡς θεὰ νὰ παραιτηθῇ ἀπὸ τὸ βαρὺ τοῦτο ἁμάρτημα· ἀλλ' ἐκείνη
τόσον ἦτο κυβερμένη ἀπὸ τὴν οἴησιν (τὴν φαντασίαν), ὥστε ἐτόλ-
μησε καὶ νὰ προκαλέσῃ εἰς διαγωνισμὸν τὴν διδάσκαλον καὶ εὐερ-
γέτριάν τῆς. Ἔφραναν ἀμφοτέραι ἀνὰ ἓνα πέπλον (γυναικεῖον ἐπα-
νωρόριον) καὶ κατὰ δουτυρίαν τῆς ἢ Ἀράχνη τῶ ὄντι ἐνίκησεν.
Ἡ θεὰ λοιπὸν ἀγανακτήσασα διὰ τὴν ἀυθιδοειαν τῆς μαθητρίας τῆς,
καὶ ἐντραπεῖσα ὅτι ἐφάνη κατωτέρω αὐτῆς, τὸν μὲν πέπλον ἔσχισε
τὴν δὲ Ἀράχνην κτυπήσασα μετὰ τὴν κερκίδα (τὴν σαγίτταν δηλαδὴ
μετὰ τὴν ὁποῖαν ὑφαίνουν), τὴν προσέβαλε τόσον, ὥστε ὑπῆγε καὶ
ἐκρεμάθη νὰ πνιγῇ. Ἡ Ἀθηνᾶ ὁμως δὲν τὴν ἄφηκε ν' ἀποθάνῃ,
ἀλλὰ πρὸς μεγαλειτέρα τιμωρίαν τῆς τὴν μετεμόρφωσεν εἰς τὸ ἔντο-
μον αὐτό, τὸ ὁποῖον καὶ ἡμεῖς σήμερον ὀνομάζομεν ἀράχνην.

Ἡ ἀράχνη λοιπὸν ἐξακολουθοῦσα ἕκτοτε τὴν θεοδίδακτον τέχνην
τῆς, ὑφαίνει ἐντὸς ἡμισείας ἢ τὸ πολὺ μιᾶς ὥρας τὴν φωλεάν τῆς
μετὰ τόσην τέχνην, συμμετρίαν καὶ κανονικότητα, ὥστε κινεῖ τὸν
θαυμοσμὸν καὶ τὴν περιέργειαν τοῦ ἀνθρώπου. Τὸ θαυμαστότερον
εἶνε ὅτι ἐκάστη κλωστή τῆς ἀράχνης ἐμπεριέχει 18—20 χιλιά-
δας λεπτότατα νήματα, τὰ ὁποῖα ἐξέρχονται ἀπὸ 18—20 χιλιά-

δας πόρους τοῦ σώματός τῆς. Οἱ πόροι οὗτοι, ὡς ἔχοντες ταύτην
τὴν ιδιότητα τοῦ νὰ ἀναβρῶνουν οὕτως εἶπειν τὰ νήματα ταῦτα, ὀ-
νομάζονται πόροι ἐκκριτικοί.

Ἡ ἀράχνη, ἀφοῦ μετὰ τοὺς ἐμπροσθινούς πόδας ἐνώσῃ τὰ πολλὰ
ταῦτα λεπτότατα νήματα καὶ κατασκευάσῃ μίαν κλωστήν, τότε
προσκολλᾷ αὐτὴν εἰς ἓν μέρος καὶ οὕτω θέτει τὸ θεμέλιον τῆς οἰκίας
τῆς. Ἀκολούθως κρεμάζεται ἀπὸ τῆς κλωστῆς ταύτης· ἀναβαίνουσα
δέ, καταβαίνουσα καὶ κινουμένη καθ' ὅλας τὰς διευθύνσεις, ὑφαίνει
τὴν ἐκκρεμῆ φωλεάν τῆς ἀπαράλλακτα ὡς ὠραῖόν τι δίκτυον.

Τὸ μέσον τοῦ δικτύου τούτου, τὸ ὁποῖον εἶνε πυκνότερον παρὰ τὰ
ἄλλα μέρη καὶ τελειώνει εἰς κοῖλον, χρησιμεύει κυρίως ὡς κατοικία
τῆς ἀράχνης. Ἐντὸς δὲ τῆς φωλεᾶς ταύτης φυλάττει ἡ θήλεια τὰ νε-
ογνά τῆς, ἐνῶ ὁ ἄρρην περιφέρειται περίξ καὶ μακρὰν, διὰ νὰ φροντίσῃ
περὶ τῆς τροφῆς των. Εἶνε ἀρκετὰ νόστιμος, ὅταν ἐπανέρχεται
φορτωμένος διάφορα ἔντομα ὡς μύιας καὶ ἄλλα. Ἡ θήλεια, μέ-
νουσα ἐντὸς, τὰ μὲν μικρὰ ἔντομα ἐξ ἐκείνων τὰ ὁποῖα πιάνοντα

εἰς τὴν δικτυοειδῆ φωλεάν της, παρευθὺς προτρέφει εἰς τὰ παιδιά της, τὰ δὲ μεγαλείτερα ἀφίνει ἐκεῖ ἐμπερδευμένα μέχρι οὐ ὑπὸ τοῦ κόπου, τοῦ φόβου καὶ τῆς πείνης ἀποθάνωσιν, ὅποτε καὶ αὐτὰ λαμβάνουσι τὴν αὐτὴν τύχην τῶν μικροτέρων.

Ἡ ἀράχνη προβλέπει τὸν ἀφρευκτὸν κίνδυνον ἐν ὥρᾳ χειμῶνος καὶ ἐγκαταλείπει τὴν ἐκτεθειμένην ἐκκρεμῆ φωλεάν της· καταρπύγει δὲ οἰκογενειακῶς εἰς τρύπας, εἰς ρωγμοὺς (χαραμάδας) ἢ εἰς κοιλώματα πετρῶν ἢ ξύλων, ὅπου κατασκευάζει αὐτὴν πυκνοτέραν καὶ στερεωτέραν ὡ· σάκκον ἐντὸς τοῦ ὁποίου συζῆ μετὰ τῆς οἰκογενείας της.

Αἱ ἀράχναι εἶνε εἰς ὑπερβολὴν σαρκοφάγοι. Τὰ περίεργον ὅτι τρώγονται καὶ ἀναμειγνύονται, δι' ἣν αἰτίαν ζῶσι μακρὰν ἢ μία τῆς ἄλλης. Μόνον ὅταν πρόκειται νὰ συνευρεθῶσιν, ὁ ἄρρην πλησιάζει τὴν θήλειαν, ἀλλὰ καὶ πάλιν μετὰ δισταγμοῦ καὶ προφυλάξεως. Ἐὰν δὲ δὲν τὴν εὐρη εὐδιόθετον εἰς τὸ νὰ τὸν ὑποδεχθῆ, φεύγει ταχέως· ἀλλὰ καὶ δεκτὸς ἐὰν γίνῃ, πάλιν ὑπεκφεύγει ὅσον τὸ δυνατόν ταχύτερον, φοβούμενος μήπως, εἰν μείνη περισσότερον, καταφραγῶθῃ ἀπὸ τὴν ἀδηράγῃ ἐρωμένην του. Ὑπάρχουσι ὅμως καὶ εἶδη τινὰ ὀλιγώτερον ἄγρια, τὰ ὁποῖα ἀπὸ τὴν ἐποχὴν τῶν ἐρώτων τῶν ζῶσιν ὁμοῦ καὶ φαίνονται μάλιστα ὅτι ἐργάζονται ἀπὸ κοινοῦ. Ἡ θήλεια γεννᾷ κατὰ τὸ φθινόπωρον ἀρκετὰ ὠά, τὰ ὁποῖα ἐμπερικλείει ἐντὸς σακκούλιου· τὸ δὲ σακκούλιον τοῦτο ἄλλαι μὲν ἀποθέττουσιν εἰς τὸ βιθύτατον μέρος τῆς φωλεᾶς των, ἄλλαι δὲ τὸ προσκολλῶσιν ἐπὶ πέτρας ἢ ἐπὶ φύλλου τινός, ἄλλαι τὸ ἐγκαταλείπουσι (τὸ παραιτοῦν ὅπου τύχῃ). ἄλλαι τὸ παραφυλάττουσι μακρόθεν, ἄλλαι τὸ φέρουσι μαζῆ των ὅπου ὑπάγωσι, τὸ δένουσι εἰς τὴν κοιλίαν των καὶ δὲν τὸ ἀφίνουσιν εἰμὴ ὅταν εὐρεθῶσιν εἰς πολὺ μέγαν κίνδυνον· ἀλλὰ καὶ πάλιν, ἅμα ὁ κίνδυνος παρέλθῃ, ἐπιστρέφουσι ὅπου ἀφῆκαν τὸ φορτίον των καὶ τὸ παίρνουσι μὲ τὸς ὀπισθίους των πόδας.

Πρὶν ἀρχίσῃ ὁ χειμὼν ἢ πολλάκις ἀποῦ παρέλθῃ, τὸ κουκούλιον σχίζεται ἢ ὑπὸ τῆς μητρὸς ἢ μόνον του καὶ ἐξέρχονται τὰ μικρὰ, τὰ ὁποῖα ἀξάνουσι πολὺ ἀργά. δι' ἣν αἰτίαν αἱ ἀράχναι ζῶσιν ὄχι ὀλίγον· ὁ μέσος ὄρος τῆς ζωῆς των λέγεται ὅτι εἶνε 5 ἕως 6 ἔτη.

Ἀπὸ τὰ πάμπολλα εἶδη αὐτῶν μᾶλλον ἀξία σημειώσεως εἶνε ἡ ἀράχνη τῆς Ἀμερικῆς, ἡ ὁποῖα ἔχει μῆκος ἀπὸ τοῦ ἄκρου τοῦ ἐνὸς ποδός της μέχρι τοῦ ἄκρου τοῦ ἄλλου ἕξ ἕως ἑπτὰ δακτύλων καὶ κυνηγεῖ ὄχι μόνον ἔντομα, ἀλλὰ καὶ μικρὰ πτηνά. Τὸ δάγκαμα τῆς ἀράχνης ταύτης λέγουσι ὅτι εἶνε θανατηφόρον εἰς τὸν ἄνθρωπον.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Β'. ΝΙΚΟΑΙΕΒΙΤΣ.

(Συνέχεια, ἴδε σελ. 189).

Ἡ ἱστορία μᾶς διδάσκει, ὅτι ἡ Πολωνία ὑπῆρξεν ἄλλοτε βασιλεῖον ἐκτεταμένον καὶ ανεξάρτητον· ἀλλ' οἱ ἐμφύλιοι σπαραγμοὶ ἐπὶ ὀλοκλήρους ἑκατονταετηρίδας ἐξησθένησαν αὐτὴν τόσο, ὥστε μέχρι τέλους ἐπέφεραν τὴν ὑποδούλωσιν τοῦ ἔθνους, καὶ οἱ κραταῖοι γείτονες αὐτῆς Ρῶσσοι, Αὐστριακοὶ καὶ Πρώσσοι τῷ 1772 κατὰ πρῶτον ἀπέσπασαν σημαντικὰς χώρας τοῦ βασιλείου καὶ ἐτελέσθη ὁ πρῶτος διαμελισμός. Ἀλλ' ἐπειδὴ οὐδὲ μετὰ τὸ πάθημα τοῦτο ἔπαυσαν οἱ ἐμφύλιοι σπαραγμοὶ καὶ αἱ ἀλληλομαχίαι τῶν φατριῶν, αἱ αὐταὶ δυνάμεις ἐπεχείρησαν καὶ τὸν δεῦτερον διαμελισμὸν τῷ 1724, καὶ ἔκτοτε ἡ Πολωνία ἔπαυσε νὰ ὑπάρχῃ βασιλεῖον ανεξάρτητον. ὁ δὲ τελευταῖος αὐτῆς βασιλεὺς Στανίσλαος Αὐγούστος ἐκθρονισθεὶς ἐπέρασε τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς ζωῆς του ἰδιωτεύων εἰς Πετρούπολιν καὶ ἀπέθανε τῷ 1798. Οἱ δυστυχεῖς λοιπὸν, ἀλλὰ καὶ ἀκατάστατοι Πολωνοί, μένουσιν ἔκτοτε ὑποδεδουλωμένοι. Τῷ 1830 ἔδοκίμασαν νὰ ἀποσείσωσι τὸν ξένον ζυγόν, μετὰ αἱματωδέστατον ὅμως πόλεμον ἐκ νέου ὑπετάχθησαν.

Ὁ νέος αὐτοκράτωρ, φύσει πρᾶος καὶ ἐπιεικής, δι' οὐκαζίου (δηλ. αὐτοκρ. διατάγ.) ἔδωκε τὴν ἄδειαν εἰς τοὺς ἐξορίστους Πολωνοὺς τοῦ 1830 νὰ ἐπανέλθωσι, καὶ τῷ 1861 διέταξε νὰ συστηθῶσιν ἐν τῇ Πολωνίᾳ ἀνώτερα ἐκπαιδευτήρια, συμβούλιον τῆς ἐπικρατείας συγκείμενον ἀπὸ τοὺς ἀνωτάτους ἐκκλησιαστικοὺς ἄρχοντας καὶ τοὺς προκρίτους τῆς χώρας, καὶ ἐκλογικὰ συμβούλια ἐν ταῖς κυριωτέραις πόλεσιν. Ἀλλ' αἱ παραχωρήσεις αὐταὶ ἐθεωρήθησαν ὑπὸ τῶν Πολωνῶν ἀνεπηρεχεῖς, καὶ εὐθὺς ταρχαὶ ἐξεργάγησαν, καὶ περὶ τὰ τέλη τοῦ 1862 ἡ Πολωνία εὐρίσκατο σχεδὸν εἰς γενικὴν ἐπανάστασιν. Μυστικὴ ἐπαναστατικὴ κυβέρνησις διηύθυνε πάντα τὰ κινήματα

τῆς ἐπαναστάσεως ταύτης ἀλλ' ὁ Τσάρος εἶχεν ἐκφρασθῆ ἄλλοτε κατὰ τὴν εἰς Βαρσοβίαν περιοδείαν αὐτοῦ ἐνώπιον τῶν εὐπατριδῶν τῆς Πολωνίας ὡς ἑξῆς. « Μὴ ὄνειροπωλήσεις. Ἡ Πολωνία μοι εἶνε τοσοῦτον ἀγαπητὴ, ὅσον καὶ αἱ ἄλλαι ἐπαρχίαι τῆς αὐτοκρατορίας μου, καὶ διὰ τοῦτο πρέπει νὰ μὲνη διὰ παντός ἠνωμένη μετὰ τοῦ μεγάλου οἴκου τῶν αὐτοκρατόρων τῆς Ρωσσίας. Προτιμῶ ν' ἀνταμείβω παρὰ νὰ τιμωρῶ· ἀλλ' ἐν ἀνάγκῃ δύναμι αὐστηρῶς νὰ τιμωρῶ, καὶ θὰ τιμωρῶ ». Μετὰ τοιαύτας καθαρὰς ἐκφράσεις νοεῖται, ὅτι ὁ Τσάρος ἐφάνη αὐστηρότατος πρὸς τοὺς ἐπαναστατήσαντας Πολωνούς, οἵτινες μετὰ πάλιν αἰματηρὰν, συνταράξασαν τὴν Εὐρώπην, ἔκυψαν πάλιν τὸν αὐχένα, καὶ νέον οὐκάζιον τῷ 1864 ἐπέτρεψεν εἰς τοὺς Πολωνούς τὴν ἐπάνοδον τῶν ἐξορίτων, ἀνὸς δὲν ἦσαν ἔνοχοι κακουργήματος, τὴν χρῆσιν τῆς ἐθνικῆς γλώσσης καὶ τροποποιήσιν τοῦ ποινικοῦ κώδικος, ὁ ὁποῖος κατῆργεῖ τὰς σωματικὰς βασάνους.

Ἄλλὰ τὸ λαμπρότερον ἔργον τῆς βασιλείας τοῦ Ἀλεξάνδρου, ἱκανὸν μόνον ν' ἀπαθανάτισῃ τὸ ὄνομά του, εἶνε ἡ χειραφέτησις τῶν δούλων, δηλ. ἡ κατάργησις τῆς δουλείας καθ' ὅλον τὸ ἄχρανές αὐτοῦ κράτος. Τὸ διάγγελμα τῆς μεγάλης ταύτης κοινωνικῆς μεταρρυθμίσεως φέρει ἡμερομηνίαν 17 Φεβρουαρίου 1861, ἀπεφασίσθη δὲ ἐν μακρᾷ καὶ ἐπισήμῳ συνεδριάσει τοῦ συμβουλίου τῆς αὐτοκρατορίας, μετ' ὅλην τὴν ἀντίστασιν τῶν κυριωτέρων συμβούλων. Κατὰ τὸ διάταγμα τοῦτο οἱ εὐγενεῖς παρεχώρησαν εἰς τοὺς χωρικοὺς τὰς ἐπαύλους τὰς κατοικουμένας ὑπ' αὐτῶν δι' ἰσόθιον ἐπικαρπίαν, ἐπὶ τῷ ὄρει νὰ πληρόνωσιν εἰς τοὺς ἰδιοκτητὰς κατ' ἔτος ὠριτμένον φόνον, ἕκαστος ἀναλόγως τῆς ὑπ' αὐτοῦ καλλιεργουμένης γῆς· νὰ ἔχωσι δὲ τὸ δικαίωμα νὰ ἐξαγοράζωσιν, ὅταν δύναται, τὰς γαίας των, καὶ νὰ καθίστανται ἐλεύθεροι ἰδιοκτῆται.

Ἡ ἐξωτερικὴ πολιτικὴ τοῦ Ἀλεξάνδρου δὲν ἐφάνη ἄμοιρος οὔτε σταθερότης οὔτε εὐστροφίας. Κατὰ τὰς φιλονεικούς συζητήσεις περὶ τῶν ἀρθρῶν τῆς συνθήκης τῶν Παρισίων ἢ κυβέρνησις τοῦ Ἀλεξάνδρου ἐφάνη μετρία, πρὸς δὲ τὴν Ἀγγλίαν καὶ Αὐστρίαν ἐδείχθη ἀγέρωχος καὶ πρὸς τὴν Γαλλίαν τὰ μέγιστα συγκαταβατικὴ. Κατὰ τὰς ἐορτὰς τῆς στέψεως αὐτοῦ ἐν Μόσχᾳ κατέδειξε τὰς

συμπαθείας αὐτοῦ πρὸς τὸν αὐτοκράτορα Ναπολέοντα Γ', καὶ τὸ ἐπόμενον ἔτος ἢ ἐν Στουτγάρδῃ (πρωτεύουσῃ τῆς Βυρτεμβέργης) συνέντευξις τῶν δύο αὐτοκρατόρων (τῷ 1857) ἐφάνη ὡς ἐχέγγυον στενῆς συμμαχίας. Ἡ οὐδετερότης τοῦ Ἀλεξάνδρου κατὰ τὴν ἔνοπλον σύγκρουσιν τῆς Γαλλίας καὶ Αὐτρίας τῷ 1859 συνέτεινε εἰς τὸ νὰ ἀπομονώσῃ ταύτην ἀπὸ τῆς λοιπῆς Γερμανίας. Βραδύτερον μετὰ προθυμίας μάλιστα ἀνεγνώρισε τὸ βασίλειον τῆς Ἰταλίας τῷ 1862. Ἐν γένει ἀποδίδεται εἰς τὸν αὐτοκράτορα Ἀλεξάνδρον ζωηρὸν ἐνδιαφέρον περὶ τῶν Εὐρωπαϊκῶν ὑποθέσεων. Ἡ ζωὴ αὐτοῦ δις ἐκινδύνευσε κατὰ τὸ διάστημα τῆς βασιλείας του. Ἀπόπειραι δολοφονίας ἐγένοντο κατ' αὐτοῦ τῷ 1866 ἐν Πετροπόλει, ὅτε ἐσώθη ὑπὸ τοῦ Κομισσαρόφ, καὶ τῷ 1867, ὅτε ὁ Ἀλεξάνδρος ἐπεσκέπτετο τὴν ἐν Παρισίοις παγκόσμιον ἐκθεσιν, ὑπὸ τοῦ Πολωνοῦ Βερεζόβσκη. Ἐπὶ τοῦ αὐτοκράτορος τούτου ἐώρτασεν ἡ Ρωσσία τὴν χιλιετιήνιδά αὐτῆς τῷ 1861, καὶ ηἰξήθη διὰ τῆς προσκλήσεως ἐκτεταμένων ἐπαρχιῶν ἐν τῇ Κίρκασίᾳ καὶ τῇ Κίνα.

Ὁ αὐτοκράτωρ Ἀλεξάνδρος ἔχει τὸ ἀνάστημα κομψότατον, τὴν μορφήν εὐγενῆ καὶ ὠραίαν, τὸ βλέμμα πλήρες θαυμάσιου. Ἐκ τῆς συζύγου αὐτοῦ Μαρίας (γεννηθείσης τῇ 8 Αὐγούστου 1824) ἀπέκτησε τὰ ἑξῆς τέκνα.

1. Μέγας δούξ Ἀλεξάνδρος, γεννηθεὶς τῇ 26 Φεβρ. 1845 κηρυχθεὶς διάδοχος μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀδελφοῦ του Νικολάου δι' αὐτοκρατορικὸν διάταγματος ὑπὸ ἡμερομηνίαν 12 Ἀπριλίου 1865, ἐνυμφεῦθη τῇ 28 Ὀβρίου 1866 τὴν ἡγεμονίδα Δαγμάρ, ἀδελφὴν τοῦ βασιλέως τῶν Ἑλλήνων, μετονομασθεῖσαν Μαρίαν. Υἱὸς αὐτῶν Μέγας δούξ Νικόλαος, γεννηθεὶς τῇ 6 Μαΐου 1868.

2. Μέγας δούξ Βλαδίμηρος, γεννηθεὶς τῇ 10 Ἀπριλίου 1847.

3. Μέγας δούξ Ἀλέξιος, γεννηθεὶς τῇ 2 Ἰανουαρίου 1850.

4. Μεγάλῃ δούκισσα Μαρία, γεννηθεῖσα τῇ 5 Ὀβρίου 1853.

5. Μέγας δούξ Σέργιος, γεννηθεὶς τῇ 29 Ἀπριλίου 1857.

6. Μέγας δούξ Παῦλος, γεννηθεὶς τῇ 21 Νοεμβρίου 1860.

Φυσική Θεογνωσία.

(Συνέχεια, ἴδε σελ. 183).

Ὅταν τὸ παιδίον ἐμεγάλωνε, ἐπεθύμει νὰ μάθῃ ποῦ ἐπήγαινον οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι τοῦ σπήλαιου. Πολλάκις τοὺς παρεκάλεσε νὰ λάβωσι καὶ αὐτὸ μαζήτων, ἀλλ' ἐκεῖνοι πάντοτε τὸ ἐμάλλονον. Ἡμέραν τινὰ οἱ λησταὶ κατὰ τὴν συνήθειάν των ἀνεχώρησαν διὰ τὴν ἐργασίαν των· ἡ δὲ γραῖα τσιγκάνα, ὁ μελαγχολικὸς αὐτὸς σύντροφος τοῦ Ἐρρίκου, ἀφοῦ ἐξώδηυσε πολλὰς ὥρας, ἄλλοτε μὲν εἰς τὸ νὰ μετρᾷ χρήματα καὶ ἄλλοτε εἰς τὸ νὰ διορθῶνῃ παλαιὰ φορέματα, χωρὶς νὰ εἶπῃ οὔτε μίαν λέξιν πρὸς τὸ παιδίον, ἔπειτα ἀπεκοιμήθη καὶ ἤρχισε νὰ ρογγαλιῆζῃ.

Τότε ὁ Ἐρρίκος ἔλαβε θάρρος καὶ ἀφοῦ ἤναψε κηρίον, ἐπροχώρησε πρὸς τὸ μέρος ὅπου ἔδλεπε νὰ διευθύνωνται οἱ λησταί· ἀφοῦ δὲ ἐπεριπάτησεν ἀρκετὰ, ἔφθασε τέλος πάντων εἰς τὴν σιδηρᾶν θύραν· ἀλλὰ δὲν εἰσπόρεσε ν' ἀνοίξῃ αὐτὴν διότι ἦτο καλὰ κλειδωμένη. Περὶλυπος λοιπὸν ἔστρεψεν ὀπίσω· ἐνῶ δὲ ἐπέστρεφε παρετήρησεν ὅτι τὸ στενὸν, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐπερνοῦσεν, εἶχεν εἰς τὰ πλάγια καὶ ἄλλους στενοτέρους δρόμους. Ἐμβῆκε λοιπὸν εἰς ἕνα ἀπὸ αὐτοὺς καὶ ἤρχισε νὰ προχωρῇ· ἔξαρνα ὁμως τὸ κηρίον ἔσθυσε καὶ ὁ Ἐρρίκος ἔμεινε μόνος εἰς τὸ βαθὺ ἐκεῖνο σκότος χωρὶς νὰ γνωρίξῃ πρὸς ποῖον μέρος νὰ διευθυνθῇ· ἐκλαίε πικρῶς· καὶ μᾶλλον ὅτι ἐφώναζε μὲ ὅλα τὰ δυνατὰ του τὴν γραῖαν, καμμίαν ἀπόκρισιν δὲν ἐλάμβανε· ἦτο πολὺ ἀπηλπισμένος ὁ δυστυχὴς Ἐρρίκος, ὅταν παρετήρησε πολὺ μακρὰν ἀδύνατον φῶς· πρὸς τοῦτο λοιπὸν μὲ πολὺ θάρρος καὶ προθυμίαν ἐπροχώρησεν· ἀφοῦ δὲ ἐπεριπάτησεν ἀρκετὴν ὥραν εὗρέθη εἰς μίαν μικρὰν θυρίδα, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐδύνατό τις νὰ ἐξέλθῃ· ἀπὸ ἐκεῖ τὸ παιδίον ἐπήδησεν ἐξω.

Εἶνε ἀδύνατον νὰ ἐκφράσῃ τις τὴν μεγάλην χαρὰν καὶ ἀγαλλίασιν τὴν ὁποίαν ἠτήνθη ὁ Ἐρρίκος, ὅταν κατὰ πρώτην φοράν, ἐξελθὼν ἀπὸ τὸ σκοτεινὸν καὶ ὑγρὸν ἐκεῖνο σπήλαιον, εὗρέθη ὑποκάτω εἰς τὸν μεγαλοπρεπῆ θόλον τοῦ οὐρανοῦ, καὶ τὸν θαυμασμόν του δι' ὅλα ὅσα ἔδλεπεν ὀλόγυρά του. Ἦτο ἀνοίξις· ὁ ἥλιος μόλις

τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἤρχιζε νὰ χρυτώνηταις κορυφὰς τῶν βουνῶν· ὅλον τὸ πρῶτον τῆς γῆς ἦτο στεταγμένον ἀπὸ κατατριπτήνην χλόην, ἄνη παντὸς εἴδους ἔκχυον νὰ μιστ' ἰδῶν ὁ ὀροστερὸς ἀήρ· καὶ ἀπὸ τὰ φύλλα τῶν δένδρων ἐκρέμαντο σταλαγματῖαι τῆς πρωϊνῆς δρόσου, αἱ ὁποῖαι ὠμοιάζον μὲ καθαρῶτατον κρύσταλλον· ἡ ἀηδὼν ἐδοξολογεῖ τὸν δημιουργὸν Θεὸν καὶ πλήθος ἄλλων πτηνῶν ἐσυντρόφουσιν αὐτὴν μὲ τὸ μελωδικὸν κελᾶδημά των. Εἰς τὴν ρίζαν τοῦ βουνοῦ ἐξετείνεται μικρὰ λίμνη, τῆς ὁποίας τὸ καθαρὸν νερὸν ὠμοιάζει μέγαν καθρέπτῃν, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ὅλα τὰ ὀλόγυρα αὐτῆς πράγματα ἐφαίνοντο ἀκόμη ὠραιότερα.

Ὁ Ἐρρίκος ὅστις ἐνόμιζεν ὅτι ὅλος ὁ κόσμος ἦτο τὸ σκοτεινὸν σπήλαιον μέγα εἰς τὸ ὁποῖον τόσα ἔτη ἔζησεν, ἐμεινεν ἀκίνητος ἀρκετὴν ὥραν· δὲν ἤξευρεν ἂν αὐτὴ τὸ ὁποῖον ἔδλεπεν ἦτο ὄνειρον, ἢ ἂν ἐξύπνησεν ἀπὸ βαθῦν ὕπνον· ἔστρεψεν ὀλόγυρα τοὺς θαμβωμένους ὀφθαλμούς του καὶ ἐπὶ τέλους ἐξεφώνησε. « Ποῦ εὐρίσκομαι, τί εἶνε ὅλα αὐτὰ τὰ ὁποῖα βλέπω; Πόσον ὠραῖα, πόσον λαμπρὰ εἶνε! Ἐθαύμαζεν ἄλλοτε μὲν τὰς ὑψηλὰς δρυς (βαλανιδίαις), ἄλλοτε δὲ τὰ χαμόκλαδα τῶν ἀγρίων ρόδων καὶ ἄλλοτε τὴν λίμνην ἣτις ἐξετείνεται ἀντικρῦ του.

Ἐντοσούτω ὁ ἥλιος, ὅστις ἀκόμη ἐκρύπτετο ὀπισθεν τοῦ βουνοῦ, ἐπλησίαζε νὰ ἀναφανῇ· τὸ παιδίον προσήλωσεν ἐκεῖ τὰ βλέμματά του, καὶ ἐπειδὴ εἶδε τὸν οὐρανὸν νὰ κοκκινίξῃ, ἐνόμιζεν ὅτι τὰ σύννεφα ἐκαίοντο· ἀλλὰ μετ' ὀλίγον εἶδε τὸν μεγαλοπρεπῆ καὶ ὑλόχρυσον δίσκον τοῦ ἡλίου νὰ ὑψόνεται εἰς τὸν θόλον τοῦ οὐρανοῦ ὠραῖος καὶ ὀλοστρόγγυλος. « Πόσον ὠραῖον, πόσον λαμπρὸν εἶνε τὸ φῶς τοῦτο! ἐφώναζε· δὲν ὀμοιάζει διόλου μὲ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐφώτιζε τὸ σπήλαιόν μας. Ἐξηκολούθει δὲ νὰ ἔχῃ τοὺς ὀφθαλμούς του προσηλωμένους εἰς τὸν ἥλιον, ἕως ὅτου ἠναγκάσθη ἀπὸ τὴν λάμψιν αὐτοῦ τοῦ ἡλίου, ἡ ὁποία ὀλονὲν ἠϋξανε, νὰ στρέψῃ αὐτοὺς πρὸς ἄλλο μέρος. (ἀκολουθεῖ).

Γεωργὸς φθονεὸς καὶ ἀλώπηξ.

Φθονερός ποτέ τις γεωπόνος¹
Πονηρῶς² ἐσκέφθη καὶ ἀφρόνως³
Τὸν καλὸν νὰ βλάβῃ γείτονά του,
Πυρπολῶν τὰ θάλλοντα⁴ σπαρτά του.

Πονηρὰν ἀλώπεκα θηράσας⁵
Κ' εἰς τὴν οὐρὰν δαυλὸν καὶ πῦρ κρεμάσας,
Εἰς τὴν κραυγὴν κωφεύων τῆς δυστήνου,⁶
Πρὸς τὴν γῆν τὴν ἔπεμψεν ἐκείνου.

Πλὴν φθορὰ τὸ τέλος τῶν ἀνόμων.
'Ἡ πονηρὰ ἐπῆρεν ἄλλον δρόμον.
'Ὁ τοῦ γείτονος καρπὸς ἐσώθη,
'Ἡ δὲ γῆ αὐτοῦ κατερημώθη.

'Ὅστις ἄλλου λάκκον σκάπτει
'Ἐαυτὸν πολλακίς θάπτει.

Κατακουζηνός.

Λύσις τοῦ 3ου αἰνίγματος.

Πτερόν, Πέτρον.

—
Αἶνιγμα 4ον.

Μὲ ἔχεις εἰς τὰς χεῖρας σου, μὲ βλέπεις, μὲ ἤξεύρεις.
Πλὴν μὴ κυττάζῃς τί κρατεῖς· εἰ τότε δὲν θὰ μ' εὕρῃς.
Μὲ κόπτεις ἅπαξ, δις καὶ τρίς, αἰῶνια μὲ δρέπεις,
'Ἄλλ' ὡς τῆς ὕδρας κεφαλὴ ν' ἀναγεννώμην βλέπεις.
Χριστὸς δὲν εἶμαι, ἀλλ' ἐὰν μὲ ἀποκεφαλίσῃς,
Θὰ σκοπισθῇ ὁ οὐρανὸς, ἡ γῆ καὶ ὄλ' ἡ κτίσις.

Παρόραμα σελ. 192 στιχ. ε.

Μετὰ τὰς λέξεις θερμοτέρα πλέον τῶν πρόσθεσι: 50 βαθμῶν. 713 δίδουσι πλέον τῶν. Τὸν δὲ ἀρ. 200 ἀντικατάστησον διὰ τοῦ 2000.

¹ γεωργός, ² μὲ κακίαν, ³ μὲ ἀνοησίαν, ⁴ πράσινα, ⁵ πιάσας, ⁶ τῆς ἀθλίαις.